

BELEIDSPLAN 2008 - 2014

HOUTHALEN-HELCHTEREN

In het kader van het decreet van 19 maart 2004
betreffende lokaal sociaal beleid
(B.S. 12 mei 2004)

LOKAAL SOCIAAL BELEIDSPLAN HOUTHALEN-HELCHTEREN 2008 – 2014

INHOUDSTAFEL

Voorwoord	
1. Inleiding	4
2. Wat verstaat de Vlaamse overheid onder "Lokaal Sociaal Beleid"	5
3. Ontwikkeling ten opzichte van het vorig lokaal sociaal beleidsplan 2006 – 2007	7
4. Omgevingsanalyse	9
5. Strategische en operationele doelstellingen	34
6. Relatie tot andere bestaande of in opmaak zijnde lokale beleidsplannen	51
7. Participatie	61
8. Evaluatie en bijsturing	64
9. Bijlagen	
9.1. Verslag samenkomsten focusgroepen armoede	

Beste lezer

Dit tweede lokaal sociaal beleidsplan kwam tot stand door het denkwerk van personeel en politici, maar ook de gebruikers van de diensten en lokale welzijnspartners hebben hun bijdrage geleverd.

Met dit lokaal sociaal beleidsplan wordt de goede samenwerking tussen de gemeente en het OCMW binnen het Sociaal Huis van Houthalen-Helchteren bevestigd.

De essentie van dit denkwerk is alle inwoners van Houthalen-Helchteren te informeren over het bestaande aanbod van diensten. Het is de ambitie om die voorzieningen beter op elkaar af te stemmen en toegankelijker te maken door de drempel zo laag mogelijk te houden.

Wie geen kansen heeft gekregen, zijn kansen onderweg is kwijt gespeeld of zijn kansen ziet verminderen, verdient een tweede kans en de steun van de samenleving. Niet om in de steun vast te roesten maar om met de juiste hulp een traject te bewandelen naar de grootst mogelijke zelfredzaamheid.

Dit lokaal sociaal beleidsplan is de basis voor het lokaal sociaal beleid in de verdere toekomst. Het bevat inhoudelijke keuzes en stippelt een route uit voor een gecoördineerde sociale beleidsvoering in Houthalen-Helchteren.

Dit is een denkoefening die continu bijsturing vereist en speelt in op de doelstelling van de gemeente om een meer wijkgerichte wijkwerking uit te bouwen.

Uiteraard werd er heel wat denkwerk en energie ingestoken vooraleer dit beleidsdocument tot stand is gekomen. Daarom wensen we eerst en vooral het vorige bestuur te bedanken voor hun eerste aanzet alsook diegenen die deelgenomen hebben aan denkdagen en werkgroepen.

Onze bijzondere dank gaat ook naar de leden van de stuurgroep Lokaal Sociaal Beleid: Guy Smeyers, uittredend gemeentesecretaris, Wim Haest, waarnemend gemeentesecretaris, Marc Doumen, secretaris van het OCMW, Erik Vangeneugden, diensthoofd van het Sociaal Huis, Annemie Schepers, diensthoofd Preventie en Promotie, Greet Jaspers, diensthoofd Welzijn, Cultuur en Jeugd en Stef Vandebroek, vzw Boom, die ons begeleid heeft bij de opmaak van dit lokaal sociaal beleidsplan.

We streven er naar dat al onze activiteiten gericht worden naar de behoeften en noden van onze bewoners

We wensen u alvast veel leesplezier.

Mustafa Aytar
Schepen van Welzijn

Guido Bulen
Voorzitter OCMW

1. INLEIDING

Overeenkomstig het decreet over lokaal sociaal beleid van 19 maart 2004 wil het lokaal bestuur, dit is gemeente en OCMW, in onderling overleg, samenwerking en afstemming, één lokaal sociaal beleid uitbouwen dat tot doel heeft aan alle inwoners gelijke kansen te bieden tot deelname aan welvaart en welzijn. De aanzet hiertoe is voorliggend lokaal sociaal beleidsplan.

De gemeente en het OCMW van Houthalen-Helchteren hebben reeds een ruim aantal jaren een traditie inzake beleidsplanning, gebaseerd op omgevings- en behoeftanalyses enerzijds en op overleg met allerlei instanties anderzijds. Inzake lokale sociale beleidsplanning is er ook reeds jarenlang een goede samenwerking, afstemming en overleg tussen gemeente en OCMW.

Getuige daarvan zijn de beleidsplannen in het kader van het Sociaal Impulsfonds en ook het gezamenlijk bestuursakkoord 'Samenwerken aan een geïntegreerd lokaal welzijnsbeleid', inclusief een specifieke taakverdeling tussen gemeente en OCMW, dat begin van de legislatuur 2001-2006 - dus geruime tijd vóór het tot stand komen van het decreet op het lokaal sociaal beleid - werd opgemaakt.

Ander voorbeeld hiervan is de ontwikkeling en daadwerkelijke opstart van het Sociaal Huis, vanuit het OCMW mét actieve medewerking van de gemeente.

Het lokaal bestuur heeft ook, o.a. via de toenmalige SIF-projecten, een goede samenwerking met diverse partners uitgebouwd. Partners waarmee zinvolle projecten werden uitgewerkt, waarvan de meeste trouwens na het stopzetten van SIF gewoon zijn verder gezet.

Op basis van deze tradities kunnen we stellen dat de basisvoorwaarden en de basisgegevens voor een gezamenlijke beleidsplanning aanwezig zijn.

Wij vermelden dat voorliggend lokaal sociaal beleidsplan werd voorbereid door de stuurgroep Lokaal sociaal beleid die is samengesteld met vertegenwoordigers van de gemeente en van het OCMW: 1) schepen van welzijn, 2) schepen van onderwijs, economie en tewerkstelling, afvaardiging OCMW, 3) voorzitter OCMW, 4) secretaris OCMW, 5) secretaris gemeente, 6) diensthoofd Sociaal Huis, 7) diensthoofd Dienst Welzijn, Cultuur en Jeugd. Het diensthoofd Sociaal Huis is ambtelijk coördinator voor het lokaal sociaal beleid in Houthalen-Helchteren.

Belangrijk aandachtspunt in de opmaak van dit lokaal sociaal beleidsplan is de integratie van het plan in het gemeentelijk strategisch beleidsplan en in het strategisch meerjarenplan van het OCMW. Om op een aantal domeinen een slagkrachtig sociaal beleid te kunnen voeren is interactie met en interventie van andere gemeentelijke beleidsinstrumenten immers absoluut nodig.

Voorliggend lokaal sociaal beleidsplan bouwt daarom enerzijds voort op de bestaande OCMW-structuren, op de gemeentelijke dienst Welzijn, Cultuur en Jeugd en op de samenwerking met andere gemeentelijke diensten en lokale partners, maar legt anderzijds ook een aantal nieuwe accenten.

In dit lokaal sociaal beleidsplan leggen wij de klemtoon op armoedebestrijding, op het verder uitbouwen van een basisdienstverlening (Sociaal Huis), met specifieke aandacht voor bepaalde doelgroepen (o.a. senioren), op een wijkgerichte aanpak/benadering en op de integratie en afstemming van bestaande en in opmaak zijnde lokale beleidsplannen.

Wij hebben bewust geopteerd om de talrijke sociale beleidsinitiatieven die reeds (langere tijd) zijn ontwikkeld in verschillende beleidsdomeinen niet expliciet op te nemen in dit lokaal sociaal beleidsplan, aangezien dit "gelijkblijvend beleid" uitvoerig in doelstellingen staat omschreven in andere lokale sectorale beleidsplannen (bv. beleidsplan kinderopvang).

2. WAT VERSTAAT DE VLAAMSE OVERHEID ONDER "LOKAAL SOCIAAL BELEID"

In het decreet over het Lokaal Sociaal Beleid van 19 maart 2004 wordt volgende definitie vermeld: *"Het geheel van de beleidsbepalingen en acties van lokaal bestuur en de acties van lokale actoren, met het oog op het garanderen van de toegang van elke burger tot de rechten, vastgelegd in art. 23 en art 24, §3 van de grondwet."*

In feite wordt hier verwezen naar het recht op arbeid, op sociale zekerheid, op behoorlijke huisvesting, op bescherming van een gezond leefmilieu, op culturele en maatschappelijke ontplooiing, en op onderwijs.

In het decreet wordt de nadruk gelegd op de "toegang" tot deze rechten. De Vlaamse regering wil via dit decreet de ongelijkheid tussen burgers voor wat betreft de toegang tot en de uitoefening van hun basisrechten zoveel mogelijk wegwerken. Hierbij zal het beleid vooral de aandacht moeten vestigen op de bereikbaarheid voor kwetsbare groepen. De maximale toegankelijkheid van de sociale dienstverlening via het Sociaal Huis vormt dan ook een belangrijke pijler van het decreet op het Lokaal Sociaal Beleid. Door de verwijzing naar de verschillende artikelen uit de grondwet, wordt het Lokaal Sociaal Beleid niet beperkt tot sociale dienst- en hulpverlening, maar heeft dit beleid ook betrekking op andere beleidsdomeinen, zoals huisvesting, werkgelegenheid, onderwijs, cultuur en minderheden. In deze beleidsdomeinen wil de Vlaamse regering extra aandacht hebben voor de meest kwetsbare groepen.

In de handleiding¹ van de Vlaamse overheid wordt het lokaal sociaal beleid als volgt omschreven: *"Alle acties op lokaal niveau, die erop gericht zijn de inwoners een menswaardig leven te laten leiden"*.

Dit is een zeer ruime interpretatie van lokaal sociaal beleid en omvat in feite de volledige taak van het OCMW (art. 1 organieke wet op de OCMW's).

DE VISIE VAN HET LOKAAL BESTUUR (GEMEENTE EN OCMW) OP HET LOKAAL SOCIAAL BELEID, UITGEDRUKT IN HET BESTUURSAKKOORD TUSSEN GEMEENTE EN OCMW (2001)

"SAMEN WERKEN AAN EEN GEÏNTEGREERD LOKAAL WELZIJSBELEID²"

De gemeente en het OCMW van Houthalen-Helchteren komen overeen om voor de legislatuur 2001-2006 een lokaal geïntegreerd welzijnsbeleid te voeren.

Daartoe worden volgende afspraken gemaakt:

Samen aan welzijn werken

Het welzijnsbeleid moet gedragen worden door OCMW en gemeentebestuur. Beide besturen engageren zich om gezamenlijk na te denken over het lokaal welzijnsbeleid en om samen, en niet naast of tegen elkaar, het lokale welzijnsbeleid vorm te geven. Beide besturen hebben wettelijke taken inzake welzijn. Door gezamenlijk afspraken te maken en samen te werken,

¹ Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, strategische planning voor het Lokaal Sociaal Beleid, een handleiding, 2002

² De term "Lokaal Sociaal Beleid" werd bij de opmaak van dit bestuursakkoord nog niet gebruikt.

kan overlapping voorkomen worden, afstemming gerealiseerd en concurrentie tegen gegaan worden.

Het gemeentebestuur erkent de coördinatietaak van het OCMW in het lokaal welzijnszorgbeleid.

Het OCMW erkent dat het realiseren van een geïntegreerd lokaal welzijnsbeleid enkel lukt wanneer het gemeentebestuur in de gemeentelijke beleidsdomeinen de welzijnseffecten verrekent.

Het gemeentebestuur engageert zich om in alle andere gemeentelijke beleidsdomeinen rekening te houden met de welzijnsaspecten en –effecten.

Specifieke taakverdeling tussen gemeente en OCMW

Gemeente en OCMW nemen elk specifieke welzijnstaken op zich. Zowel de wettelijke bepaalde taken als de overige taken worden complementair aan mekaar uitgevoerd en in deze overeenkomst duidelijk afgebakend.

Uiteraard moeten we beginnen met te verwijzen naar:

- de doelstellingen en taken opgenomen in het meerjarenplan van het OCMW
- de doelstellingen en taken opgenomen in het strategisch beleidsplan van de gemeente en in het werkdocument kerntakendebat gemeentelijk welzijnsbeleid en gemeentelijke welzijnsdienst anderzijds.

In de vakliteratuur over de verhouding tussen het OCMW en de gemeente worden drie of vier niveaus van acties in het welzijnsbeleid onderscheiden. Getoetst aan de praktijk van het welzijnswerk en welzijnsbeleid in Houthalen-Helchteren, geven wij de voorkeur aan een onderverdeling in vier niveaus:

- **actieniveau 1** is het niveau van de individuele opvang
- **actieniveau 2** is het niveau van de voorzieningen.
 - Deze beide actieniveaus worden waargemaakt binnen het OCMW en het Sociaal Huis.
- **actieniveau 3** is het niveau van het welzijnszorgbeleid en het armenzorgbeleid. Dit valt voor een groot stuk samen met het 3^e opdrachtniveau van het Sociaal Huis: De integrale begeleiding van kwetsbare groepen, de coördinatie van de hulpverlening en de preventieve hulpverlening. Bij dit 3^e niveau staat ook de kernfunctie van de armoedebestrijding centraal. Binnen het Sociaal Huis zal ook hieraan concreet gewerkt worden via de installatie van het permanent armoedeoverleg (lokaal cliëntoverleg). Maar ook de gemeentelijke welzijnsdienst ontwikkelt voornamelijk preventief gerichte acties, naar specifieke doelgroepen in het kader van een gelijke kansenbeleid. De projecten schoolopbouwwerk, de lokale integratiedienst en het straathoekwerk moeten hier gesitueerd worden. Daarnaast ondersteunt de gemeentelijke welzijnsdienst via convenanten met semi-publieke derden, opgevolgd door het diensthoofd welzijn en de welzijnscoördinator, het gemeentelijk welzijnsdomein sociale tewerkstelling, jeugdwelzijnswerk en buurtopbouwwerk.
- **actieniveau 4** is het niveau van de maatschappelijke beleidskeuze. Op dit niveau zijn doel en middelen gericht op maatschappelijke verdelingsvraagstukken en worden welzijnsafwegingen geïntegreerd in de reguliere besluitvorming van het gemeentebestuur. De politieke verantwoordelijkheid voor dit 4^e niveau blijft bij het gemeentebestuur liggen. Uiteraard kunnen voorzitter, raadsleden van het OCMW, de OCMW-secretaris en zijn medewerkers een rol van deskundigen of adviseurs opnemen. Dit voor alle duidelijkheid: dit 4^e niveau wordt niet enkel waar gemaakt door de gemeentelijke welzijnsdienst, zijn ambtenaren en de schepenen van welzijn. Het betreft inclusief beleid waarmee we bedoelen dat in alle sectoren en diensten aandacht besteed wordt aan welzijnsbevordering en armoedebestrijding.

Communicatie met de burger

Uitgangspunt hierbij is dat Het Sociaal Huis de één-loket-functie vervult in alle zaken die te maken hebben met individuele hulpverlening en sociale ondersteuning.

De gemeentelijke welzijnsdienst is het aanspreekpunt voor een aantal doelgroepen en specifieke thema's.

De aandachtige lezer bemerkt dat dit bestuursakkoord reeds dateert van het begin van de vorige legislatuur.

Uiteraard zal dit bestuursakkoord, in het kader van het nieuw strategisch meerjarenplan van de gemeente en het strategisch meerjarenplan van het OCMW (2008 – 2010) en overeenkomstig de bepalingen in het nieuw gemeentedecreet en het nieuw OCMW-decreet, binnenkort geactualiseerd worden.

3. ONTWIKKELINGEN TEN OPZICHTE VAN HET VORIG LOKAAL SOCIAAL BELEIDSPAN 2006 – 2007

Bij de opmaak van voorliggend lokaal sociaal beleidsplan hebben wij uitdrukkelijk gekozen om ons te focussen op "*nieuw beleid*" en niet als dusdanig op "*gelijkblijvend beleid*". Met gelijkblijvend beleid bedoelen we het beleid dat ofwel reeds in doelstellingen omschreven staat in andere lokale beleidsplannen of het "niet in doelstellingen verwoord gedeelte van het beleid".

Het gevolg van deze keuze is dat wij in dit nieuw lokaal sociaal beleidsplan afwijken van de afgebakende beleidsthema's in ons eerste lokaal sociaal beleidsplan 2006 – 2007. Dit betekent uiteraard niet dat deze beleidsthema's niet meer relevant en belangrijk zijn in het kader van lokaal sociaal beleid. Integendeel, ze zijn veelal reeds in doelstellingen en acties vertaald in andere sectorale beleidsplannen, waarnaar wij graag verwijzen.

Wij geven een overzicht:

Thema's LSB-beleidsplan 2006 - 2007

1. veiligheid en preventie
 - voor dit thema verwijzen wij graag naar het strategisch preventie- en veiligheidsplan van de gemeente en naar het zonaal veiligheidsplan van de lokale politie
 - ook het thema gezondheid kan hieronder gevat worden, en vind je terug in de gemeentelijke LOGO-werking, de gemeentelijke werkgroep preventief gezond, de gemeentelijke werkgroep verslavingspreventie, enz....
2. tewerkstelling en opleiding
 - sociale tewerkstelling is uiteraard erg belangrijk i.k.v. lokaal sociaal beleid. Dit beleid wordt gecoördineerd en geregisseerd door een gemeentelijke cel sociale tewerkstelling. Hierbij denken wij aan tewerkstellingen art. 60,§7 (OCMW), jongerenbanenplan, ondersteuning van sociale economie initiatieven zoals cvba Industria / vzw Driehoek, enz...
 - we verwijzen ook graag naar strategische doelstelling 1, operationele doelstelling 6 in voorliggend lokaal sociaal beleidsplan
3. diversiteit en gelijke kansen
 - dit thema is uitvoerig opgenomen in het sectoraal beleidsplan "etnisch culturele minderheden" 2009-2011
 - ook in andere sectorale beleidsplannen worden doelstellingen en acties naar specifieke doelgroepen en kansengroepen omschreven. We denken daarbij aan het cultuurbeleidsplan, het sportbeleidsplan en het jeugdbeleidsplan.
 - Anderzijds zijn ook de afgesloten convenanten met welzijnspartners als RIMO Limburg (opbouwwerk) en CMGJ (jeugdwelzijnswerk) het vermelden waard.
4. wonen en wijkontwikkeling
 - dit thema is opgenomen in het gemeentelijk strategisch beleidsplan in de verschillende speerpunten, alsook in het sectoraal beleidsplan "etnisch culturele minderheden" onder strategische doelstelling 4.

- We vestigen hier in het bijzonder de aandacht op de doelstelling om een gemeentelijke huisvestingsambtenaar aan te stellen.
 - Ook in de strategische doelstelling rond wijkgerichte aanpak die opgenomen is in dit lokaal sociaal beleidsplan, vind je dit thema terug.
 - Evenzeer hebben de afgesloten convenanten met welzijnspartners als RIMO Limburg (opbouwwerk) en CMGJ (jeugd welzijnswerk), betrekking op dit thema.
5. coördinatie van de individuele hulpverlening
- dit thema is terug te vinden in de strategische nota bij het OCMW-meerjarenplan 2008-2010, alsook in dit lokaal sociaal beleidsplan, onder strategische doelstelling 2.
6. onderwijs
- voor dit thema verwijzen wij graag naar het sectoraal beleidsplan "etnisch culturele minderheden 2009-2011", in het bijzonder de acties van schoolopbouwwerk³.
 - We vermelden hier ook in het bijzonder dat het gemeentebestuur momenteel een projectdossier voorbereidt in het kader van flankerend onderwijsbeleid⁴. Er werd hiervoor reeds een projectmedewerker aangesteld.

Zoals hierboven reeds aangegeven richten wij in dit lokaal sociaal beleidsplan onze aandacht vooral op nieuwe beleidsthema's zoals het armoedebeleid, de senioren en de wijkgerichte aanpak.

De doelstellingen over armoedebeleid werden geïnspireerd enerzijds door een aantal ontwikkelingen rond de lokale vereniging waar armen het woord nemen (vzw Warm Hart) en anderzijds door de bijeenkomsten met enkele focusgroepen rond dit thema. Het integraal verslag van deze focusgroepen wordt in bijlage toegevoegd aan dit beleidsplan.

De doelstellingen over senioren zijn gebaseerd op de vergrijzing van onze bevolking (zie omgevingsanalyse) en de toenemende behoefte aan beleidsaandacht voor zowel de actieve als de zorgbehoevende senioren in onze gemeente.

De doelstellingen over wijkgerichte aanpak vinden hun oorsprong in de beleidsopties van het nieuw lokaal bestuur dat in 2007 aantrad.

³ Concepttekst Schoolopbouwwerk Houthalen-Helchteren, april 2003

⁴ Doelstellingen van het flankerend onderwijsproject:

Praatjes maken (Voorschoolse praatgroepen met allochtone jonge moeders): Het project wil de voorschoolse achterstand van peuters van allochtone afkomst aanpakken en hen versterken voor de instap in het kleuteronderwijs. Moeders en peuters gaan op een interactieve manier rond taal en pedagogische spelvaardigheden werken. We benadrukken vooral het taalstimuleren.

Kleuterprojecten: Met dit project worden ouders van 4- en 5-jarige kleuters zeer nauw betrokken bij het onderwijs-gebeuren van hun kind om zo de overstap naar het 1ste leerjaar vlotter te laten verlopen.

Zomerklasje: Met dit project worden 4- en 5-jarige allochtone kleuters in de zomervakantie klaar gestoomd om terug naar school te gaan door activiteiten die vooral gericht zijn op Nederlandse taal gekoppeld aan een sport activiteit.

Letterklasje: Het letterklasje is een naschools project dat zich richt naar kinderen van het 1ste leerjaar. De hoofddoelstelling van "Het letterklasje" is op een speelse manier taalvaardigheid en woordenschat van de kinderen te bevorderen.

Huiswerkproject (Sloerberklasje): Ouders en kinderen van het 1ste leerjaar en ook het 2de leerjaar komen wekelijks samen in de school voor activiteiten met het oog op het verwerven van inzichten via het huiswerk in de leermethoden die men in de school hanteert.

Leeswedstrijden: Ouders en kinderen van het 2de leerjaar komen 2 keer per jaar samen in de bibliotheek voor een leesactiviteit met het oog op het verwerven van het AVI-niveau. De ouders moeten de kinderen helpen bij het verbeteren van hun leesniveau.

4. OMGEVINGSANALYSE

Voor de opmaak van deze omgevingsanalyse hebben wij geput uit:

- de welzijnsmonitor van de studiecél – stafdienst Strategie en Planning - 2° Directie Welzijn - Provincie Limburg
- het PPPP-project⁵ van Politiezone Houthalen-Helchteren
- omgevingsanalyse i.k.v. het lokaal beleidsplan kinderopvang.

A. Socio-demografische gegevens : Het werkingsgebied en haar doelgroepen

1. Grondgebied

De gemeente heeft een oppervlakte van 7.826 ha 88a 05 ca. Dat betekent dat er gemiddeld 381 inwoners per km² wonen (ter vergelijking : het gemiddelde in België is 315 inwoners per km²).

In de ranglijst van 44 gemeenten van de provincie Limburg staat zij op de 8ste plaats voor de oppervlakte, op de 9de voor het aantal inwoners en op de 12de voor de bevolkingsdichtheid.

2. Demografie

2.1. Algemeen

2.1.1 Bevolking, loop van de bevolking en gezinnsamenstelling

	aard indicator	indicator gemeente	stand. score gemeente	indicator Midd.- Limb.	indicator Limburg	indicator Vlaams Gew.	rang gemeente
Bevolking en loop van de Bevolking							
Totale bevolking	ac	29.802	0,78		18.834		9
Private huishoudens	ac	10.491	0,56		7.315		10
Familiekernen	ac	8.307	0,80		5.279		9
Bevolkingsdichtheid	inw/km ²	381	0,32	523	334	447	12
Geboorten per 1000 inw.	‰	11,25	1,16	10,30	9,90	10,37	4
Sterfte per 1000 inw.	‰	5,71	-1,11	7,44	7,69	9,34	40
Inwijkingen per 1000 inw.	‰	34,08	-0,59	37,05	37,85	44,66	35
Uitwijkingen per 1000 inw.	‰	33,20	-0,39	36,42	35,41	41,83	34
Gezinnen							
Gezinnen met minderjarigen	%	44,2	1,68	41,2	40,5	41,1	2
Eénoudergezinnen met minderjarigen	%	9,1	0,02	9,6	9,1	11,5	19
Alleenwonenden	%	18,5	-1,72	25,7	23,6	29,0	41
Ouderen (60-...)	%	16,9	-1,68	20,1	20,5	22,8	43
Huishoudens met meer dan 5 Personen	%	4,30	2,73	2,69	2,24	1,90	2
legende standaardscores:							
z < -1,5: veel lager dan Limburg	-1,5 < z < -0,5: lager dan Limburg	-0,5 < z < +0,5: gemiddeld	+0,5 < z < +1,5: hoger dan Limburg	z > +1,5: veel hoger dan Limburg			
Verwerking: Studiecél - stafdienst Strategie en Planning - 2de Directie Welzijn - provincie Limburg							

Naar inwonersaantal (29.802 inw. op 01.01.06) bekeken staat Houthalen-Helchteren op de 9de plaats gerangschikt in de provincie Limburg (van de 44 gemeenten/steden).

De bevolkingsdichtheid bedraagt 381 inwoners/km² en komt overeen met de gemiddelde bevolkingsdichtheid van Limburg.

Per 1000 inwoners zijn er 11,25 geboortes wat meer is dan Limburg (9,90). Hier staat onze gemeente op de 4de plaats in de provincie Limburg.

⁵ PPPP-project = Projectmatige aanpak – Pro-actieve benadering – Preventieve acties – Prioriteiten vastleggen

Wat het aantal sterften per 1000 inwoners betreft bekleedt onze gemeente de 40ste plaats. Het sterftcijfer bedraagt dan ook slechts 5,71 per duizend. Op het niveau van het Vlaams Gewest is dit zelfs 9,34.

Het aantal inwijkingen en uitwijkingen per 1000 inwoners bedraagt telkens minder dan dit in Limburg het geval is.

De bevolkingsaangroei in onze gemeente is dan ook voornamelijk te verklaren door enerzijds een zeer laag sterftcijfer en anderzijds een hoger geboortecijfer dan gemiddeld.

Het aantal private huishoudens⁶ en familiekeren⁷ ligt iets hoger dan gemiddeld in vergelijking met Limburg. Het percentage alleenwonende ouderen is veel lager dan in Limburg. (bron: interpretatie PPPP-project Politie Houthalen-Helchteren)

2.1.2 Leeftijdsopbouw

	aard indicator	indicator gemeente	stand. score gemeente	indicator Midd.- Limb.	indicator Limburg	indicator Vlaams Gew.	rang gemeente
Kinderen op voorschoolse leeft. (0-2)	%	14,1	-0,42	15,1	14,7	15,3	28
Kinderen op kleuterleeftijd (3-5)	%	14,9	-0,49	15,3	15,4	15,7	29
Kinderen op lagere schoolleeftijd (6-11)	%	32,1	-0,88	32,9	33,1	33,5	37
Tieners op middelbare schoolleeftijd (12-17)	%	38,9	1,13	36,7	36,9	35,6	8
Minderjarigen (0-17)	%	22,2	1,59	20,1	19,9	20,0	1
Jongeren (0-19)	%	25,2	1,74	22,6	22,3	22,2	1
Jongeren (0-24)	%	32,6	1,87	29,4	28,8	28,3	1
Bevolking op actieve leeftijd (20-59)	%	57,9	0,47	57,3	57,2	55,0	16
Ouderen (60-...)	%	16,9	-1,68	20,1	20,5	22,8	43
Hoogbejaarden (80-...)	%	2,13	-1,28	3,08	3,08	4,21	41
Ouderen (60-...) van EU-ex-migratielanden en lage-inkomenslanden	%	13,1	2,33	7,5	3,6	1,1	3
<i>legende standaardscores:</i>							
$z < -1,5$: veel lager dan Limburg		$-1,5 < z < -0,5$: lager dan Limburg		$-0,5 < z < +0,5$: gemiddeld		$+0,5 < z < +1,5$: hoger dan Limburg	
$z > +1,5$: veel hoger dan Limburg							
Verwerking: Studiecél - stafdienst Strategie en Planning - 2de Directie Welzijn - provincie Limburg							

Wat de samenstelling van de groep minderjarigen in de gemeente volgens leeftijd betreft, zien we dat het aandeel kinderen op kleuterleeftijd (3 – 5 jaar) onder de minderjarigen (0 – 17 jaar) lager ligt dan in Limburg, terwijl het aantal tieners op middelbare schoolleeftijd (12 – 17 jaar) dan weer hoger ligt.

Het aandeel jongeren onder de totale bevolking ligt in alle categorieën (0 - 17, 0 - 19 en 0 - 21 jaar) het hoogst in vergelijking met de andere gebieden. Geen enkele gemeente in Limburg heeft een jongere bevolking dan Houthalen-Helchteren.

Wat ouderen en hoogbejaarden betreft ligt hun aandeel beduidend lager dan in de rest van Limburg. Als we ons beperken tot de ouderen van EU-ex-migratielanden en lage-inkomenslanden zien we dat zij goed vertegenwoordigd zijn in deze categorie. (bron: interpretatie PPPP-project Politie Houthalen-Helchteren)

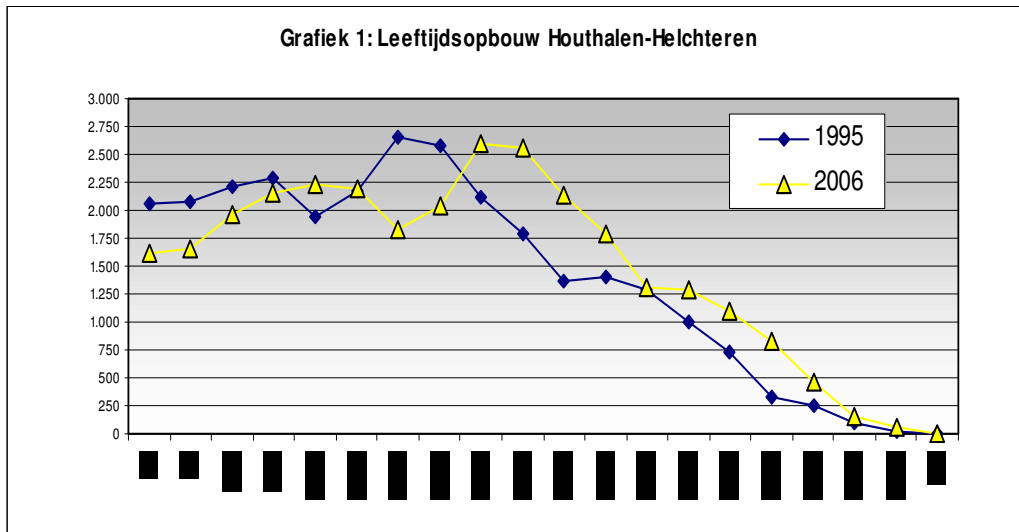
Stijgend inwonersaantal door toenemende levensverwachting

Op 01.01.2006 telde Houthalen-Helchteren 29.944 inwoners. Dit is een toename van 1,8 % op 3 jaar tijd. Uit grafiek 1 blijkt duidelijk dat deze bevolkingstoename voornamelijk het

⁶ Een privaat huishouden bestaat uit alle mensen die onder één dak wonen; één privaat huishouden kan m.a.w. uit meerdere familiekeren bestaan.

⁷ Een familiekeren bestaat uit een wettelijk gehuwd paar met of zonder ongehuwde kinderen, of uit een vader/moeder met één of meer ongehuwde kinderen (er kunnen meerdere familiekeren onder één dak wonen, zij vormen dan samen één privaat huishouden).

resultaat is van de toenemende levensverwachting. (bron: Lokaal Beleidsplan Kinderopvang,2007-2009)

Meer bejaarden, minder jongeren

Het aantal bejaarden (+ 65 j.) steeg met 29 % in 7 jaar tijd (van 2.993 naar 3.866 of een stijging met 873 bejaarden). Het aantal kinderen (0 tot 14 j.) nam in diezelfde periode af met 12,5 % (van 5.914 naar 5.250 of een daling met 664).

Opvallend is dat er nu 20,3 % minder 6 tot 12-jarigen in onze gemeente wonen dan 6 jaar geleden (= -507).

In de leeftijdsklasse 20-24 jaar zijn er daarentegen nu wel 279 meer jongeren dan 10 jaar geleden (+14%). (bron: Lokaal Beleidsplan Kinderopvang, 2007-2009)

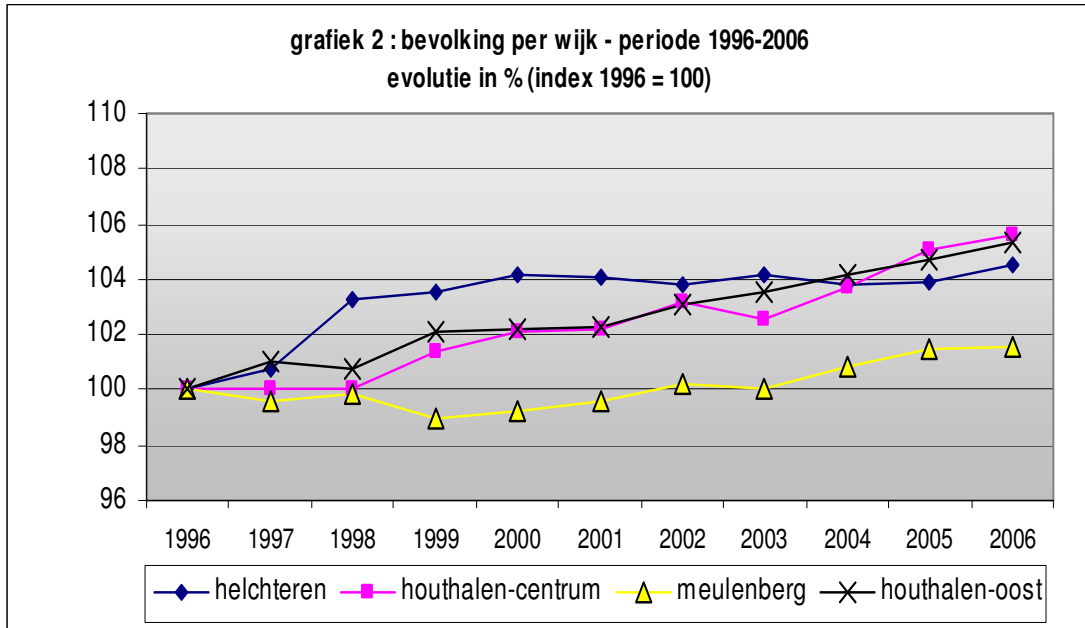
Recente toename aantal 0 tot 4-jarigen

Als we vergelijken met 3 jaar geleden, dan zien we een stijging van het aantal 0 tot 4-jarigen met 24,75 % (n= 321). (bron: Lokaal Beleidsplan Kinderopvang,2007-2009)

Meer inwoners per wijk

Bijna 1/3de van de inwoners woont in Houthalen-Centrum (n=9.865). De kleinste wijk is Meulenberg met 5.583 inwoners.

Grafiek 2 geeft een overzicht van de evolutie van de bevolking per wijk. In alle wijken zien we de laatste drie jaar een toename van het aantal inwoners, met uitzondering van Helchteren waar de toename verwaarloosbaar is (toename met 25 inwoners, oftewel 0,38 %). Meulenberg kent vanaf 2003 een aangroei van de bevolking met 84 inwoners, oftewel 1,52 %). Houthalen-Centrum is de sterkste stijger met 285 inwoners (toename met liefst 3 %). (bron: Lokaal Beleidsplan Kinderopvang, 2007-2009)

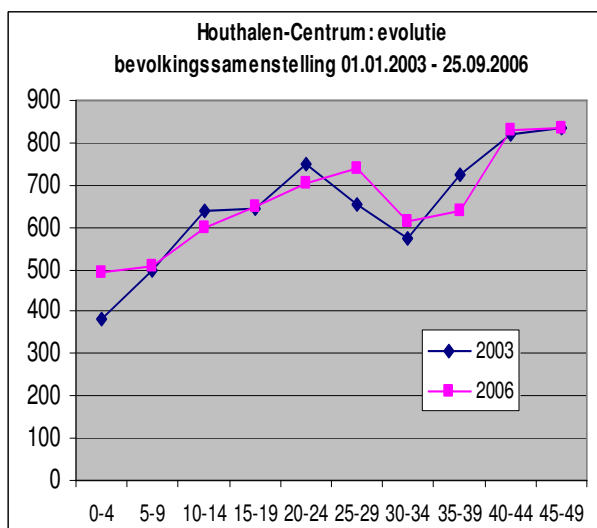
Jongste bevolking in Meulenbergh, meeste jongeren in Houthalen-Centrum

Bij de bespreking van grafiek 1 stelden we al vast dat er vele jongeren zijn in de leeftijdsklasse 20 tot 24 jaar en dat er een recente toename is van het aantal 0 tot 4-jarigen.. Grafieken 3a tot 3d laten dan weer zien in welke wijken de meeste jongeren terug te vinden zijn.

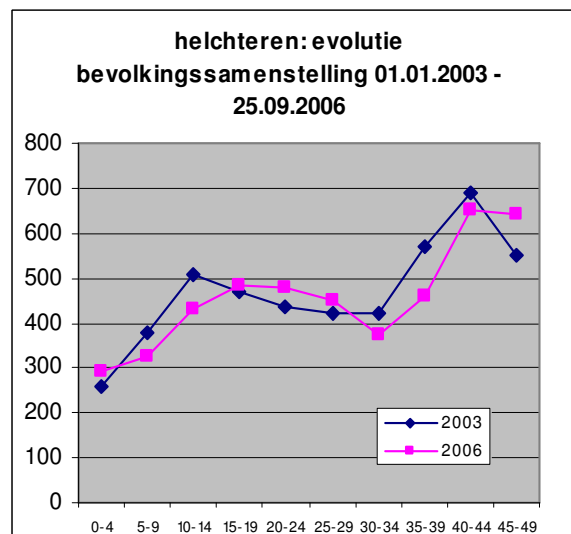
In absolute cijfers wonen de meeste kinderen en jongeren (tot 25 jaar) in Houthalen-Centrum (n=2.951) terwijl Helchteren de wijk is met het minste aantal jongeren (n=2.011), op de voet gevolgd door Meulenbergh (n=2.023).

Bekijken we deze bevolkingscategorie echter in verhouding tot het aantal inwoners per wijk dan krijgen we een ander beeld te zien: Meulenbergh heeft de jongste bevolking (36,6 % is jonger dan 25 jaar) terwijl in Houthalen-Centrum 'slechts' 29,9 % jonger dan 25 jaar is. Het gemiddelde voor de gemeente bedraagt 31,6 %; in 2003 was dit nog 32,4 %. (bron: Lokaal Beleidsplan Kinderopvang, 2007-2009)

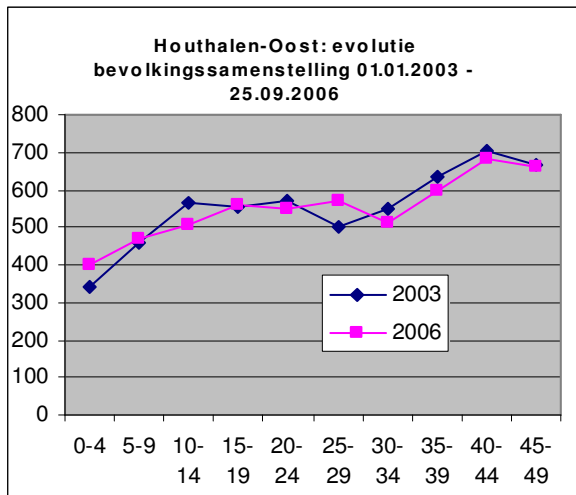
Grafiek 3a

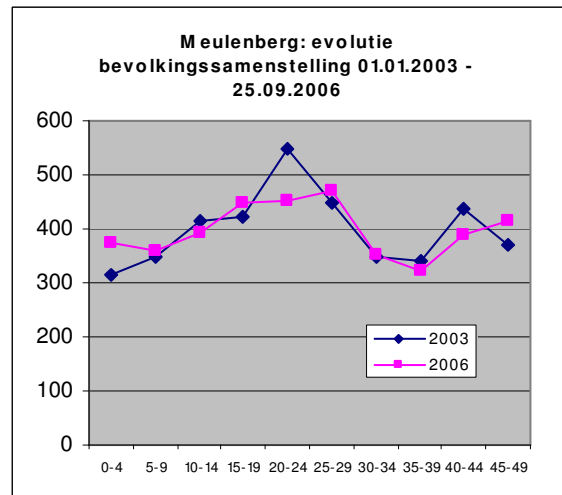
Grafiek 3b

Grafiek 3c

grafiek 3d

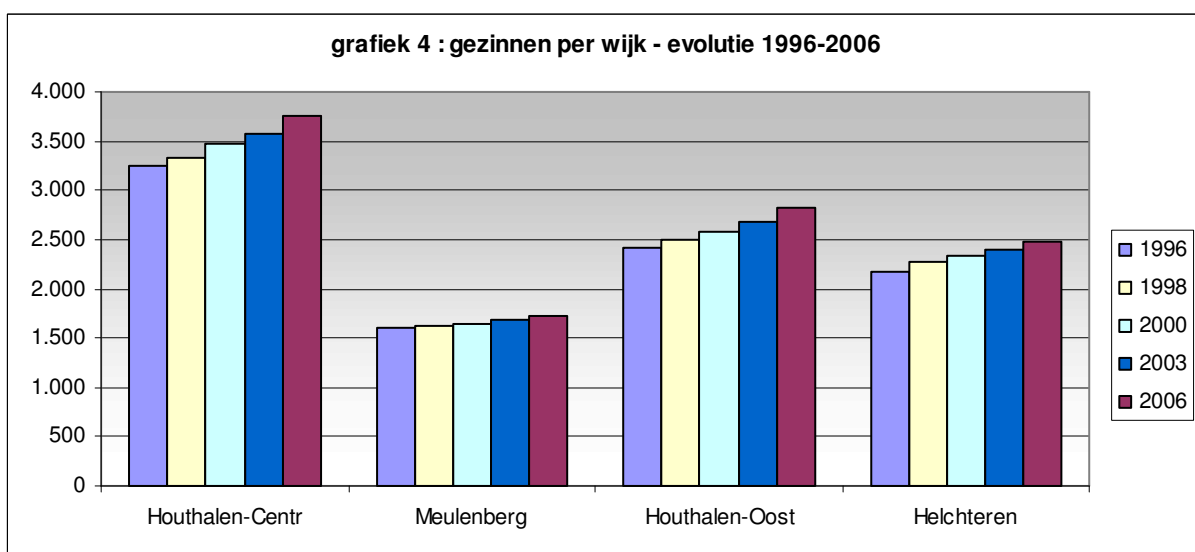
2.1.3 Gezinsgrootte en -samenstelling

Toename aantal gezinnen in alle wijken

Het aantal gezinnen neemt in Houthalen-Helchteren ieder jaar toe. Begin 2006 waren er 4,57 % meer gezinnen (n=10.792) dan op 1 januari 2003 (n=10.320). In vergelijking met 10 jaar geleden zijn er 14,6 % meer gezinnen in Houthalen-Helchteren.

De meeste gezinnen treffen we aan in Houthalen-Centrum (n=3.754), het kleinste aantal gezinnen vinden we in de wijk Meulenberg (n=1.729).

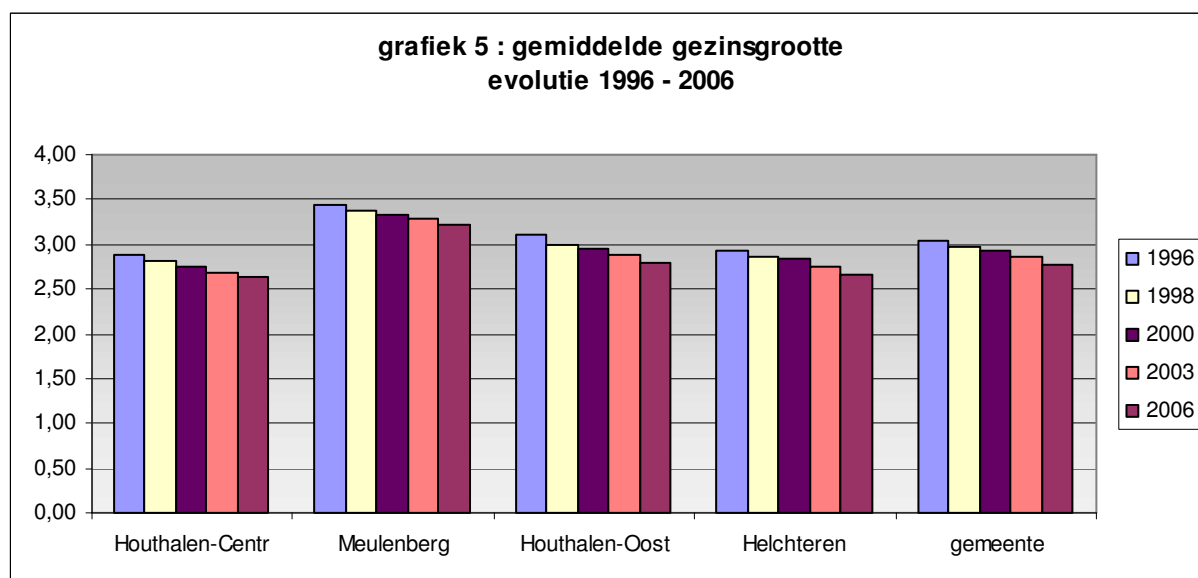
We merken op dat in alle wijken het aantal gezinnen toeneemt. In de wijk Meulenberg is de stijging minder uitgesproken (zie grafiek 4). Op 10 jaar tijd is het aantal gezinnen in alle wijken toegenomen met 15 % of meer, met uitzondering van Meulenberg (toename met 8,3 %). (bron: Lokaal Beleidsplan Kinderopvang, 2007-2009)

Gemiddelde gezinsgrootte daalt

Begin 2006 bestond in Houthalen-Helchteren een gemiddeld gezin uit 2,77 personen (In 1996 was dit nog 3,04). In Meulenberg bestaat een gezin nog uit gemiddeld 3,23 personen; voor Houthalen-Centrum is dit gemiddeld 2,63.

Uit grafiek 5 blijkt dat de daling van de gemiddelde gezinsgrootte zich ieder jaar onverminderd voortzet. In de laatste 10 jaar nam de gezinsgrootte het snelst af in Houthalen-Oost en verliep ze het traagst in Meulenberg. (bron: Lokaal Beleidsplan Kinderopvang, 2007-2009)

De stijging van het aantal gezinnen hangt dus nauw samen met de daling van de gemiddelde gezinsgrootte en in mindere mate met de toename van de bevolking.

In welke mate deze evolutie (meer gezinnen, maar kleiner) de gezinssamenstelling beïnvloedt (vb.: daling van het aantal grote gezinnen, stijging van eenoudergezinnen en alleenstaanden) zien we hieronder. (bron: Lokaal Beleidsplan Kinderopvang, 2007-2009)

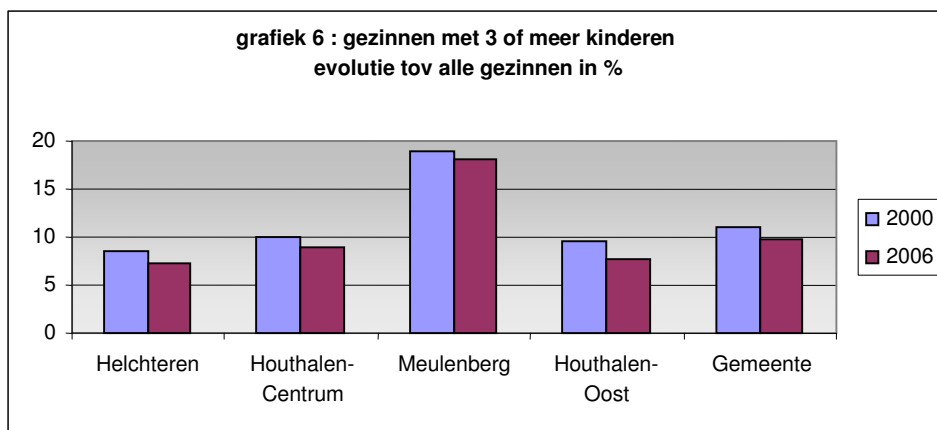
Meer gezinnen zonder kinderen

In 2006 waren er 7,7% meer gezinshoofden dan in 2000. Het aantal gezinnen zonder kinderen nam in 6 jaar tijd met 18,26 % toe en het aantal gezinnen met 1 kind nam toe met 6 %. Het aantal gezinnen met 2 kinderen daalde echter met 4,5 %, en deze met 3 kinderen daalde met 3 %. In vergelijking met 6 jaar geleden nam het aantal grote gezinnen (>=4 kn) af met bijna 11 %.(bron: Lokaal Beleidsplan Kinderopvang, 2007-2009)

Minder grote gezinnen in alle wijken

In Houthalen-Helchteren zijn er 9,71 % gezinnen met meer dan 2 kinderen (n=1.048); in 2000 waren er nog 11 % grote gezinnen (zie grafiek 6).

In Meulenberg zijn er 18 % grote gezinnen, in Helchteren nauwelijks 7,2 %. In alle wijken stellen we een daling van het aantal grote gezinnen vast t.o.v. 2000 (in totaal 75 minder grote gezinnen); Vergelijken we enkel het aantal grote gezinnen in de periode 2003 - 2006, dan zien we echter een status-quo. (bron: Lokaal Beleidsplan Kinderopvang, 2007-2009)

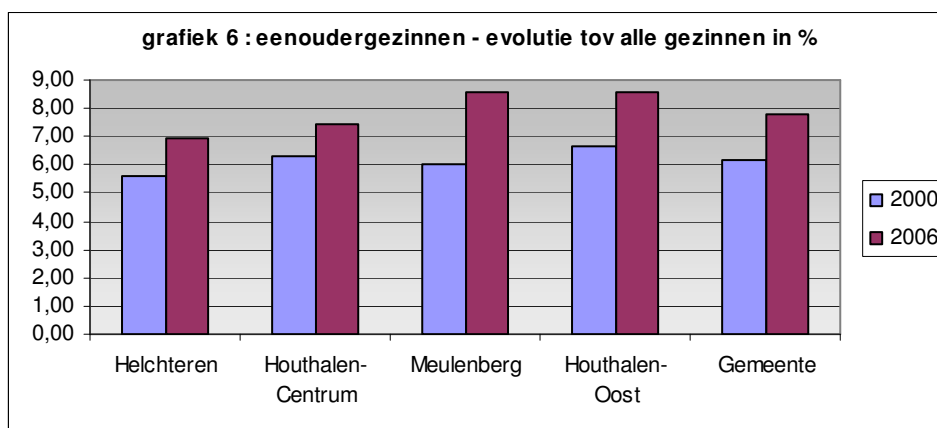
Minder mannelijke gezinshoofden met kinderen

Bij de gezinnen met kinderen zien we belangrijke verschuivingen. Zo blijken er nu 454 gehuwde mannelijke gezinshoofden minder te zijn met kinderen dan in vergelijking met 2000. Deze daling wordt praktisch volledig gecompenseerd door een toename van het aantal gezinshoofden met kinderen in de categorieën 'ongetrouwde man' (+112), 'ongetrouwde vrouw' (+44), 'getrouwde vrouw' (+59), 'gescheiden man' (+77) en 'gescheiden vrouw' (+115). (bron: Lokaal Beleidsplan Kinderopvang, 2007-2009)

Meer eenoudergezinnen

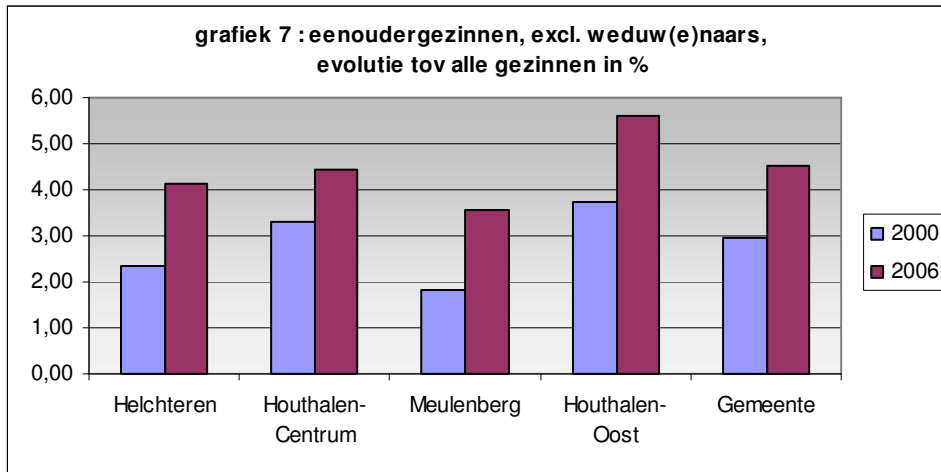
7,79 % van alle gezinnen zijn eenoudergezinnen (6,2 % in 2000 en 6,85 % in 2003). Begin 2006 waren er 841 eenoudergezinnen in onze gemeente. (zie ook tabel 9 in bijlage). Dit is een stijging met 35,4 % in vergelijking met 2000. Het aantal eenoudergezinnen met 1 kind nam toe met 31 % (n=+119), en deze met 2 kinderen zelfs met bijna 40 % (n=+72). In absolute cijfers uitgedrukt vinden we in Houthalen-Centrum en Houthalen-Oost de meeste eenoudergezinnen terug (resp. 279 en 242 gezinnen), doch in verhouding tot het aantal gezinnen tellen we de meeste eenoudergezinnen in Houthalen-Oost en Meulenberg (resp. 8,57 en 8,56 % zijn eenoudergezinnen) en de minste in Helchteren (6,92 %). - zie grafiek 7 -

De laatste 3 jaar steeg procentueel gezien het aantal eenoudergezinnen het sterkst in Houthalen-Centrum (+24 %) en in Houthalen-Oost (+19,8 %), op de voet gevolgd door Meulenberg (+19,35 %). In Helchteren was de stijging 'slechts' 10,25 %.(bron: Lokaal Beleidsplan Kinderopvang, 2007-2009)

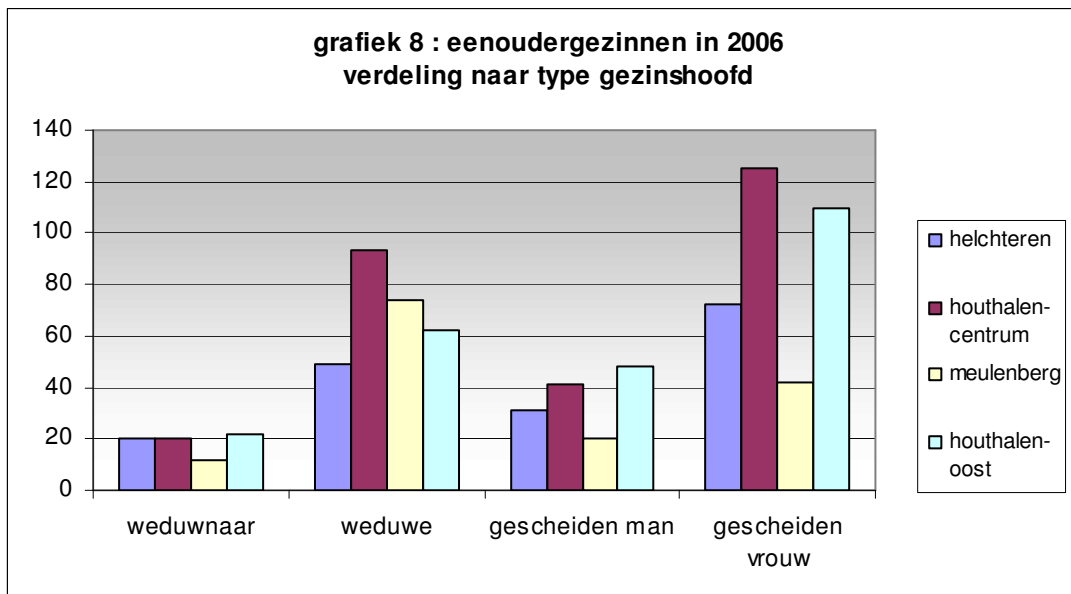

Meeste eenoudergezinnen in Houthalen-Oost

Als we nu het aantal eenoudergezinnen opnieuw bekijken exclusief weduw(e)naars, dan stellen we vast - zie grafiek 7 - dat er slechts 3,59 % eenoudergezinnen in Meulenberg zijn, terwijl dit in Houthalen-Oost 5,59 % bedraagt. Op 6 jaar tijd is het aantal eenoudergezinnen (excl. weduw(e)naars) met 31 % toegenomen (van 373 naar 489 gezinnen). (bron: Lokaal Beleidsplan Kinderopvang, 2007-2009)

Nader bekeken - zie grafiek 8 - zien we dat in Meulenberg minder dan de helft van de eenoudergezinnen uit gescheiden gezinnen bestaat (m.n. 42 %). In de andere deelgemeenten bestaat minstens 60 % van de eenoudergezinnen uit gescheiden gezinnen. (bron: Lokaal Beleidsplan Kinderopvang)

2.1.4 Geboortes

Stagnatie van het aantal geboortes

Wat het aantal geboortes betreft was een neerwaartse trend duidelijk zichtbaar, doch de laatste jaren lijkt het aantal geboortes te stagneren of zelfs licht te stijgen.

Waar we in de periode '1995-1997' gemiddeld 12 geboortes telden per 1000 inwoners, is dit de laatste jaren gedaald tot gemiddeld 10,9 geboortes per 1000 inwoners. (bron: Lokaal Beleidsplan Kinderopvang, 2007-2009)

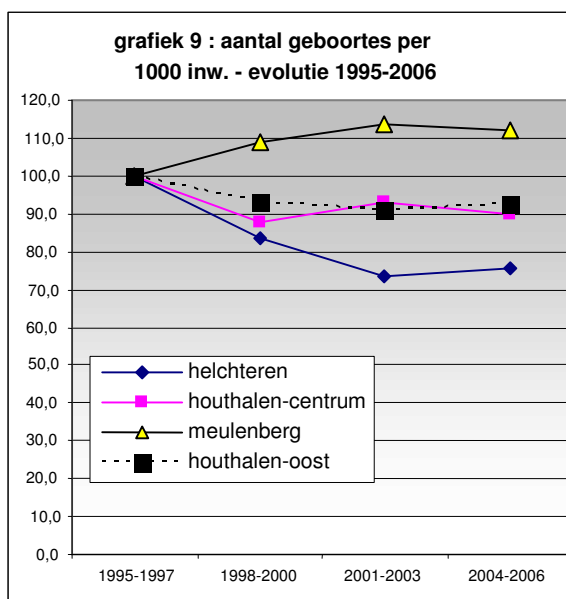
Evolutie geboortecijfers per wijk

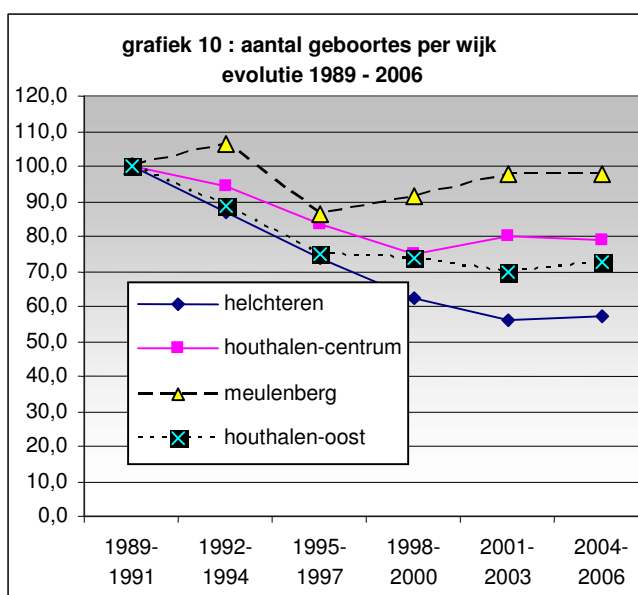
Wat de evolutie van het aantal geboortes betreft zien we dat het aantal geboortes gestabiliseerd is in alle wijken.

In Meulenberg worden - gemiddeld gezien - de meeste kinderen geboren (14,4 geboortes per 1000 inwoners); in Helchteren zijn er 'slechts' 9,3 geboortes per 1000 inwoners.

Uit grafiek 10 blijkt dat het aantal geboortes per 1000 inwoners lichtjes is toegenomen in de wijken Houthalen-Oost en Helchteren. Een lichte daling zien we voor Houthalen-Centrum en Meulenberg.

De laatste 3 jaren (2004-2006) werden er in heel de gemeente 10 kinderen meer geboren dan in de periode 2001-2003. (bron: Lokaal Beleidsplan Kinderopvang, 2007-2009).

In Houthalen-Helchteren wonen de tweede meeste gezinnen met minderjarige kinderen en wat betreft het percentage huishoudens met meer dan 5 personen neemt onze gemeente eveneens de 2de plaats in van alle Limburgse gemeenten. (bron: Lokaal Beleidsplan Kinderopvang,2007-2009).

2.2 Niet-Belgen

2.2.1 Bevolking en loop van de niet-Belgische bevolking

Niet-Belgische bevolking naar geslacht			
	mannen	vrouwen	Totaal
2006	1.562	1.502	3.064

Niet-Belgische bevolking naar burgerlijke staat					
	Ongehuwd	gehuwd	Weduw-staat	gescheiden	totaal
2006	2.069	600	244	151	3.064

Huishoudens met niet-Belg als gezinshoofd naar huishoudomvang							
	1 persoon	2 personen	3 personen	4 personen	5 personen	>5 personen	Totaal
2006	257	367	294	283	126	96	1.423

Niet-Belgische geboorten en sterfte naar geslacht		
	geboorten	sterften
2005	7	30

2.2.2. Leeftijdsopbouw

Niet-Belgen per 5-jarenklasse naar geslacht			
2006			
	mannen	vrouwen	Totaal
0-4	25	16	41
5-9	23	16	39
10-14	30	33	63
15-19	38	52	90
20-24	53	93	146
25-29	104	114	218
30-34	114	129	243
35-39	142	118	260
40-44	171	141	312
45-49	185	154	339
50-54	169	139	308
55-59	141	108	249
60-64	78	83	161
65-69	98	92	190
70-74	87	88	175
75-79	57	63	120
80-84	35	42	77
85-89	8	12	20
90-94	4	7	11
95...	0	2	2
totaal	1.562	1.502	3.064
0-19	116	117	233
20-39	413	454	867
40-59	666	542	1.208
60-79	320	326	646
80...	47	63	110

Bron: Federale Overheidsdienst Economie, KMO, Middenstand & Energie – Ecodata

Verwerking: provincie Limburg – 2de Directie Welzijn – stafdienst Strategie en Planning - Studiecel

2.2.3 Nationaliteit

Jaar	Nederland	Italië	Turkije	Marokko	Duistland	Spanje	Griekenland	Overige	Totaal
2006	374	1363	361	297	77	277	111	204	3.064

Bron: studiecél

	aard indicator	indicator gemeente	stand. score gemeente	indicator Midd.- Limb.	indicator Limburg	indicator Vlaams Gew.	rang gemeente		
Niet-Belgen	%	10,7	0,40	7,9	8,1	4,9	11		
Niet-Belgen van Nederland	%	11,2	-1,47	15,2	52,2	31,0	41		
Niet-Belgen van Maghreblanden en Turkije	%	23,8	1,08	20,2	11,8	16,1	5		
Niet-Belgen van ex-Oostbloklanden	%	2,62	-0,06	3,72	2,91	6,57	28		
Niet-Belgen van EU-ex-migratieland.	%	57,5	2,10	50,4	23,9	14,4	2		
Niet-Belgen van lage-inkomensland.	%	28,3	0,55	29,2	18,8	34,8	19		
Nieuwkomers per 1000 inwoners	‰	4,73	-0,41	5,37	7,30	5,76	23		
Nieuwkomers, afkomstig van EU-ex-migratieland. en lage-inkomensland.	%	61,4	1,44	52,5	27,6	45,0	7		
Nieuwkomers, afkomstig van Nederland	%	23,6	-1,11	22,0	54,6	22,1	31		
<i>legende standaardscores:</i>									
$z < -1,5$: veel lager dan Limburg		$-1,5 < z < -0,5$: lager dan Limburg		$-0,5 < z < +0,5$: gemiddeld		$+0,5 < z < +1,5$: hoger dan Limburg		$z > +1,5$: veel hoger dan Limburg	
Verwerking: Studiecél - stafdienst Strategie en Planning - 2de Directie Welzijn - provincie Limburg									

Het aandeel niet-Belgen in onze populatie bedraagt 10,7 % en ligt gemiddeld wat hoger dan in Limburg.

Het aandeel niet-Belgen van EU-ex-migratielanden⁸ ligt veel hoger dan in de rest van Limburg (2de plaats voor Houthalen-Helchteren). Ook voor deze categorie van nieuwkomers geldt dit (7de plaats).

Wat het aandeel niet-Belgen van Maghreblanden en Turkije⁹ betreft, zien we dat dit hoger is dan in Limburg.

Van alle niet-Belgen in Houthalen-Helchteren is 57,5 % afkomstig uit EU-ex-migratielanden, 28,3 % uit lage-inkomenslanden¹⁰ en 23,8 % uit Maghreblanden en Turkije.

De aanwezigheid van Nederlanders onder de niet-Belgen is lager dan in de rest van Limburg terwijl het aandeel van de Nederlanders onder de nieuwkomers overeenkomt met de cijfers van het Vlaams Gewest.

Het aantal nieuwkomers (4,73 per 1000) is iets minder dan het Limburgs gemiddelde.

In het jaarboek migratie en integratie Limburg 2006 werd een schatting opgenomen van het aantal personen met meest voorkomende herkomst op 01.01.05. Volgens deze schatting zouden er in Houthalen-Helchteren resp. 2.404, 1.997 en 1.374 mensen van Italiaanse, Turkse en Marokkaanse origine wonen. In totaal zouden er in onze gemeente 7.234 mensen uit andere landen afkomstig zijn. (Bron: PPPP-project Politie Houthalen-Helchteren)

Evolutie van de vreemde bevolking

Uit onderstaande grafiek blijkt dat het aandeel niet-Belgen (nationaliteit) over een periode van ruim 3 decennia sterk is afgenomen. Een eerste daling werd ingezet midden jaren '80, gevolgd door een sterke daling in 1992, beide te wijten aan naturalisaties. Een derde dalende lijn werd ingezet na 2000. Eén van de oorzaken hiervan is naturalisatie en dit in de vorm van de 'snel-Belg-wet'.

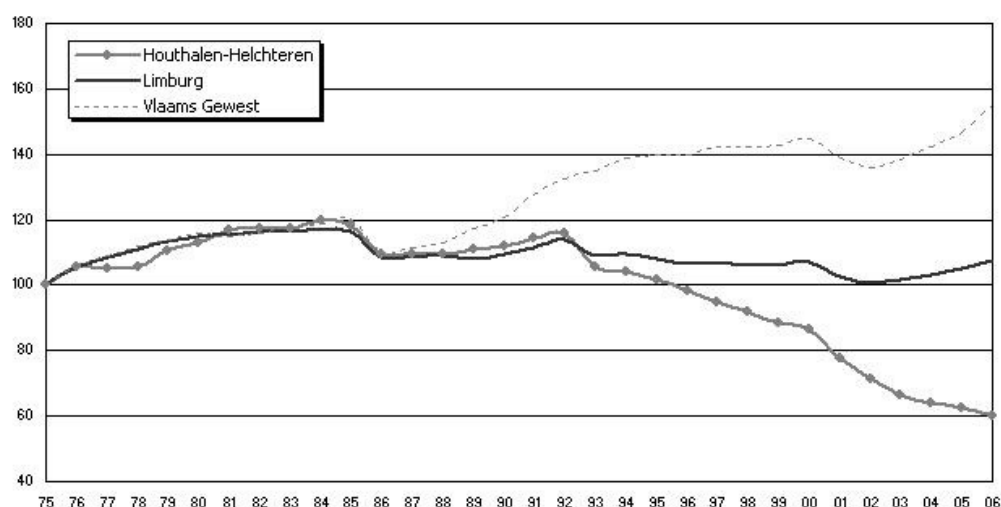
We moeten hier zeker niet uit besluiten dat het reële aantal allochtonen gedaald is. Enkel hun nationaliteit is veranderd. (Bron: interpretatie door PPPP-project Politie Houthalen-Helchteren)

⁸ Het betreft hier het aantal mensen met de Italiaanse, Spaanse, Portugese of Griekse nationaliteit onder de niet-Belgen; Italië, Spanje, Portugal en Griekenland waren de landen van de eerste immigratiegolf naar België.

⁹ Het aandeel mensen met de Algerijnse, Marokkaanse, Tunesische of Turkse nationaliteit onder de niet-Belgen.

¹⁰ Landen waar een groot deel van de bevolking niet in zijn basisbehoeften kan voorzien (gegevens Wereldbank)

Evolutie van de niet-Belgen van 1975 tot 2006 (index 1975 = 100)

Bron: FOD Economie - Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie - Dienst Demografie

2.2.4 Buitenlandse inwijkingen

Evoluties van het aantal buitenlandse inwijkingen			
	1989	1999	2005
Nederland	6	22	40
België	2	24	17
Turkije	13	33	15
Marokko	1	15	23
Duitsland	5	1	0
Polen	2	0	9
Indië	0	0	1
Italië	22	10	4
Overige landen	8	19	20
Buitenlandse inwijkingen	59	124	129

Bron: studiecél provincie Limburg

Huwelijksmigratie in de mijngemeenten

Uit gegevens verzameld in 5 Limburgse mijngemeenten blijkt dat drie vierde van de Turken en Marokkanen trouwen met een partner uit hun land van herkomst.

Als het op trouwen aankomt, blijven de jongeren veel belang hechten aan de wensen en verwachtingen van de ouders. Zo wordt niet ontkend dat in de Turkse en Marokkaanse traditie trouwen een familieaangelegenheid is en dat ouders en aanverwanten een stem hebben in het keuzeproces. Om conflicten te vermijden, kiezen de jongeren vaak zelf een partner waarvan ze vermoeden dat die de goedkeuring van de ouders wegdraagt. Ouders hebben vaak de voorkeur voor een schoonzoon of -dochter uit het dorp of de streek waar ze zelf vandaan komen. Hierbij zoeken ze naar iemand met dezelfde achtergrond die 'past' bij de familie.

Jongeren houden rekening met hun ouders, maar ze hechten ook aan persoonlijke criteria. De ideale partner scoort op beide fronten.

Binnen de Turkse en Marokkaanse gemeenschap bestaat nog een grote voorkeur voor huwelijken met een partner uit het land van herkomst, ook bij de tweede en derde generatie. Heel wat allochtone meisjes voelen zich niet aangetrokken tot allochtone jongens omdat deze te traditioneel zijn, een slechte opleiding hebben, vaak werkloos zijn en geen vertrouwen uitstralen. Maar ook de allochtone meisjes hebben in de ogen van de jongens hun tekortkomingen: ze worden gezien als te vrijgevochten, te zelfstandig en te modern. Zo zouden ze hen moeilijk kunnen voorstellen als moeder van hun kinderen of schoondochter van hun ouders. Over de potentiële partners in het land van herkomst zou dan weer een vrij positief beeld bestaan. Verder speelt ook de migratiedruk in Turkije en Marokko, wat zorgt voor een grote huwelijksmarkt en veel potentiële kandidaten. (Bron: interpretatie door PPPP-project Politie Houthalen-Helchteren)

2.2.5 Nieuwe Belgen

Nieuwe Belgen naar voornaamste nationaliteiten								
	Turkije	Italië	Marokko	Nederland	Joegoslavië	Griekenland	Overige landen	totaal
2006	47	36	35	7	0	10	25	160

Nieuwe Belgen naar procedure				
	naturalisatie	nationaliteitskeuze	nationaliteitsverklaring	totaal
2006	7	35	118	160

Bron: FOD Economie – Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie – Dienst Demografie
 Provinciaal Integratiecentrum
 Verwerking: Provincie Limburg – 2de directie Welzijn – stafdienst Strategie en Planning – Studiecel

2.3 Asielzoekers

Vluchtelingen en asielzoekers

Erkende vluchtelingen naar herkomst			
	Herkomst bekend	Herkomst onbekend	totaal
2006	19	1	20

Asielzoekers			
	mannen	vrouwen	totaal
2007	49	33	82

Evoluties van het aantal asielzoekers		
	2000	2007
Totaal	27	82

B. Sociaal-Economische context

1. Tewerkstelling en inkomen

	aard indicator	indicator gemeente	stand. score gemeente	indicator Midd.- Limb.	indicator Limburg	indicator Vlaams Gew.	rang gemeente
Werkloosheidsgraad	%	13,0	1,31	12,0	10,0	8,0	3
Seksekloof werkloosheidsgraad	ratio	1,69	0,04	1,49	1,68	1,44	31
Jeugdwerkloosheidsgraad	%	23,0	0,5	24,4	21,3	18,5	5
Werkzaamheidsgraad	%	59,7	-0,79	62,5	62,8	67,7	38
Seksekloof werkzaamheidsgraad	ratio	0,74	-0,77	0,77	0,76	0,79	31
Werkgelegenheidsgraad	%	54,1	-0,17	79,4	57,2	63,6	14
Gemiddeld netto belastbaar inkomen per inwoner	EUR	11.458	-1,08	12.895	12.407	13.485	38
Mediaaninkomen van alle inkomensaangiften	EUR	18.779	-0,15		18.943	19.384	28
Inkomens < 20.000 EUR	%	54,1	0,23	54,3	53,3	51,9	15
Leeftloners	%	0,33	0,26	0,32	0,29	0,57	11
Ouderen met een inkomens-garantie voor ouderen	%	2,7	-1,16	3,8	4,3	4,9	40
Mensen met recht op een verhoogde tegemoetkoming in de ziekteverzek.	%	7,0	-0,84	7,6	8,0	8,1	35
Ambtshalve geschrapt	‰	0,17	-1,64	2,01	1,85	2,68	43
Asielzoekers	%	0,40	-0,14	0,39	0,45		15
<i>legende standaardscores:</i>							
$z < -1,5$: veel lager dan Limburg		$-1,5 < z < -0,5$: lager dan Limburg		$-0,5 < z < +0,5$: gemiddeld		$+0,5 < z < +1,5$: hoger dan Limburg	
$z > +1,5$: veel hoger dan Limburg							
Verwerking: Studiecél - stafdienst Strategie en Planning - 2de Directie Welzijn - provincie Limburg							

De werkloosheidsgraad geeft de mate van werkloosheid weer onder de beroepsbevolking. Deze is hoger dan gemiddeld in vergelijking met Limburg. Houthalen-Helchteren bekleedt hier de 3de plaats.

(In oktober 2007 bedroeg de werkloosheidsgraad nog 8,00 % in Houthalen-Helchteren en 6,80 % in Limburg.)

Wat de jeugdwerkloosheidsgraad betreft, bekleedt onze gemeente de 5de plaats.

Het risico op werkloosheid is bij vrouwen groter dan bij mannen en is in Houthalen-Helchteren gemiddeld groter dan in Limburg. (In oktober 2007: 5,65 % mannen werkloos tegenover 10,98 % vrouwen).

De werkzaamheidsgraad geeft het aandeel van de werkenden onder de bevolking op beroepsactieve leeftijd (18-64 j.) weer. Deze is gemiddeld lager dan in Limburg. Hetzelfde kan gezegd worden voor de mate van toegankelijkheid van de arbeidsmarkt voor vrouwen (in vergelijking met mannen): Houthalen-Helchteren bekleedt hier de 31ste plaats (van de 44).

Hoe hoger de werkgelegenheidsgraad, hoe meer jobs beschikbaar zijn op het grondgebied van de gemeente t.o.v. het aantal inwoners op beroepsactieve leeftijd. Met een werkgelegenheidsgraad van 54,1 % scoort Houthalen-Helchteren bijna evengoed als Limburg, doch haalt ze niet het niveau van het Vlaams Gewest.

Het gemiddeld netto belastbaar inkomen per inwoner geeft aan dat de gemiddelde financiële draagkracht van de bevolking gemiddeld lager ligt dan dat van Limburg (38ste plaats).

De helft van de gezinnen verdient meer dan 18.720 euro, wat vergelijkbaar is met de rest van Limburg. Het percentage inkomens < 20.000 euro wijkt ook niet veel af van dat van Limburg.

Het percentage leeftloners wijkt niet fel af van het gemiddelde van Limburg, terwijl het percentage ouderen met een inkomengarantie voor ouderen (IGO) lager ligt dan Limburg.

Ook de cijfers van mensen met recht op een verhoogde tegemoetkoming in de ziekteverzekering als de ambtshalve geschrapt liggen lager lager dan deze van Limburg. (Bron: interpretatie door PPPP-project Politie Houthalen-Helchteren)

Allochtone armoede

In België bevindt 12,7% van de bevolking zich onder de armoedegrens. Terwijl bij de autochtone Belgen 'slechts' 10,2% onder de armoedegrens leeft, ligt dit al een pak hoger bij inwoners van Europese herkomst (15%) of van niet-Europese herkomst (29,9%).

Als we in detail kijken naar de drie traditionele groepen arbeidsmigranten zijn de cijfers nog schokkender. 55,6% van de personen van Marokkaanse herkomst en 58,9% van de personen met Turkse roots bevinden zich onder de armoedegrens. Personen van Italiaanse herkomst nemen met 21,5% een middenpositie in tussen de Belgen en de personen van Turkse of Marokkaanse herkomst. Toch hebben ze nog dubbel zoveel kans als de Belgen om in armoede te leven.

Terwijl van de personen met Belgische herkomst 4,1% moet rondkomen met een inkomen van minder dan 500 euro, ligt dit percentage stukken hoger voor personen van Turkse of Marokkaanse herkomst: respectievelijk 38,7% en 25,0%. Ook zijn ze minder sterk vertegenwoordigd in de hoge inkomenscategorieën. Dit resulteert ook in een lager gemiddeld inkomen.

Bijna 1 op 3 personen van Turkse herkomst geeft aan moeilijk tot zeer moeilijk rond te kunnen komen met hun beschikbare inkomen. Bij degenen van Marokkaanse herkomst ligt dit nog een stuk hoger (37,7%). Bij de Belgen ligt dit percentage drie keer lager. (Bron: interpretatie door PPPP-project Politie Houthalen-Helchteren)

2. Arbeidsmarkt en werkloosheid

	aard indicator	indicator gemeente	stand. score gemeente	indicator Midd.- Limb.	indicator Limburg	indicator Vlaams Gew.	rang gemeente
Werkzoekenden zonder diploma HSO	%	58,4	1,29	54,0	52,6	51,4	4
Werkzoekenden langer dan 2 jaar werkloos	%	28,6	0,50	29,2	26,6	26,0	10
Werkzoekenden van 30 jaar en ouder	%	56,4	-1,52	60,8	62,7	63,4	41
Werkzoekenden van EU-ex-migratielanden en lage-inkomenslanden	%	14,1	1,37	13,0	8,6		3
Werkzoekenden met cumulatie van minstens 2 risicofactoren (van 21.01 t.e.m. 21.04)	%	50,3	0,37	50,1	49,0	49,3	13
Werkzoekenden met cumulatie van minstens 3 risicofactoren (van 21.01 t.e.m. 21.04)	%	17,6	0,48	18,0	16,2	15,7	13
Werkzoekenden die arbeidsgehandicapt zijn	%	13,7	-0,29	13,6	14,7	12,0	29
Werkzoekenden jonger dan 25 jaar en langer dan 1 jaar werkloos	%	7,5	0,78	6,8	6,1	5,6	6
Werkzoekenden jonger dan 25 jaar en zonder diploma HSO	%	13,6	1,43	10,8	10,1	10,8	2
<i>legende standaardscores:</i>							
$z < -1,5$: veel lager dan Limburg		$-1,5 < z < -0,5$: lager dan Limburg		$-0,5 < z < +0,5$: gemiddeld		$+0,5 < z < +1,5$: hoger dan Limburg	
$z > +1,5$: veel hoger dan Limburg							
Verwerking: Studiecél - stafdienst Strategie en Planning - 2de Directie Welzijn - provincie Limburg							

De omvang van de laaggeschoolden bij de niet-werkende werkzoekenden (NWWZ) ligt hoog in Houthalen-Helchteren (4de plaats).

Ook het percentage werkzoekenden langer dan 2 jaar werkloos ligt gemiddeld wat hoger, wat erop wijst dat de arbeidsmarkt minder toegankelijk is.

Het percentage werkzoekenden van EU-ex-migratielanden en lage-inkomenslanden ligt beduidend hoger in vergelijking met Limburg (3de plaats). Hun afkomst vormt een risicofactor en verhoogt de kans op uitsluiting van de arbeidsmarkt.

Werkzoekenden met cumulatie van minstens 2 of 3 risicofactoren¹¹ vinden we ook meer dan in de rest van Limburg. Zij vormen de groep van de moeilijk tot zeer moeilijk bemiddelbare werklozen.

¹¹ Risicofactoren: laaggeschoold, langer dan 2 jaar werkloos, ouder dan 30 jaar en/of allochtoon

Daarnaast zijn de categorieën 'werkzoekenden jonger dan 25 jaar en langer dan 1 jaar werkloos en/of zonder diploma HSO' meer terug te vinden in onze gemeente dan elders.

De werkloosheidsgraad in Houthalen-Helchteren bedroeg in oktober 2007 : 8,00 %. Dit percentage ligt ruim hoger dan het Vlaams gemiddelde dat 6,11 % bedraagt en de werkloosheidsgraad in Limburg (6,80 %). Het betekent voor Houthalen-Helchteren wel een daling van 2,70 %, wat beter is dan in de rest van Vlaanderen (- 1,35 %).

In oktober 2007 waren er in totaal 1.091 NWWZ. Hiervan waren er 233 NWWZ van Turkse of Maghrebijnse herkomst. (Bron: interpretatie door PPPP-project Politie Houthalen-Helchteren)

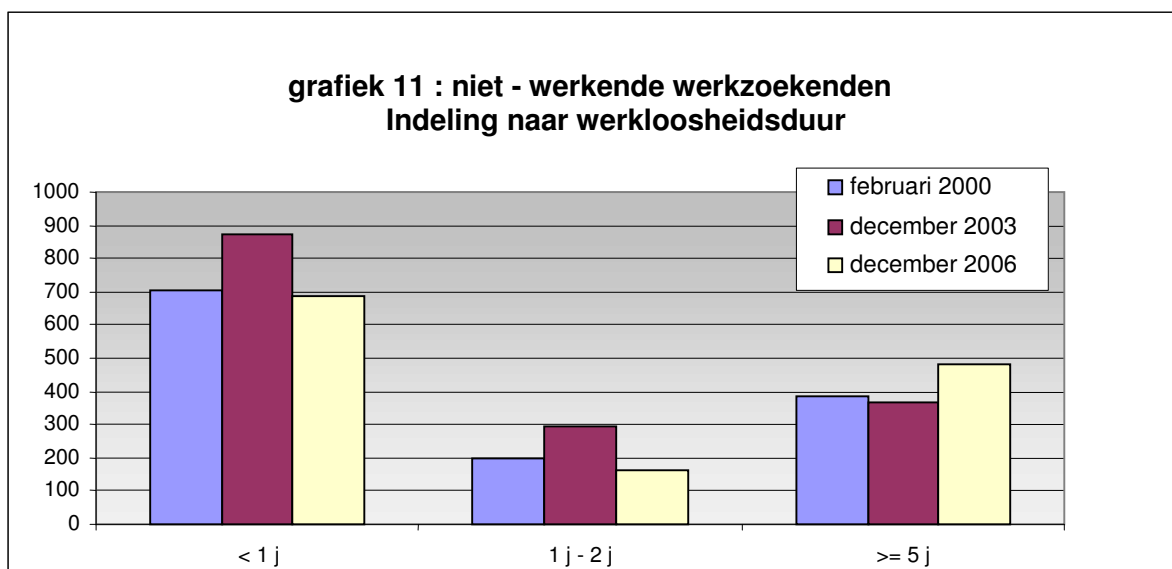
Minder werkzoekenden

In oktober 2007 telde Houthalen-Helchteren 1.091 niet-werkende werkzoekenden. Vergeleken met oktober 2006 is dit een daling met 24,3 % (-350).

Het aantal uitkeringsgerechtigde voltijdse werklozen nam de laatste vier jaar (oktober 2003) af met 31,1 % (-493). Vooral het aantal langdurige werklozen (meer dan 2 jaar) en het aantal werklozen van allochtone afkomst kennen een serieuze daling ten opzichte van drie jaar geleden. (bron: Lokaal Beleidsplan Kinderopvang,2007-2009)

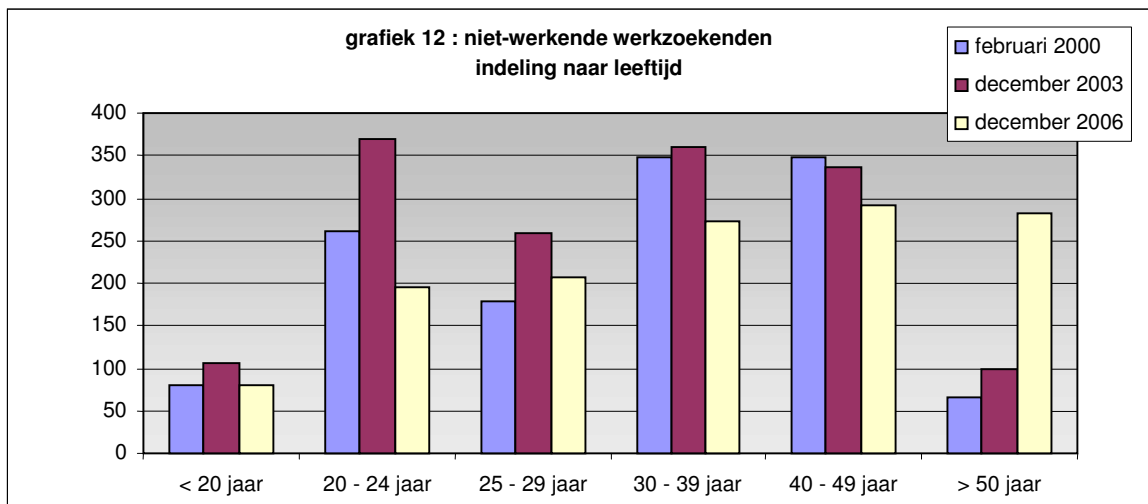
Minder lang werkloos

In vergelijking met 3 jaar terug zien we - wat betreft de werkloosheidsduur - een scherpe daling van het aantal werklozen in alle categorieën, met uitzondering van de langdurige werklozen (≥ 5 jaar). In deze laatste categorie nam het aantal werklozen toe met 31,4 % (+115). (bron: Lokaal Beleidsplan Kinderopvang,2007-2009)

Daling van het aantal (jonge) werklozen

In vergelijking met begin 2003 nam het aantal werklozen in alle leeftijdscategorieën af, behalve in de categorie '>50 jarigen'. De daling van het aantal werklozen is het sterkst in de leeftijdsklasse 20 tot 24-jarigen (-47,3 %, n= -175). (bron: Lokaal Beleidsplan Kinderopvang, 2007-2009)

Instrument : De werkwinkel

De Lokale Werkwinkel en het werkgelegenheidsforum is in Houthalen-Helchteren en Zonhoven actief. Beiden partijen sloten een overeenkomst met de volgende doelstellingen:

1. het uittekenen van een lokaal werkgelegenheidsbeleid, gekaderd binnen een lokale realiteit en lokale mogelijkheden en opportuniteiten.
2. het verhogen van de kansen van alle werkzoekenden op duurzame werkgelegenheid
3. het versterken van de integratie van de werking en samenwerking tussen verschillende lokale actoren
4. het zoeken naar dwarsverbindingen en mogelijkheden op de verschillende beleidsdomeinen i.f.v. het versterken van een inclusief lokaal werkgelegenheidsbeleid
5. het uitbouwen van een lokale werkwinkel, die twee evenwaardige en complementaire functies verenigt, met name:
 - het aanbieden van een geïntegreerde basisdienstverlening als recht voor alle werkzoekenden en van de basisdiensten voor werkgevers zo dicht mogelijk bij de klant;
 - het uitbouwen van een nieuwe dienstenwerkgelegenheid op lokaal niveau;

C. Onderwijs en scholing

1. Basisonderwijs: kleuter- en lager onderwijs

In september 2007 gingen er in Houthalen-Helchteren 1009 kleuters naar school. In vergelijking met 3 jaar terug is dit een sterke daling (-120).

In totaal gingen er 2.071 kinderen naar de lagere school. Dit is eveneens een sterke daling. Begin 2007 waren er dus 3.080 schoolgaande kinderen (tot 12 jaar). Dit zijn 230 kinderen minder dan in 2004!

In alle wijken zien we een daling wat betreft het aantal kleuters en lagere schoolkinderen, met uitzondering van de wijk "Houthalen-Centrum oost, Laak en Ten Hout" waar we een (serieuze) stijging zien van het aantal "lagerschoolkinderen". (Bron: interpretatie door PPPP-project Politie Houthalen-Helchteren)

2. Risicoschoolloopbanen in basis- en secundair onderwijs

2.1 Algemeen

	aard indicator	indicator gemeente	stand. score gemeente	indicator Midd.- Limb.	indicator Limburg	indicator Vlaams Gew.	rang gemeente
Schoolse vertraging in het gewoon kleuteronderwijs	%	0,67	-0,04	0,76	0,68		19
Buitengew. kleuteronderw. volgen	%	0,92	0,01	1,06	0,91		17
Schoolse vertraging in het gewoon lager onderwijs	%	14,8	0,81	13,7	12,2		7
Buitengew. lager onderwijs volgen	%	7,65	0,03	7,75	7,59		17
Schoolse vertraging in het gewoon secundair onderwijs	%	30,3	0,66	32,0	26,7		8
Buitengew. secund. onderw. volgen	%	4,2	-0,04	4,0	4,2		21
Deelt. beroepssec. onderw. volgen	%	2,11	1,22	1,42	1,23		5
<i>legende standaardscores:</i>							
$z < -1,5$: veel lager dan Limburg	$-1,5 < z < -0,5$: lager dan Limburg	$-0,5 < z < +0,5$: gemiddeld	$+0,5 < z < +1,5$: hoger dan Limburg	$z > +1,5$: veel hoger dan Limburg			
Verwerking: Studiecel - stafdienst Strategie en Planning - 2de Directie Welzijn - provincie Limburg							

Er is een gemiddelde schoolse vertraging in het gewoon kleuteronderwijs. De omvang van de groep kleuters in het buitengewoon onderwijs (t.o.v. alle kleuters in de gemeente) bevindt zich eveneens op het gemiddelde van Limburg.

Wat gezegd kan worden over de schoolse vertraging in het gewoon lager onderwijs (7e plaats in de rangorde) is dat de omvang van deze groep groter is dan in Limburg.

Ook blijkt er meer schoolse vertraging voor te komen in het gewoon secundair onderwijs (8e plaats in de rangorde) en bij leerlingen die het deeltijds beroepssecundair onderwijs volgen (5e plaats in de rangorde). (Bron: interpretatie door PPPP-project Politie Houthalen-Helchteren)

2.2 Etnisch-culturele minderheden en risicoschoolloopbanen

Gezien er in Houthalen-Helchteren heel wat jongeren wonen van vreemde origine lijkt het ons gepast om de problematiek die hiermee gepaard gaat op onderwijsvlak nader te bekijken. Wij doen hiervoor een beroep op het rapport 'Integratie en migratie in Limburg 2006' waaruit we enkele bevindingen distilleren.

In Vlaanderen blijkt de kloof tussen autochtone en allochtone leerlingen zeer groot, zeker in vergelijking met de andere landen. Voor wiskunde zou 7,3% van de autochtone leerlingen geen aanvaardbaar basisniveau halen en - aldus de studie - het gevaar lopen 'de link met de samenleving te verliezen'. Bij de leerlingen van de tweede generatie loopt dit verschil op tot 42,3%. Dit is zelfs een stuk slechter dan de eerste generatie waar 17,5% dit basisniveau niet zou halen.

Deze resultaten gaan dus in tegen de verwachtingen dat de eerste generatie het slechter doet dan de tweede generatie. Te verwachten valt dat deze tweede generatie beter geïntegreerd zou zijn en dus ook beter zou kunnen scoren.

De meerderheid van de allochtone leerlingen eindigt hun loopbaan in het beroepsonderwijs: dit geldt voor meer dan tweederde van de Turken en voor meer dan driekwart van de Marokkanen. Een kwart van de Marokkanen en meer dan eenderde van de Turken verlaat het voltijds onderwijs zonder getuigschrift van het zesde jaar (telkens veel meer jongens dan meisjes). Slechts vijf tot zes procent van de allochtonen beëindigen het secundair onderwijs in het ASO, toch de belangrijkste richting met perspectief op hoger onderwijs. Bij de

autochtonen is dat dertig procent. Alleen de meisjes van Turkse herkomst doen het beter met zeventien procent.

Allochtonen gaan op jonge leeftijd minder naar het kleuteronderwijs, blijven meer zitten in het basisonderwijs en worden meer dan autochtone kinderen doorverwezen naar het buitengewoon onderwijs.

Er is sociale ongelijkheid in de onderwijskansen, die duidelijk meer in het gedrang komen voor allochtonen dan voor autochtonen. Dit blijkt uit een vergelijking van de mate waarin autochtone en allochtone leerlingen in het lager en secundair onderwijs risicoschoolloopbanen ontwikkelen.

Deze analyses spreken van risicoschoolloopbanen bij schoolloopbaan kenmerken die wijzen op hogere risico's op het niet voltooiën van de schoolcarrière, op een lagere eindkwalificatie en bijgevolg op een maatschappelijk zwakkere positie als volwassene. Om de maatschappelijk kwetsbaarste nationaliteitsgroepen af te zonderen, werd de groep van Belgen en niet-SIF (sociale impulsfonds) -vreemdelingen (vergeleken met de groep van SIF-vreemdelingen).

Het blijkt dat SIF-vreemdelingen (in acht Limburgse gemeenten, waaronder Houthalen-Helchteren) beduidend meer risicoschoolloopbanen ontwikkelen dan Belgen en niet-SIF-vreemdelingen. De SIF-vreemdelingen ontwikkelen minstens dubbel zoveel risicoschoolloopbanen als de leerlingen met een andere nationaliteit.

Deze bevindingen tonen aan dat er nog steeds een grote ongelijkheid is in de onderwijskansen van autochtonen en allochtonen, in het nadeel van de allochtonen. Deze ongelijkheid tekent zich bovendien al duidelijk af op lagereschoolleeftijd en wordt nog groter in het secundair onderwijs.

(Bron: interpretatie door PPPP-project Politie Houthalen-Helchteren)

2.3 Taalachterstand en risicoschoolloopbanen

Uit de ervaringen van scholen, schoolopbouwwerk, jeugdwerk,... blijkt steeds meer dat heel wat kinderen van allochtone afkomst te kampen hebben met taalachterstand.

Door de taalachterstand van de kinderen is non-verbale communicatie soms de meest voor de hand liggende manier om zich te uiten in o.a. agressieve of introverte houding. Ondanks het feit dat we momenteel te maken hebben met kinderen van de derde generatie, stellen we vast dat de discrepantie tussen taalvaardigheid van de Vlaamse kinderen en de taalvaardigheid van de meerderheid van de allochtone kinderen uit concentratiewijken groter wordt. Bovendien is de interactie tussen ouder en kind van die aard dat er nog steeds te weinig gecommuniceerd wordt. Dit heeft tot gevolg dat de communicatievaardigheid van het kind onvoldoende ontwikkeld wordt. Deze beperkte thuistaal heeft invloed op de woordenschat en begrippen- inzicht die nodig zijn voor de aansluiting bij de schooltaal.

Uit ondervinding blijkt dat taalachterstand nauw verbonden is met achterstand op gebied van sociale vaardigheden, waardoor optimaal functioneren in de maatschappij bemoeilijkt wordt.

Daarom is het belangrijk de opvoedingsvaardigheden van de ouders te verhogen en versterken. We willen ouders het belang aantonen van het creëren van randvoorwaarden en structuur in de gezinscontext.

We trachten de betrokkenheid van de ouders bij de school van hun kinderen te verhogen: in tegenstelling tot hun eigen schoolervaring willen we de ouders het belang doen inzien van hun betrokkenheid op de schoolloopbaan van hun kinderen. Dit door interesse en positieve aandacht te tonen voor de schoolprestaties.

Het gemeentelijk SOW krijgt nog steeds signalen van moeders en de scholen waaruit blijkt dat er nood is aan ondersteuning op het gebied van taalactivering.

3. Lage scholing

	aard indicator	indicator gemeente	stand. score gemeente	indicator Midd.- Limb.	indicator Limburg	indicator Vlaams Gew.	rang gemeente
Jongeren (18-24), werkzoe-kend en zonder diploma HSO	%	7,6	1,28	6,3	5,3	5,0	4
Werkzoekenden zonder diploma HSO	%	5,17	1,55	4,51	3,79	3,17	3
<i>legende standaardscores:</i>							
$z < -1,5$: veel lager dan Limburg	$-1,5 < z < -0,5$: lager dan Limburg	$-0,5 < z < +0,5$: gemiddeld	$+0,5 < z < +1,5$: hoger dan Limburg	$z > +1,5$: veel hoger dan Limburg			
Verwerking: Studiecel - stafdienst Strategie en Planning - 2de Directie Welzijn - provincie Limburg							

Het aandeel werkzoekende jongeren (18-24 j.) met hoogstens een diploma lager secundair onderwijs t.o.v. alle jongeren van 18-24 j. ligt veel hoger dan Limburg. Het percentage werkzoekenden zonder diploma HSO zegt iets over de omvang van de laaggeschooldheid bij de 18- tot 64-jarigen, en deze is in onze gemeente veel hoger dan in Limburg.

4. Doorstroming naar hoger onderwijs

	aard indicator	indicator gemeente	stand. score gemeente	indicator Midd.- Limb.	indicator Limburg	indicator Vlaams Gew.	rang gemeente
Doorstromers naar het hoger onderw.	%	46,4	-0,53	54,0	51,5		35
<i>legende standaardscores:</i>							
$z < -1,5$: veel lager dan Limburg	$-1,5 < z < -0,5$: lager dan Limburg	$-0,5 < z < +0,5$: gemiddeld	$+0,5 < z < +1,5$: hoger dan Limburg	$z > +1,5$: veel hoger dan Limburg			
Verwerking: Studiecel - stafdienst Strategie en Planning - 2de Directie Welzijn - provincie Limburg							

Het aandeel studenten dat zich voor het eerst inschrijft in het hoger onderwijs t.o.v. het totaal aantal 18-jarigen ligt in Houthalen-Helchteren lager dan in Limburg (35e plaats).

Instrumenten

Houthalen-Helchteren kent de werking van een Lokaal Overlegplatform gelijke onderwijskansen voor zowel het basisonderwijs als het secundair onderwijs (deze is wel in samenwerking met Heusden-Zolder). Hier worden thema's die de gelijke onderwijskansen bevorderen behandeld. Daarnaast staat men stil bij de diversiteit in de samenleving en dus ook in het onderwijs. Beide LOP-werkingen hebben verschillende werkgroepen (diversiteit in het onderwijs, schoolverandering, uit de schoolse boot,...) waar vanuit de dienst en het schoolopbouwwerk aan wordt deelgenomen.

Naast het LOP heeft Houthalen-Helchteren een lange traditie in het schoolopbouwwerk dat zich in de eerste plaats richt naar kinderen en jongeren met een verhoogde kans op een risicoschoolloopbaan en schoolse achterstand. Vanuit een wijkgerichte, schoolgerichte en gezinsgerichte werking streeft men ernaar de ouderbetrokkenheid op de schoolloopbaan te vergroten. (Bron: Omgevingsanalyse LOP-basisonderwijs Houthalen-Helchteren)

Schoolopbouwwerk (SOW) richt zich tot kwetsbare ouders en/of kwetsbare kinderen en jongeren uit Houthalen-Helchteren en hun scholen. Kwetsbaar omdat ze geconfronteerd worden of dreigen geconfronteerd te worden met onderwijsachterstand en -achterstelling. SOW heeft als opdracht kwetsbare ouders en kinderen/jongeren te laten participeren aan het onderwijs en haalbare voorstellen vanuit en door de ouders naar voor te brengen. Ze doet dit op verschillende niveaus, namelijk ouderondersteuning, ondersteuning van schoolteams, ondersteuning van leerlingen en lokale en bovenlokale activiteiten. Op dit moment hebben ze een concreet project lopen, zijnde taalstimulering bij kleuters.

D. Huisvesting

1. Private woningmarkt

1.1 Huurwoningen, woningen zonder comfort, leegstand en verkrotting

	aard indicator	indicator gemeente	stand. score gemeente	indicator Midd.- Limb.	indicator Limburg	indicator Vlaams Gew.	rang gemeente
Huurwoningen	%	18,3	-0,13	22,9	18,9	23,7	11
Sociale huurwoningen	%	5,8	1,24	3,1	3,4	2,7	5
Sociale huurappartementen	%	2,4	0,19	3,5	2,1	2,7	7
Sociale huisvesting	%	8,2	0,95	6,6	5,5	5,4	5
Kandidaat sociale huurders	%	5,5	1,03	5,0	3,7	2,9	4
Woningen zonder comfort	%	2,5	-0,65	2,9	3,3	4,5	33
Leegstand en verkrotting	%	0,07	-1,02	0,30	0,41	0,82	40
<i>legende standaardscores:</i>							
$z < -1,5$: veel lager dan Limburg	$-1,5 < z < -0,5$: lager dan Limburg	$-0,5 < z < +0,5$: gemiddeld	$+0,5 < z < +1,5$: hoger dan Limburg	$z > +1,5$: veel hoger dan Limburg			
Verwerking: Studiecel - stafdienst Strategie en Planning - 2de Directie Welzijn - provincie Limburg							

Het percentage huurwoningen bedraagt 18,3 %, wat nauwelijks afwijkt van het Limburgs gemiddelde.

In Midden-Limburg en het Vlaams Gewest zijn er daarentegen wel heel wat meer huurwoningen.

Wat de sociale huurwoningen (incl. appartementen) betreft zit Houthalen-Helchteren (8,20 %) ruim boven het gemiddelde van Limburg (5,50 %) en het Vlaams Gewest (5,40 %). Er zijn ook meer kandidaat sociale huurders in onze gemeente.

Ten opzichte van het totaal aantal huurwoningen in Houthalen-Helchteren neemt de sociale huurwoning een aandeel van 35 % in.

10 % van het woningpatrimonium van Houthalen-Helchteren bestaat uit gekochte sociale woningen.

De categorieën 'woningen zonder comfort' en 'leegstand en verkrotting' scoren beduidend lager t.o.v. Limburg en het Vlaams Gewest. (Bron: interpretatie door PPPP-project Politie Houthalen-Helchteren)

2. Sociale woningmarkt

2.1 Sociale huurwoningen

Ongeveer 80 % van de sociale huurwoningen bevindt zich in Houthalen-Centrum of Meulenberg.

Het Kempisch Tehuis cv had op 31 december 2006 842 huurders en 721 kandidaat-huurders voor een woning te Houthalen-Helchteren op haar wachtlijst (waarvan 121 aanvragen voor ruiling). Er werden in 2006 163 nieuwe inschrijvingen genoteerd, goed voor 26,04 % van de totale inschrijvingen bij de maatschappij.

De gemiddelde wachttijd voor een huurwoning bedraagt 34,41 maanden. 577 (68,53 %) huurders komen in aanmerking voor een verlaagde huurprijs op basis van het inkomen. 103 (12,23 %) huurders komen in aanmerking voor een verlaagde huurprijs op wegens kinderrijk gezin.

10,81 % van de huurders hebben achterstallige huurlasten. Dit percentage is het hoogst van alle gemeenten in het werkingsgebied van Kempisch Tehuis (Hechtel-Eksel, Overpelt, Lommel, Neerpelt, Zonhoven, Hamont-Achel, Bocholt, Bree, Meeuwen-Gruitrode, Peer en Houthalen-Helchteren). (Bron: interpretatie door PPPP-project Politie Houthalen-Helchteren)

2.2 Sociale koopwoningen

De maatschappij Vooruitzien cv bouwt en verkoopt woningen aan mensen met een beperkt inkomen. Deze maatschappij heeft een aantal sociale koopwoningen gebouwd en verkocht in Houthalen-Helchteren. (Bron: interpretatie door PPPP-project Politie Houthalen-Helchteren)

2.3 Sociale huisvesting : voor of tegen sociale mix

Over het aandeel allochtonen in de sociale huursector bestaan weinig concrete cijfers op Limburgs niveau. Wel heerst de indruk dat deze oververtegenwoordigd zijn in de sociale woonwijken. Cijfers op Vlaams niveau geven aan dat ongeveer één op vijf sociale woningen toegewezen wordt aan buitenlanders, voornamelijk van buiten de Europese Unie. Zo gingen in 2004 7.689 sociale woningen naar Belgen, zowel autochtonen als allochtonen.

De laatste tijd gaan steeds meer stemmen op om sociale huisvestingsmaatschappijen meer mogelijkheden te geven om hun buitenlandse huurders te spreiden.

Voorstanders van meer sociale mix in bepaalde woonwijken halen vaak volgende argumenten aan:

- meer contact tussen verschillende bevolkingsgroepen;
- verbeterde leefbaarheid;
- geen dure sociale projecten meer nodig om de gevolgen van concentratie aan te pakken;
- minder concentratiescholen;
- Nederlandse taalvaardigheid zou kunnen toenemen.

Ook voor de sociale huisvestingsmaatschappijen zijn er voordelen. Door het hoge aantal allochtone huurders wordt sociale huisvesting vaak gelijkgesteld aan 'migrantenhuisvesting'. Dat betekent dat er lokaal steeds meer weerstand komt tegen de realisatie van nieuwe projecten. Op die manier komt de groei van het aantal sociale huurwoningen in het gedrang.

Tegenstanders van sociale mix hebben ook een aantal argumenten om hun standpunt kracht bij te zetten:

- sociale huisvestingsmaatschappijen moeten de rol opnemen die voor hun weggelegd is: huizen verhuren aan kansarme groepen in de samenleving, waaronder dus ook allochtonen;
- sociale mix kan men niet opleggen van bovenaf. Een goede sociale mix komt eerder spontaan tot stand;
- een concentratiewijk is niet per definitie problematisch. Leefbaarheid heeft vooral te maken met de kwaliteit van de woning en de woonomgeving. Sociale mix mag niet als wondermiddel beschouwd worden om ook op dit vlak positieve resultaten te behalen;
- sociale mix op basis van herkomst of nationaliteit is in strijd met het gelijkheidsbeginsel. (Dat sociale mix hoog op de agenda staat, blijkt ook uit het regeerakkoord van de Vlaamse regering. Voor de lopende regeerperiode plant de overheid nog een aantal maatregelen om de sociale mix inzake inkomen en eigenaarschap te bevorderen);
- herziening van de inkomensgrenzen voor sociale woningen (om ook hogere inkomens toe te laten);
- geven van kooprecht aan sociale huurders (om ook eigenaars toe te laten, maar dat mag wel niet ten koste gaan van het aantal sociale huurwoningen);
- betere inplanting van nieuwe sociale woningen;
- geven van meer ruimte aan de sociale huisvestingsmaatschappijen om op basis van objectieve criteria een sociale woning toe te wijzen om zo een gepaste en goede sociale mix te realiseren binnen sociale wooncomplexen.

(Bron: interpretatie door PPPP-project Politie Houthalen-Helchteren)

Instrumenten

Het *sociaal verhuurkantoor* is een dienst van het OCMW. Het kantoor neemt woningen in huur vanuit de private huurmarkt en verhuurt deze aan sociale tarieven aan mensen met een beperkt inkomen. Het verhuurkantoor startte met zijn werking in 2003 en heeft 19 woningen in beheer: acht studio's, drie woningen en acht appartementen. Momenteel staan er 113 aanvragers op de wachtlijst.

De *woonwinkel* van het Infocentrum Wonen van Stebo biedt een laagdrempelige dienstverlening, bestaande uit informatieverstrekking, sensibilisering en begeleiding op individuele basis. Tevens organiseert de woonwinkel collectieve informatiemomenten hetzij op eigen initiatief, hetzij op vraag van derde organisaties. De informatie wordt geïntegreerd aangeboden (sector en niveau- overschrijdend): woonpremies, REG-premies, fiscale stimuli, sociale leningen, bouwbeleid, ruimtelijke ordening, procedures rond verbouwen en verbeteren,... Er wordt in de begeleidingsaanpak uitgegaan van de draagkracht van de burger zelf. Doel is kwaliteitsverbetering in de private sector (huur en eigendomsmarkt).

Bereikbaarheid: via folder wordt website en telefoonnummer (gsm) bekendgemaakt. Er is een permanentiemoment in het buurthuis te Meulenberg en in het sociaal huis.

E. Samenleven, maatschappelijk opbouwwerk, wijkontwikkeling

1. Samenwerkingsverbanden

1.1. Samenwerking met Buurtopbouwwerk Meulenberg vzw

De autonome instelling vzw Buurtopbouwwerk Meulenberg neemt als uitgangspunt van de werking het bestrijden van maatschappelijke achterstelling, waardoor personen en groepen personen onvoldoende kansen krijgen zich te ontplooien, te participeren aan het maatschappelijke leven en sommigen ook bedreigd worden in hun welzijn.

Activiteiten worden projectmatig opgezet. Op methodische en intentionele wijze wordt met en door de bevolking gewerkt aan het bevorderen van het op het welzijn gerichte functioneren van de samenleving, als zodanig door het scheppen van omstandigheden, structuren en relaties die bijdragen tot een grotere participatie aan en integratie in het maatschappelijk gebeuren.

Vanuit het werken met en door de doelgroep worden relaties gelegd met het lokale bestuur en met organisaties en instanties die mee de verantwoordelijkheid dragen om van de wijk Meulenberg een leefbare wijk te maken.

Vanuit het BOW-Meulenberg werkt men aan reduceren van overlast en vandalisme via de 'buurtvaders'. Voor dit project wordt het BOW ondersteund door het gemeentebestuur dat via het preventiecontract werkingsmiddelen ter beschikking stelt.

1.2. Samenwerking met Rimo Limburg vzw

De gemeente Houthalen-Helchteren werkt via convenanten samen met Rimo Limburg vzw (hierna Rimo genoemd). En dit via werkingsmiddelen voor de opbouwwerkprojecten in de wijken De Standaard en Houthalen-Oost. Maar naast werkingsmiddelen heeft het gemeentebestuur ook een convenant afgesloten waarin afspraken worden gemaakt omtrent de cofinanciering van een 4/10 equivalent opbouwwerker voor de wijk De Standaard. Zodat er in deze wijk een 4/5 opbouwwerkster aan de slag kan blijven.

1.2.1 Wijkontwikkeling De Standaard

Rimo startte in 1998 met een wijkontwikkelingsproject. Via een wijkanalyse werden de knelpunten van de wijk duidelijk. Na een bewonersvergadering gingen de bewoners en andere relevante actoren aan de slag om de voornaamste actiepunten vorm te geven.

Verschillende werkgroepen werden opgestart. Door de erkenning van De Standaard als 'Buiten Gewone Buurt' kreeg het project extra impulsen en werd de realisatie van een compostpark en materialenbank een feit.

Intussen blijven de bestaande werkgroepen verder werken aan de realisaties van hun voorstellen. Het wijkplatform is opgestart op niveau van de buurt waar overleg tussen bewoners, diensten en werkgroepen mogelijk wordt gemaakt. Het wijkplatform wordt erkend als officiële gesprekspartner van de wijk naar het gemeentebestuur om signalen door te geven. Ook in de toekomst zal deze wijk nood hebben aan professionele ondersteuning.

Het project wijkontwikkeling wordt gestuurd vanuit de gemeentelijke stuurgroep wijkontwikkeling. Deze stuurgroep komt twee- tot driemaandelijks samen om de problemen in de verschillende wijken aan te kaarten, in beeld te brengen en te zoeken naar relevante oplossingen. Anderzijds worden er 'good practices' besproken om positieve ervaringen en mogelijke methodieken aan mekaar door te geven. Deze stuurgroep bestaat uit gemeentelijke diensten, buurtopbouwwerkers, politie en bevoegde schepen.

Algemene doelstelling van het buurtopbouwwerk in deze wijk is het verbeteren van de leef- en woonkwaliteit en het versterken van de sociale cohesie.

1.2.2. Leefbaarheid Houthalen-Oost

In Houthalen-Oost is het gemeentebestuur in januari 2002 de samenwerking met Rimo gestart. Centrale doelstelling was de leefbaarheid versterken.

In deze wijk stelt zich voornamelijk een probleem van jongerenoverlast. Om de niet georganiseerde jongeren een constructief aanbod aan vrije tijd te doen zal er in mei 2005 een nieuw jeugdhuis zijn deuren openen. Met dit vooruitzicht zijn een aantal volwassenen bereid om samen met jongeren het proces te dragen en zich in te zetten voor een constructief aanbod van vrijetijdsbesteding. Het buurtopbouwwerk in Houthalen-Oost ondersteunt de volwassenen in het opnemen van deze ondersteuningsrol.

Uit de wijkanalyse bleek er ook een tweede knelpunt te zijn, nl. een gebrek aan gestructureerde communicatie tussen de bewoners en beleidsmakers.

Een derde uitdaging zal het nieuwe dienstencentrum worden, een initiatief vanuit het OCMW. Het project 'leefbaarheid Houthalen-Oost' is eveneens ingebed in de stuurgroep wijkontwikkeling.

In deze wijk wordt een 8/10 buurtopbouwwerkster ingezet vanuit Rimo.

2. Toekomstvisie wijkgericht werken

Het huidige bestuur heeft er voor gekozen om sterk wijkgericht te werken. Op vrijetijdsvlak zal zich dit vertalen in een wijkgerichte projectfocus, waarbij jaarlijks één wijk in de kijker zal geplaatst worden. Bestaande evenementen krijgen een extra ondersteuning vanuit gemeentelijke diensten, gemeentelijke evenementen zullen bij voorkeur doorgaan in de gekozen wijk, verenigingen krijgen extra ondersteuning m.b.t. promotiemateriaal,...

Anderzijds wil men investeren in de afstemming van het professionele werkveld. De verschillende partners en actoren die in een wijk actief zijn missen een coördinatiefunctie die voor afstemming zorgt. Het uitwerken van deze visie is momenteel een prioriteit.

5. STRATEGISCHE EN OPERATIONELE DOELSTELLINGEN

STRATEGISCHE DOELSTELLING 1: WE VERSTERKEN DE POSITIE VAN MAATSCHAPPELIJK ACHTERGESTELDEN IN HOUTHALEN-HELCHTEREN

Operationele doelstelling 1:

We organiseren de toeleiding van maatschappelijk achtergestelden naar Warm Hart, de vereniging waar armen het woord nemen¹²

1.1.1. Wat bedoelen we?

We vinden het belangrijk dat zoveel mogelijk maatschappelijk achtergestelden in Houthalen-Helchteren weten dat Warm Hart bestaat en dat zij regelmatig uitgenodigd en gestimuleerd worden om te participeren.

1.1.2. Hoe organiseren we?

- Overleg organiseren met Warm Hart
- Specifiek materiaal ontwikkelen om de toeleiding te organiseren
- Een communicatieplan ontwikkelen
- Verwittigen van alle betrokken diensten en personen, d.m.v. geëigende communicatiekanalen
- Toeleiders regelmatig aanwezig laten zijn op activiteiten van Warm Hart

1.1.3. Wie is ambtelijk verantwoordelijk?

Het diensthoofd Sociaal Huis + diensthoofd dienst Welzijn, jeugd en cultuur

1.1.4. Wat is het beoogde resultaat?

- Warm Hart is bekend bij alle maatschappelijk achtergestelden in Houthalen-Helchteren
- Het aantal deelnemers/leden van Warm Hart stijgt

1.1.5. Meetfactoren/indicatoren + timing?

- Er is specifiek materiaal om de toeleiding te organiseren
- Het aantal deelnemers/leden van Warm Hart stijgt (0-meting 2008)
- Jaarlijks vanaf midden 2008

1.1.6. Budget?

- 110 euro voor de ontwikkeling van toeleidingsmateriaal, communicatieplan, enz.
OCMW-budget: 100/06 Staf informatie en informaticaveiligheid art. 6127000
publiciteit, advertenties en eigen publicaties

¹² We bedoelen hier hoofdzakelijk mensen met beperkte financiële mogelijkheden

Operationele doelstelling 2: We ondersteunen Warm Hart, de vereniging waar armen het woord nemen

1.2.1. Wat bedoelen we?

Aangezien Warm Hart grotendeels een vrijwilligersorganisatie is die zich specifiek richt naar maatschappelijk achtergestelden, wil het lokaal bestuur deze vereniging ondersteunen.

1.2.2. Hoe organiseren we?

- Bepaalde activiteiten van Warm Hart financieel ondersteunen via de OCMW-middelen in het kader van socio-culturele en sportieve participatie
- De gemeente voorziet de nodige budgetten om de huurkosten (jaarbasis) van Warm Hart ten laste te nemen.
- Vormingsmomenten organiseren voor de vrijwilligerskern van Warm Hart
- Ondersteuning bieden bij administratieve verplichtingen van Warm Hart (bvb. dossiervorming, enz.)
- Warm Hart uitnodigen om aan te sluiten bij relevante gemeentelijke adviesraden (verenigingsraad, migrantenraad, enz.).

1.2.3. Wie is ambtelijk verantwoordelijk?

Het diensthoofd Sociaal Huis + diensthoofd dienst Welzijn, jeugd en cultuur

1.2.4. Wat is het beoogde resultaat?

- De werkingsmogelijkheden van Warm Hart stijgen
- Warm Hart staat sterker om hun doelstellingen en opdrachten uit te voeren

1.2.5. Meetfactoren/indicatoren + timing?

- Ingeschreven kredieten in het gemeentebudget en OCMW-budget
- Aantal vormingsmomenten
- Aantal ondersteuningsactiviteiten
- Activiteitsaanbod van de cultuurdienst / vzw Culturele Centra aan Warm Hart voor deelname aan gunstvoorwaarden
- Jaarlijks vanaf 2008

1.2.6. Budget?

- 7.500 euro gemeentelijke toelage voor de huurkosten
Gemeentebudget
- 10 % van de OCMW-subsidies socio-culturele en sportieve participatie
(jaarlijks, variabel trekkingsrecht voor de OCMW's)
- 200 euro voor vormingsinitiatieven
OCMW-budget: 832/99 Algemene werking Sociaal Huis art. 6085000 Acties lokaal
sociaal beleid

Operationele doelstelling 3: Warm Hart krijgt een raadgevende functie naar het lokaal bestuur

1.3.1. Wat bedoelen we?

We wensen Warm Hart in te schakelen om het lokaal bestuur raad te geven bij het nemen van beleidsbeslissingen die een impact hebben op maatschappelijke achterstelling.

1.3.2. Hoe organiseren we?

- Warm Hart informeren over de voornaamste beleidsacties
- Raad vragen aan Warm Hart over relevante beleidsvraagstukken
- Het Sociaal Huis laat schriftelijke communicatievormen naar haar OCMW-cliënten beoordelen door Warm Hart
- Warm Hart ondersteunen/opleiden in het verlenen van kwaliteitsvolle adviezen.

1.3.3. Wie is ambtelijk verantwoordelijk?

Het diensthoofd Sociaal Huis + diensthoofd dienst Welzijn, jeugd en cultuur

1.3.4. Wat is het beoogde resultaat?

Beleidsbeslissingen zijn meer afgestemd op maatschappelijk achtergestelden.

1.3.5. Meetfactoren/indicatoren + timing?

- Aantal vragen van het lokaal bestuur aan Warm Hart
- Aantal raadgevingen van Warm Hart aan het lokaal bestuur
- Aantal ondersteuningsactiviteiten naar Warm Hart i.k.v. kwaliteitsvolle adviesverlening
- Jaarlijks vanaf 2008

1.3.6. Budget?

Geen extra middelen nodig.

Operationele doelstelling 4: Er komt een publicatie, gemaakt door maatschappelijk achtergestelden en expliciet bedoeld voor maatschappelijk achtergestelden

1.4.1. Wat bedoelen we?

We willen een publicatie / infoblaadje ontwikkelen, gemaakt door en bedoeld voor maatschappelijk achtergestelden, met diverse inhoud die deze doelgroep aanbelangt (informatieve artikels, nieuwtjes, artikeltjes over activiteiten die hebben plaats gevonden, enz...).

1.4.2. Hoe organiseren we?

- Warm Hart stimuleren om hierin een voortrekkersrol op te nemen
- Een redactieraad samenstellen en begeleiden
- Drukken van bedoelde publicatie via de gemeentelijke administratie (drukkerij)

1.4.3. Wie is ambtelijk verantwoordelijk?

Het diensthoofd Sociaal Huis + diensthoofd dienst Welzijn, jeugd en cultuur

1.4.4. Wat is het beoogde resultaat?

Er is een specifieke publicatie van en voor de doelgroep maatschappelijk achtergestelden

1.4.5. Meetfactoren/indicatoren + timing?

- Redactieraad
- Publicatie (verschijningsfrequentie)
- 2008: opstartjaar – publicatie vanaf 2009

1.4.6. Budget?

- 240 euro voor het uitgeven van een publicatie
OCMW-budget: 100/06 Staf informatie en informaticaveiligheid art. 6127000
publiciteit, advertenties en eigen publicaties

Operationele doelstelling 5: De mogelijkheid van een sociaal restaurant in het centrum van de gemeente wordt onderzocht

1.5.1. Wat bedoelen we?

Aangezien meer en meer behoefte bestaat aan betaalbare warme maaltijden die mensen in groepsverband kunnen nuttigen (sociaal contact), en aangezien er nood is aan sociale tewerkstelling, willen wij de mogelijkheid onderzoeken om centraal in de gemeente een sociaal restaurant in te richten.

1.5.2. Hoe organiseren we?

- Ontwikkelen van een gedragen visie op sociaal restaurant
- Inventariseren van mogelijke samenwerkingspartners
- Kostenanalyse maken

1.5.3. Wie is ambtelijk verantwoordelijk?

Het diensthoofd Sociaal Huis + sociale tewerkstellingscel gemeente

1.5.4. Wat is het beoogde resultaat?

Kennis over de haalbaarheid van een sociaal restaurant, gebaseerd op een gedragen visie

1.5.5. Meetfactoren/indicatoren + timing?

- Uitgewerkte visietekst op sociaal restaurant
- Inventaris van mogelijke samenwerkingspartners
- Kostenraming inrichting sociaal restaurant
- Onderzoek in 2008

1.5.6. Budget?

Geen extra middelen nodig voor het onderzoek.

Operationele doelstelling 6: We onderzoeken de noodzakelijke afstemming van bestaande klusjesdiensten op de noden van de doelgroep

1.6.1. Wat bedoelen we?

De behoefte aan een goedkope klusjesdienst is groot bij maatschappelijk achtergestelden. Het betreft ondersteuning bij huiselijke klussen (schilder- en behangwerkjes, tuinonderhoud of opruiming, vervoer naar containerpark, enz..). Daarom willen we onderzoeken hoe het bestaande aanbod aan klusjesdiensten kan afgestemd worden op de noden van de doelgroep.

1.6.2. Hoe organiseren we?

- Inventariseren van bestaande klusjesdiensten en van wijkgebonden uitleeninitiatieven
- Afstemmen van het bestaand aanbod klusjesdiensten op noden en behoeften van maatschappelijk achtergestelden
- Kostenanalyse complementair aanbod

1.6.3. Wie is ambtelijk verantwoordelijk?

Het diensthoofd Sociaal Huis + sociale tewerkstellingscel gemeente

1.6.4. Wat is het beoogde resultaat?

Voldoende aanbod klusjesdiensten en uitleenprojecten dat beantwoordt aan de noden en behoeften van maatschappelijk achtergestelden.

1.6.5. Meetfactoren/indicatoren + timing?

- Inventaris bestaande klusjesdiensten + uitleenprojecten
- Kostenraming aanvullend aanbod klusjesdienst
- vanaf 2008 / 2009

1.6.6. Budget?

Geen extra middelen nodig voor het onderzoek.

Operationele doelstelling 7: We promoten intensief het systeem van huursubsidie

1.7.1. Wat bedoelen we?

Door de hoge huurprijzen op de private woningmarkt en de enorm stijgende energiekosten neemt de schuldenlast sterk toe bij maatschappelijk achtergestelden. Daarom willen wij het systeem om huursubsidies te bekomen sterk promoten bij deze doelgroep.

1.7.2. Hoe organiseren we?

- Promotieacties rond het systeem van huursubsidies
- Individueel begeleiden van aanvragen voor een huursubsidie
- Mogelijkheid onderzoeken om een eigen gemeentelijk huursubsidiereglement te ontwikkelen voor mensen met een laag inkomen, en die reeds lange tijd zijn ingeschreven bij een sociale huisvestingsmaatschappij

1.7.3. Wie is ambtelijk verantwoordelijk?

Het diensthoofd Sociaal Huis + werkgroep lokaal woonplan

1.7.4. Wat is het beoogde resultaat?

- Het systeem van huursubsidies is breder bekend bij maatschappelijk achtergestelden, waardoor meer mensen gebruik maken van dit systeem.
- Het moet duidelijk zijn of een eigen gemeentelijk huursubsidiereglement haalbaar is.

1.7.5. Meetfactoren/indicatoren + timing?

- Promotieacties
- Haalbaarheidsonderzoek gemeentelijk huursubsidiereglement: 2008

1.7.6. Budget?

- 50 euro voor promotieacties
OCMW-budget: 832/99 Algemene werking Sociaal Huis art. 6085000 Acties lokaal sociaal beleid
- Vanaf 2009: budget voor het uitkeren van huursubsidies in het kader van een gemeentelijk huursubsidiereglement (indien dit wordt ingevoerd na haalbaarheidsonderzoek)

**Operationele doelstelling 8:
Er komt binnen het lokaal bestuur van Houthalen-Helchteren een intern gestructureerd overleg rond maatschappelijk achtergestelden**

1.8.1. Wat bedoelen we?

Om alle inspanningen ten aanzien van maatschappelijk achtergestelden beter te coördineren zal de stuurgroep Lokaal Sociaal Beleid minimum 2 maal per jaar een armoedeoverleg organiseren.

1.8.2. Hoe organiseren we?

- Bepalen van de doelstellingen en de dagorde
- Inventariseren van relevante actoren

1.8.3. Wie is ambtelijk verantwoordelijk?

Het diensthoofd Sociaal Huis + stuurgroep Lokaal Sociaal Beleid

1.8.4. Wat is het beoogde resultaat?

Er bestaat een intern gestructureerde overleggroep rond maatschappelijk achtergestelden.

1.8.5. Meetfactoren/indicatoren + timing?

- Effectieve oprichting van een gestructureerde overleggroep rond maatschappelijk achtergestelden, in de schoot van de stuurgroep Lokaal Sociaal Beleid
- Aantal samenkomsten van deze overleggroep
- 2008

1.8.6. Budget?

Geen extra middelen nodig.

**Operationele doelstelling 9:
Er komt een gemeentelijk reglement "houdende de toekenning van een
toelage aan verscheidene categorieën van sociaal kwetsbare personen"**

1.9.1. Wat bedoelen we?

Om maatschappelijk achtergestelden iets meer financiële ademruimte te geven willen wij hen het recht geven op een tussenkomst.

1.9.2. Hoe organiseren we?

- De intern gestructureerde overleggroep rond maatschappelijk achtergestelden maakt een ontwerp van reglement "houdende de toekenning van een toelage aan verscheidene categorieën van sociaal kwetsbare personen"
- Kostenraming maken van de toepassing van het uitgewerkt reglement.

1.9.3. Wie is ambtelijk verantwoordelijk?

Het diensthoofd Sociaal Huis + intern gestructureerde overleggroep maatschappelijk achtergestelden.

1.9.4. Wat is het beoogde resultaat?

Er bestaat een reglement "houdende de toekenning van een toelage aan verscheidene categorieën van sociaal kwetsbare personen"

1.9.5. Meetfactoren/indicatoren + timing?

- Reglement
- 2009

1.9.6. Budget?

- Geen extra middelen nodig voor de opmaak van een reglement.
- Vanaf 2010: budget (nu nog onbekend) voor het uitkeren van toelagen aan verscheidene categorieën van sociaal kwetsbare personen"

STRATEGISCHE DOELSTELLING 2: WE BOUWEN HET SOCIAAL HUIS VERDER UIT

Zoals we in het lokaal sociaal beleidsplan 2006 – 2007 reeds beschreven zijn wij bijzonder trots op onze eerste realisatie in het kader van het lokaal sociaal beleid, met name de oprichting van een Sociaal Huis, dat, als één van de eersten in Vlaanderen, operationeel is sedert september 2003.

Onderstaande beschrijving toont aan dat het Sociaal Huis van Houthalen-Helchteren meer dan de decretaal omschreven minimale functies, met name een informatie-, éénloket- en doorverwijsfunctie, vervult.

Het werkingsconcept en organisatiemodel van het Sociaal Huis werden goedgekeurd door beide besturen. De strategische doelstelling van het Sociaal Huis werd als volgt geformuleerd: *"Op een klantgerichte, efficiënte en effectieve wijze het welzijns(-zorg)beleid en armen(-zorg)beleid in Houthalen-Helchteren voorbereiden, uitvoeren en coördineren via het ontwikkelen en implementeren van een specifiek werkingsconcept en aangepast organisatiemodel Sociaal Huis binnen een functioneel aangepast gebouw."*

De kernfuncties van het Sociaal Huis zijn:

- Informatie-, loket- en doorverwijsfunctie
- Uitbouw van psychosociale begeleiding
- Ontwikkeling van maatzorgprincipes
- Centrale coördinatiefunctie op cliëntniveau en op voorzieningenniveau
- Signaalfunctie naar centrale overheden
- Kaderend binnen de globale visie op Lokaal Sociaal Beleid

Organisatorisch is de hulpverlening in het Sociaal Huis ingedeeld in drie opdrachtniveaus en enkele ondersteunende kaders:

- Op het eerste opdrachtniveau wordt een brede, maximaal toegankelijke *baliefunctie* gerealiseerd voor elke burger van Houthalen-Helchteren die er terecht kan voor alle mogelijke vragen i.v.m. welzijn.
Kernfuncties: onthaal – informatie - intake en kortlopende hulpverlening
- Vanaf het tweede opdrachtniveau biedt het Sociaal Huis opvolging en meer langdurige begeleiding aan, inzake diverse vormen van *financiële hulp, thuiszorg en bejaardenzorg*. Hierbij blijft er aandacht voor samenhangende psychosociale problemen.
- Op het derde opdrachtniveau staan gespecialiseerde maatschappelijk assistenten paraat voor langdurige en intensieve hulpverlening bij complexe probleemsituaties. Doelstelling is de meest kansarme en kwetsbare personen en groepen in de samenleving een kans te geven op een menswaardig bestaan.

De ondersteunende kaders zijn:

- sociale tewerkstelling en opleiding
- juridische bijstand
- sociaal verhuurkantoor
- lokale ondersteunende initiatieven en projecten (o.a. project en intervisiewerking methadoneverstreking, overlegplatform eerstelijns hulpverleners SIT, consultaties pensioendiensten, dienst opvanggezinnen, wooninformatiepunt Stebo, ...)
- coördinatie Sociaal Huis: terbeschikkingstellingsovereenkomst gemeente en OCMW m.b.t. de functie "Diensthoofd Sociaal Huis".

Operationele doelstelling 1: Het Sociaal Huis breidt haar netwerk verder uit om de toegankelijkheid tot de sociale grondrechten te bevorderen

2.1.1. Wat bedoelen we?

Iedereen heeft recht op de sociale grondrechten (recht op arbeid, op sociale zekerheid, op behoorlijke huisvesting, op bescherming van een gezond leefmilieu, op culturele en maatschappelijke ontplooiing, en op onderwijs). Maar door het uitgebreide maar tevens versnipperde aanbod aan sociale voordelen en tegemoetkomingen weten burgers vaak niet waar zij recht op hebben, waar zij een aanvraag kunnen indienen, waar zij terecht kunnen voor informatie enz. Hierdoor realiseren zij niet steeds hun sociale grondrechten. Daarom willen wij het netwerk van het Sociaal Huis verder uitbouwen om een pro-actiever rechtenonderzoek te kunnen voeren.

2.1.2. Hoe organiseren we?

- Kennis van de "sociale kaart" permanent aanscherpen
- Vertrouwensrelatie opbouwen of versterken met relevante diensten
- Implementeren van hulpinstrumenten in de dienstverlening van het Sociaal Huis
- Gericht verspreiden van infobrochures over de werking van het Sociaal Huis, zowel naar het brede welzijnslandschap als naar burgers.
- Onderlinge afstemming van de onthaalbalie van het Sociaal Huis met andere onthaalbalies van de gemeente (algemene gemeentelijke onthaalbalie, onthaalbalie afdeling Samenleving)

2.1.3. Wie is ambtelijk verantwoordelijk?

Het diensthoofd Sociaal Huis + gemeentelijke onthaalbalies

2.1.4. Wat is het beoogde resultaat?

Het Sociaal Huis heeft een ruimere dienstverlening en netwerk waarmee actief wordt samengewerkt.

2.1.5. Meetfactoren/indicatoren + timing?

- Aantal partners waarmee het Sociaal Huis samenwerkt om de toegankelijkheid tot de sociale grondrechten te bevorderen
- aantal hulpinstrumenten dat is geïmplementeerd
- aantal spreekuren van externe diensten in het Sociaal Huis
- Aantal samenwerkingsovereenkomsten met externe partners
- Jaarlijks vanaf 2008

2.1.6. Budget?

- Geen extra middelen nodig.
- Budget voor het gericht verspreiden van infobrochures Sociaal Huis
OCMW-budget: 832/99 Algemene werking Sociaal Huis art. 6085000 Acties lokaal sociaal beleid

STRATEGISCHE DOELSTELLING 3: WE HEBBEN BIJZONDERE AANDACHT VOOR DE DOELGROEP SENIOREN IN HOUTHALEN-HELCHTEREN

Operationele doelstelling 1:

We organiseren een behoefteonderzoek voor senioren i.s.m. de VUB en de provincie

3.1.1. Wat bedoelen we?

We vinden het belangrijk dat we een duidelijk zicht krijgen op de noden en behoeften van de senioren in onze gemeente.

3.1.2. Hoe organiseren we?

- Er is voorbereidend overleg met bevoegde diensten, instanties en andere partners
- Er wordt een overeenkomst afgesloten met de VUB en provincie
- Er wordt een stuurgroep samengesteld
- Er worden sleutelfiguren en enquêteurs gezocht en aangesteld
- Er wordt een representatieve steekproef getrokken
- Er worden 500 enquêtes afgenomen: deze moeten volledig ingevuld zijn
- De enquêtes worden persoonlijk afgegeven en opgehaald

3.1.3. Wie is ambtelijk verantwoordelijk?

- Het diensthoofd gemeentelijke dienst welzijn, cultuur en jeugd
- Het diensthoofd Sociaal Huis

3.1.4. Wat is het beoogde resultaat?

Wetenschappelijk onderbouwde inventaris van noden en behoeften van senioren

3.1.5. Meetfactoren/indicatoren + timing?

- Uitgevoerd enquête-onderzoek
- 2008

3.1.6. Budget?

- 900 euro
 - Gemeente: 350 euro
 - OCMW: 350 euro
 - Seniorenraad: 200 euro

Operationele doelstelling 2:

We onderzoeken de wenselijkheid en mogelijkheid om te komen tot een seniorenbeleidsnota

3.2.1. Wat bedoelen we?

Naar aanleiding van het seniorenbehoefteonderzoek zal onderzocht worden of het nodig en wenselijk is een seniorenbeleidsnota met gerichte acties op te maken.

3.2.2. Hoe organiseren we?

- Er wordt een overleg gepland met alle betrokken actoren om na te gaan hoe we tot een seniorenbeleidsnota kunnen komen en wat de inhoud ervan moet zijn
- Er wordt een beroep gedaan op de vormingsinstantie 'de wakkere burger' om dit proces mee te ondersteunen
- Er wordt een redactiegroep samengesteld die, indien gewenst, het seniorenbeleidsnota uitschrijft

3.2.3. Wie is ambtelijk verantwoordelijk?

- Het diensthoofd gemeentelijke dienst welzijn, cultuur en jeugd
- Het diensthoofd Sociaal Huis

3.2.4. Wat is het beoogde resultaat?

Inventaris van noden en behoeften, vertaald in een seniorenbeleidsnota met duidelijke beleidslijnen en prioriteiten

3.2.5. Meetfactoren/indicatoren + timing?

- Ondernomen stappen om te komen tot een seniorenbeleidsnota
- 2009 - ...

3.2.6. Budget?

- Geen extra middelen nodig.

Operationele doelstelling 3: Het OCMW maakt een nieuw zorgstrategisch plan op met het oog op het creëren van een aantal (bijkomende) woonzorgvormen voor senioren

3.3.1. Wat bedoelen we?

Naar aanleiding van de toenemende vergrijzing van onze bevolking, stijgt de behoefte aan aangepaste woonvormen voor senioren¹³. Om tegemoet te komen aan de behoefte wil het OCMW inspanningen leveren om een aantal bijkomende aangepaste woonzorgvormen voor senioren te voorzien.

3.3.2. Hoe organiseren we?

- De opmaak van het zorgstrategisch plan wordt uitbesteed aan een deskundig bureau

3.3.3. Wie is ambtelijk verantwoordelijk?

- OCMW-secretaris

3.3.4. Wat is het beoogde resultaat?

Het lokaal bestuur heeft inzicht in de prioritaire behoeften, evenals in de subsidiemogelijkheden om bijkomende aangepaste woonzorgvormen voor senioren

3.3.5. Meetfactoren/indicatoren + timing?

¹³ zie ook programmatiecijfers Vlaamse overheid.

- Aantal bijkomende aangepaste woonzorgvormen voor senioren
- Het zorgstrategisch plan is goedgekeurd door gemeente en OCMW. Streefdatum 31.12.2008

3.3.6. Budget?

- Investeringsbudget OCMW

Operationele doelstelling 4: We continueren het project "Ouder worden in Vlaanderen" voor allochtone senioren

3.5.1. Wat bedoelen we?

Het project "Ouder worden in Vlaanderen" richt zich naar ouder wordende allochtone burgers. Aan de hand van informatiesessies krijgen de deelnemende ouderen gerichte informatie over de zorgsector. We wensen dit project te implementeren om allochtone ouderen beter te informeren over het zorgaanbod naar ouderen.

3.5.2. Hoe organiseren we?

- Selecteren van 55+ers van allochtone herkomst via het bevolkingsregister
- Huisbezoeken afleggen bij de geselecteerde Italiaanse, Spaanse, Turkse en Marokkaanse senioren.
- Per nationaliteitsgroep worden 6 informatiesessies georganiseerd.

3.5.3. Wie is ambtelijk verantwoordelijk?

- Diensthoofd dienst welzijn, cultuur en jeugd i.s.m. vzw Stebo

3.5.4. Wat is het beoogde resultaat?

De allochtone senior is beter geïnformeerd over de gezondheidszorg en zorgsector in Houthalen-Helchteren.

3.5.5. Meetfactoren/indicatoren + timing?

- Aantal infosessies voor allochtone senioren
- Aantal deelnemers
- 2008 – jaarlijks

3.5.6. Budget?

- Geen extra middelen nodig

STRATEGISCHE DOELSTELLING 4: WE VERSTERKEN DE WIJKGERICHTE AANPAK

Operationele doelstelling 1:

We komen tot een visie op wijkgerichte aanpak

o.a. versterken van de communicatie tussen bestuur en wijkbewoners

4.1.1. Wat bedoelen we?

Het lokaal bestuur neemt een duidelijk en helder standpunt in over hoe zij "wijkgericht werken" opvatten, en hoe de wijkgerichte werkingen best gecoördineerd dienen te worden.

4.1.2. Hoe organiseren we?

- Het bestuur bereidt samen met de diensten een nota voor m.b.t. de visie op "wijkgericht werken".
- Het bestuur vraagt hierover advies aan de bestaande stuurgroep wijkontwikkeling (adviesorgaan).
- De stuurgroep wijkontwikkeling maakt een advies dat zij terugkoppelen naar het lokaal bestuur.

4.1.3. Wie is ambtelijk verantwoordelijk?

- Het diensthoofd gemeentelijke dienst welzijn, cultuur en jeugd
- Het diensthoofd van de gemeentelijke dienst promotie en preventie
- Projectcoördinator lokale politie

4.1.4. Wat is het beoogde resultaat?

- Een gecoördineerde en structurele aanpak rond "wijkgericht werken" met het oog op:
 - een betere coördinatie op het veld (korte opvolging opbouwwerkprojecten,...)
 - eenvormigheid tussen de verschillende partners in de visie op leefbare wijken
 - duidelijke communicatiestructuren: diensten-burgers-beleid
 - een betere samenwerking tussen partners op het terrein

4.1.5. Meetfactoren/indicatoren + timing?

- Gedragen visienota over "wijkgericht werken"
- 2008 → visiebepaling + verkenningsjaar
- 2009 → effectieve start coördinatie

4.1.6. Budget?

- Geen extra middelen nodig

Operationele doelstelling 2:

De gemeente stelt één ambtenaar aan voor de coördinatie van de wijkgerichte aanpak

4.2.1. Wat bedoelen we?

Om de beleidsvisie op "wijkgericht werken" te implementeren, om de gehele professionele inzet en het groot aantal projecten overzichtelijk te houden en inhoudelijk op elkaar af te stemmen, om knelpunten efficiënter aan te pakken, om duidelijke communicatielijnen effectief

te kunnen realiseren is een coördinatiefunctie - met een duidelijk mandaat naar alle betrokken actoren - aangewezen en noodzakelijk.

4.2.2. Hoe organiseren we?

- via interne herschikking wordt één ambtenaar vrijgesteld voor deze coördinatiefunctie rond "wijkgericht werken"
- 2008: verkenning van het terrein

4.2.3. Wie is ambtelijk verantwoordelijk?

- Het diensthoofd gemeentelijke dienst welzijn, cultuur en jeugd

4.2.4. Wat is het beoogde resultaat?

- Eenduidigheid d.m.v. één aanspreekfiguur, zodanig dat wijkgerichte acties steeds gecoördineerd en doelgericht kunnen worden aangepakt.

4.2.5. Meetfactoren/indicatoren + timing?

- 2008: verkenning van het terrein: proefproject in Houthalen-Oost
- 2009: uitbreiding naar andere wijken

4.2.6. Budget?

- 1 VTE gemeente.

STRATEGISCHE DOELSTELLING 5: **WE STREVEN NAAR DE INTEGRATIE VAN BESTAANDE EN** **IN OPMAAK ZIJNDE LOKALE BELEIDSPLANNEN**

Rekening houdende met de verschillende bestaande en in opmaak zijnde lokale beleidsplannen en met het oog op inventarisatie en afstemming van de timing, formuleren wij rond dit item een afzonderlijke strategische doelstelling.

Operationele doelstelling 1: **We vragen aan de hogere overheden om de planlast voor lokale besturen aanzienlijk te verminderen en om maximale rationalisatie van de timing van lokale beleidsplannen door te voeren**

5.1.1. Wat bedoelen we?

De inventaris van lokale sectorale beleidsplannen wijst niet alleen op het hoog aantal beleidsplannen, maar geeft ook aan dat de timing (tijdstip opmaak en geldigheidsduur) van de verschillende beleidsplannen helemaal niet op elkaar is afgestemd.

Dit betekent dat er zeer veel energie gaat naar het opstellen van de (verplichte) lokale beleidsplannen en dat op verschillende tijdstippen dezelfde of gelijkaardige informatie moet worden verzameld (opvragen en ter beschikking stellen). Zelfs binnen één gemeentelijke dienst moeten soms meerdere sectorale beleidsplannen worden opgemaakt, met verschillende timing.

Dit impliceert geen efficiënte besteding van mensen en middelen.

5.1.2. Hoe organiseren we?

- Brief aan verantwoordelijke minister voor binnenlands bestuur met de vraag naar planlastvermindering voor lokale besturen
- Brief aan alle bevoegde departementen van de hogere overheid, waarin het knelpunt van de timing wordt aangeklaagd en concreet wordt voorgesteld om de timing van alle sectorale beleidsplannen op elkaar af te stemmen.

5.1.3. Wie is ambtelijk verantwoordelijk?

- Het diensthoofd Sociaal Huis

5.1.4. Wat is het beoogde resultaat?

- Er is druk op de Federale en Vlaamse overheid om enerzijds de planlast voor lokale besturen te verminderen en anderzijds om de timing en inhoud van de bestaande beleidsplannen op elkaar af te stemmen.

5.1.5. Meetfactoren/indicatoren + timing?

- Brieven aan Minister voor Binnenlands bestuur en aan de verschillende departementen hogere overheden
- 2008

5.1.6. Budget?

- Geen extra middelen nodig

Operationele doelstelling 2: Binnen de gemeentelijke administratie zijn alle lokale beleidsplannen vlot beschikbaar

5.2.1. Wat bedoelen we?

Momenteel zijn de bestaande sectorale beleidsplannen hoofdzakelijk ter beschikking op die diensten die met de opmaak en uitvoering van dat beleidsplan belast zijn. Aangezien binnen de gemeentelijke organisatie een website bestaat, is dat het forum waar alle plannen ter beschikking gesteld kunnen worden.

5.2.2. Hoe organiseren we?

- Onmiddellijk na goedkeuring van de notulen door de gemeenteraad stelt elke verantwoordelijke dienst, dit beleidsplan beveiligd ter beschikking op het extranet (intern) en op de gemeentelijke website.

5.2.3. Wie is ambtelijk verantwoordelijk?

- Het diensthoofd Sociaal Huis i.s.m. alle diensthoofden die verantwoordelijk zijn voor een bepaald beleidsplan.

5.2.4. Wat is het beoogde resultaat?

- De inhoud van alle lokale beleidsplannen is vlot te raadplegen. Dit vergemakkelijkt het verzamelen van de nodige informatie en aldus de implementatie van de verschillende plannen of onderdelen daarvan.

5.2.5. Meetfactoren/indicatoren + timing?

- Maximum 15 dagen na goedkeuring van de notulen door de gemeenteraad zijn de beleidsplannen door alle personeelsleden digitaal te raadplegen op het extranet en op de website van de gemeente
- 2008 - jaarlijks

5.2.6. Budget?

- Geen extra middelen nodig

Operationele doelstelling 3: We hebben een basisomgevingsanalyse intern en extern ter beschikking

5.3.1. Wat bedoelen we?

De meeste lokale beleidsplannen moeten worden opgesteld op basis van een omgevingsanalyse (convenant minderheden, lokaal beleidsplan kinderopvang, ...). Intern binnen de diensten is deze informatie meestal vlot beschikbaar. Maar, het is aangewezen dat deze omgevingsanalyse centraal wordt beheerd en zowel via de interne als externe gemeentelijke website raadpleegbaar is. Knelpunt dat zich hierbij stelt is de afhankelijkheid van externe bronnen (o.a. provincie)

5.3.2. Hoe organiseren we?

- Er wordt één ambtenaar aangesteld die instaat voor het beheer en de opmaak van de omgevingsanalyse. Hij/zij verzamelt de nodige info (intern en extern), concretiseert deze en stelt deze ter beschikking. Hij/zij actualiseert steeds de omgevingsanalyse.

5.3.3. Wie is ambtelijk verantwoordelijk?

- Gemeentelijk afdelingshoofd Samenleving, onder coördinatie van het managementteam

5.3.4. Wat is het beoogde resultaat?

- De gegevens, noodzakelijk voor de opmaak van een omgevingsanalyse, worden door één persoon extern opgevraagd en beheerd. Dit bevordert efficiënt werken.
- Hij/zij is het aanspreekpunt aangaande deze materie binnen de gemeentelijke administratie én voor de burgers.
- Gemeentelijke diensten besparen tijd omtrent het verzamelen en opmaak van hun beleidsplan door vlottere implementatie van de omgevingsanalyse.

5.3.5. Meetfactoren/indicatoren + timing?

- In het voorjaar 2008 wordt een gemeentelijk ambtenaar aangeduid die verantwoordelijk is voor het beheer, de opmaak, het actualiseren en het ter beschikking stellen van de omgevingsanalyse.

5.3.6. Budget ?

- Geen extra middelen nodig

6. RELATIE TOT DE BESTAANDE EN IN OPMAAK ZIJNDE BELEIDSPANNEN

In dit onderdeel willen we een beknopt overzicht geven van de lokale beleidsplannen.

6.1. GEMEENTELIJK STRATEGISCH MEERJAREN PLAN (2008-2013)

In het gemeentelijk strategisch meerjarenplan zijn 5 speerpunten geformuleerd, met telkens enkele lange termijn doelstellingen.

Speerpunt 1: leefkwaliteit & leefomgeving

Lange termijn doelstelling 1

De gemeente Houthalen-Helchteren wil een aangename leefomgeving creëren met kwalitatief sterke natuurgebieden, open ruimten, attractieve woongebieden en faciliteiten voor basisonderwijs en kinderopvang.

Lange termijn doelstelling 2

De gemeente Houthalen-Helchteren wenst een aantrekkelijke gemeente te zijn met uitnodigende, toegankelijke en veilige toegangswegen.

Lange termijn doelstelling 3

Houthalen-Helchteren wil een veilige en propere gemeente zijn, met specifieke aandacht voor kansengroepen.

Speerpunt 2: kwaliteitsvolle tewerkstelling

Lange termijn doelstelling 4

De gemeente Houthalen-Helchteren wil haar aanwezige industriële basis behouden en verder uitbouwen.

Lange termijn doelstelling 5

De gemeente Houthalen-Helchteren wenst op economisch vlak de switch naar een kennisgerelateerde economie te maken.

Lange termijn doelstelling 6

De gemeente Houthalen-Helchteren wil zich profileren als locatie bij uitstek voor lokale handelaars en groothandelaars om zo haar inwoners en bezoekers optimaal te kunnen bedienen en de aantrekkingskracht van de gemeente te verhogen.

Lange termijn doelstelling 7

De gemeente Houthalen-Helchteren wenst de leisure-economie uit te bouwen om zodoende tewerkstelling en economische impulsen te ontwikkelen.

Lange termijn doelstelling 8

Gelet op de socio-demografische samenstelling van de gemeente, is er blijvende aandacht voor initiatieven 'sociale tewerkstelling'

Speerpunt 3: mix van wonen

Lange termijn doelstelling 9

De gemeente Houthalen-Helchteren wil aan haar (potentiële) inwoners een gezonde mix van residentieel en niet-residentieel wonen aanbieden door nieuwe, kwaliteitsvolle woonprojecten en door het bestaande woonpatrimonium op een hoger niveau te brengen.

Speerpunt 4: ontspanning

Lange termijn doelstelling 10

De gemeente Houthalen-Helchteren wil haar toeristische trekpleisters verder uitbouwen met attracties, dag- en verblijfsrecreatie (infrastructuur) en evenementen als hoofdpijlers.

Lange termijn doelstelling 11

De gemeente Houthalen-Helchteren wenst haar eigen inwoners een uitgebreid en aantrekkelijk aanbod voor te schotelen op vlak van ontmoeting, sport, cultuur en wellness met specifieke aandacht voor kansengroepen

Speerpunt 5: imago

Lange termijn doelstelling 12

De gemeente Houthalen-Helchteren wil zichzelf promoten om van 'Houthalen-Helchteren' een kwaliteitslabel te maken. Om van de bewoners, bezoekers en bedrijven 'tevreden klanten' te maken, zal de gemeente bijzondere aandacht besteden aan de interne dienstverlening. Dit zal ook positieve en motiverende signalen opwekken bij het eigen gemeentepersoneel.

6.2. STRATEGISCHE NOTA BIJ HET OCMW MEERJARENPLAN 2008 – 2010

Deze nota is momenteel nog in opmaak, in overeenstemming met de vigerende regelgeving, in het bijzonder artikel 2 van het Besluit van de Vlaamse Regering van 17 december 1997 (BS 08.04.1998) betreffende de boekhouding en de administratieve organisatie van de OCMW's:

“Het meerjarenplan bestaat uit een strategische nota en een financiële nota. In de strategische nota worden de beleidsopties ten aanzien van de externe en de interne werking van het centrum toegelicht. Wat de externe werking betreft verantwoordt de raad de gemaakte keuze tussen de aanwezige behoeften en de behoeften die hij wil en kan invullen. Wat de interne werking betreft formuleert de raad hoe de performantie van de organisatie behouden en eventueel verbeterd kan worden.

De financiële weerslag van de beleidsopties moet terug te vinden zijn in de financiële nota. Deze geeft enerzijds een overzicht per jaar van de ingeschatte kosten en opbrengsten van zowel de gewone exploitatie als van de geplande investeringen, en anderzijds een berekening van de vermoedelijke gemeentelijke bijdrage voor de erin opgenomen boekjaren. De budgetten worden samengevat volgens het schema van de jaarrekening. Het overzicht van de ingeschatte kosten en opbrengsten wordt opgesteld volgens het schema van de resultatenrekening in de jaarrekening en wordt evenals de geplande investeringen opgesteld zowel per activiteitscentrum als voor het centrum in zijn geheel. Er wordt eveneens een liquiditeitsplanning opgesteld houdende een aanduiding van de geldstromen van de betreffende jaren.

Het meerjarenplan wordt opgesteld in overeenstemming met de waarderingsregels voor de jaarrekening en wordt in zijn geconsolideerde vorm ter beslissing aan de raad voorgelegd. De minister, bevoegd voor de bijstand aan personen, bepaalt de nadere regelen inzake de vorm en de inhoud van de financiële nota.”

6.3. LOKAAL BELEIDSPLAN KINDEROPVANG 2008-2014¹⁴

Zoals voorgeschreven in het Besluit van de Vlaamse Regering van 4 mei 2007 houdende het lokaal beleid kinderopvang, integreren we ook het lokaal beleidsplan kinderopvang in dit lokaal sociaal beleidsplan.

¹⁴ Het lokaal beleidsplan kinderopvang werd positief geadviseerd door het Lokaal Overleg Kinderopvang in zitting van 28 februari 2007, goedgekeurd door de gemeenteraad in zitting van 28 juni 2007, en in december 2007 nogmaals positief geadviseerd door het nieuw opgerichte gemeentelijke adviesorgaan Lokaal Overleg Kinderopvang. Dit lokaal beleidsplan kinderopvang is opgenomen als bijlage

Visie kinderopvang- beleidsprioriteiten

Het gemeentebestuur Houthalen-Helchteren wenst de nodige aandacht te besteden aan de verdere uitbouw en kwaliteitsverbetering van de bestaande opvanginitiatieven. Daarom is het uitgangspunt dat alle openbare opvanginitiatieven in Houthalen-Helchteren gecoördineerd en opgevolgd worden door het OCMW. Dit is de optie vanaf 1 januari 2008.

Beleidsadviezen worden mede geformuleerd door het lokaal overleg kinderopvang. Zij geven volgende aandachtspunten mee:

- Het dienstencentrum (momenteel in opbouw) in Houthalen-Oost wordt voorzien als buitenschoolse opvanglocatie voor schoolgaande kinderen tot en met de basisschool. Hierbij dient rekening gehouden te worden met de mogelijkheden en beperkingen van de beschikbare accommodatie en de hieraan gekoppelde maximaal toelaatbare capaciteit. Praktische modaliteiten dienen uitgewerkt te worden (vervoer e.a.).
- Het gemeentelijk kinderopvanginitiatief tijdens de vakantieperiodes zal door het OCMW overgenomen worden.
- De bestaande infobrochure over de kinderopvang dient geactualiseerd te worden.
- De samenwerking met de speltheek dient behouden te blijven en gepromoot te worden naar alle kinderopvanginitiatieven.

Alle aanwezigen in het laatste lokaal overleg kinderopvang van 28 februari 2007 staan positief tegenover een IBO. De nodige voorbereidingen dienen genomen te worden om een eventuele uitbreiding naar een IBO zo vlot mogelijk te doen verlopen.

Het lokaal overleg staat open voor alle nieuwe initiatieven in de toekomst (tieneropvang, flexibele opvang, dienstencheques,...) en dit in een zeer snel evoluerende sector.

De hierboven geformuleerde opties voor de toekomst werden met unanimitéit van de stemmen goedgekeurd op de algemene vergadering van het lokaal overleg Kinderopvang van 28 februari 2007.

Omgevingsanalyse

In het beleidsplan kinderopvang 2008-2014 is onder hoofdstuk 4 'behoefteanalyse' de omgevingsanalyse opgenomen met de verschillende factoren die van belang zijn voor de organisatie van de kinderopvang:

- maatschappelijke factoren (bevolkingssamenstelling, gezinsgrootte en –samenstelling, geboortes, onderwijs, tewerkstelling)
- behoefteonderzoek 2002 bij ouders
- bevraging opvanginitiatieven

Participatie van de doelgroepen

In het lokaal beleidsplan kinderopvang is ook aandacht besteed aan het luik participatie. Zowel de ouders van schoolgaande kinderen (*behoefteonderzoek 2002*) als de opvanginitiatieven zijn bevraagd. Een uitgebreide toelichting vindt u in het beleidsplan in bijlage.

Concluderend zijn de vastgestelde behoeften als volgt geformuleerd:

- Er is momenteel meer vraag naar opvang voor 0 tot 3-jarigen dan er aanbod voorzien wordt. Enkel in Helchteren is er (momenteel) nog opvangmogelijkheid.
- Wat de schoolgaande kinderen (3 tot 12-jarigen) betreft: in Houthalen-Centrum (De Sijsjes) en Helchteren (Dolfijn) wordt tijdens de schooldagen de voorziene capaciteit regelmatig overschreden. Tijdens schoolvrije dagen kan aan de opvangvraag voldaan worden.
- In Houthalen-Oost stijgt de vraag naar opvang, zowel tijdens de schoolperiodes als tijdens de zomermaanden. Momenteel kan aan deze vraag voldaan worden door de capaciteit van de opvanglocatie te verhogen. De beschikbaarheid van PWA-medewerkers kan echter in het gedrang komen.

- Er is een duidelijke behoefte aan opvang tijdens alle schoolvrije dagen: de volledige schoolvakanties + de pedagogische studiedagen.
- De vraag wordt gesteld of het voorziene dienstencentrum te Houthalen-Oost (capaciteit = 67 kinderen) als alternatieve opvanglocatie geschikt is, gelet op het actuele kinderaantal in de opvang van de gemeentelijke school (in 2007 gemiddeld 86 kinderen per dag : cfr. statistiek 'BKO gemeentelijke basisschool Houthalen-Oost') en gelet op de (kostprijs van de) inzet van voldoende personele middelen die nodig zijn om een veilig vervoer van de kinderen tussen school en dienstencentrum te waarborgen.
- De Landelijke Kinderopvang en de Dienst Opvanggezinnen Gezinsbond melden dat zij soms problemen hebben om aan de vraag naar vroegere of latere opvanguren, en/of weekendopvang, te voldoen. Andere opvanginitiatieven krijgen minder met deze vraag te maken.

Naast de concrete bevragingen van de doelgroepen is het *lokaal overleg kinderopvang* een forum om alle opvanginitiatieven te betrekken bij de beleidsvoering.

Integratie van het lokaal beleidsplan kinderopvang en het lokaal sociaal beleidsplan

Om in de toekomst te vermijden dat het lokaal beleidsplan kinderopvang als afzonderlijk plan moet worden ingediend, zal dit maximaal opgenomen worden in het lokaal sociaal beleidsplan:

- visie van de kinderopvang
- omgevingsanalyse
- beleidsprioriteiten

Dit vereist wel afstemming van de timing.

6.4. BELEIDSPLAN (CONVENANT) ETNISCHE CULTURELE MINDERHEDEN (2006-2008)

Ook in de convenant "etnisch culturele minderheden" zijn strategische en operationele doelstellingen opgenomen die een verwijzing inhouden naar deze van het lokaal sociaal beleidsplan.

We vermelden de zeven geformuleerde strategische doelstellingen. De operationele doelstellingen lichten we enkel toe voor zover er een link is met het lokaal sociaal beleidsplan.

STRATEGISCHE DOELSTELLING 1: "De gemeente Houthalen-Helchteren bevordert de interculturalisatie van diensten en voorzieningen, opdat iedereen die een aanbod/product wenst of nodig heeft, dit op gelijkwaardige en aan bevredigende voorwaarden kan verwerven en de diensten en dienstverlening (her)kent"

Relevante operationele doelstelling: Het inclusief werken binnen de jeugdwelzijnswerkingen in Houthalen-Helchteren (die zich prioritair richten naar 'rondhangende jongeren' die geen aansluiting vinden bij het reguliere jeugdwerk), waar de integratiedienst een convenant mee afgesloten heeft, wordt bevorderd. Het Jeugdwelzijnswerk in Houthalen-Helchteren is uitgebouwd in 3 wijken: Houthalen-Oost en de Standaard (uitgevoerd door Centrum Maatschappelijke Gelijkheid en Jongerenwelzijn - CMGJ), in Meulenberg (uitgevoerd door vzw Jeugdwelzijnswerk Meulenberg)

Dit aanbod komt tegemoet aan de realisatie van *strategische doelstelling 4 van dit lokaal sociaal beleidsplan* (we versterken de wijkgerichte aanpak). Ook in het gemeentelijk strategisch meerjarenplan 2008-2013 vinden we onder speerpunt 4 'Ontspanning' een verwijzing naar versterking van wijkgerichte aanpak → Strategische doelstelling: De gemeente Houthalen-Helchteren wenst haar eigen inwoners een uitgebreid en aantrekkelijk aanbod voor

te schotelen op vlak van ontmoeting, sport, cultuur en wellness, met specifieke aandacht voor kansengroepen.

Het gemeentebestuur Houthalen-Helchteren schenkt in de uitvoering van haar beleid maximale aandacht aan een wijkgerichte aanpak en ondersteuning.

De wijken in Houthalen-Helchteren ontwikkelen nieuwe initiatieven met het oog op een ruime participatie aan het beleid en maatschappelijk leven. Het bestuur sluit 3-jaarlijks een convenant af met de Vlaamse overheid (meerjarenplan LID)

Met het oog op het garanderen van een aangename en rustige leefomgeving van haar inwoners en een inclusieve samenwerking van alle partners op het terrein gaat het gemeentebestuur over tot het aanduiden van een 'wijkcoördinator' voor de verschillende wijken in onze gemeente.

Met de bedoeling om netwerken te verstevigen en wijkverenigingen te betrekken bij de uitvoering van de beleidsvisie inzake wijkgerichte aanpak, sluit het gemeentebestuur een nieuwe jaarlijkse convenant af met het Regionaal Instituut voor maatschappelijk opbouwwerk (RIMO). Hiertoe zet RIMO buurtwerkers in in Houthalen-Oost en De Standaard (= gelijkblijvend beleid, enkel wijziging termijn convenant).

Met het oog op het realiseren van een positieve houding en waardevolle vrijetijdsbesteding voor jongeren in de wijken sluit het gemeentebestuur een jaarlijkse convenant af met CMGJ (De Standaard en Houthalen-Oost) en met Jeugdwelzijnswerk Meulenberg.

STRATEGISCHE DOELSTELLING 2: "De inspraak en participatie van burgers van diverse herkomst wordt verhoogd"

Het welzijn van de ouder wordende inwoners van Houthalen-Helchteren wordt bevorderd (met een specifieke aandacht voor de doelgroep). Er worden info- en vormingsmomenten voorzien over het dienstverleningsaanbod voor senioren.

Hierbij de afstemming op strategische doelstelling 3 van het lokaal sociaal beleidsplan (we hebben bijzondere aandacht voor de doelgroep senioren OD 4: we implementeren het project ouder worden in Vlaanderen voor allochtonen senioren)

STRATEGISCHE DOELSTELLING 3: "De gemeente draagt bij tot een leefbare samenleving in diversiteit"

De gemeente Houthalen-Helchteren organiseert in samenwerking met RIMO Limburg vzw, opbouwwerkinitiatieven in de wijk De Standaard en Houthalen-Oost.

Buurtopbouwwerk Meulenberg is door het gemeentebestuur financieel en inhoudelijk ondersteund bij de uitvoering van het buurtvaderproject in de wijk Meulenberg. Ook hier de verwijzing naar het lokaal sociaal beleidsplan, strategische doelstelling 4 "we versterken de wijkgerichte aanpak".

STRATEGISCHE DOELSTELLING 4: "De gemeente Houthalen-Helchteren bevordert het maatschappelijke draagvlak, opdat het diversiteitsbeleid gedragen en ondersteund wordt door een zo breed mogelijk netwerk van mensen, groepen en instellingen vanuit een gemeenschappelijk belang."

STRATEGISCHE DOELSTELLING 5: "De gemeente Houthalen-Helchteren voert een onthaalbeleid"

STRATEGISCHE DOELSTELLING 6: "De gemeente Houthalen-Helchteren voert een opvangbeleid voor mensen zonder papieren, prioritair gericht op informatieverstrekking, medische en juridische dienstverlening" (OCMW)

STRATEGISCHE DOELSTELLING 7: "De gemeente Houthalen-Helchteren voert een kwaliteitsvol beleid dat zich weerspiegelt in de regiefunctie en in de opmaak van het beleidsplan"

6.5. STRATEGISCH VEILIGHEIDS- EN PREVENTIEPLAN (2007-2010)

Het strategisch veiligheids- en preventieplan (SVPP), gefinancierd vanuit de federale overheid Binnenlandse Zaken, werd opgemaakt op basis van een vooraf gevoerde lokale veiligheidsdiagnostiek. Alle lokale partners, betrokken bij veiligheid en preventie, werden geraadpleegd. In het bijzonder werd afstemming beoogd met het lokaal/zonaal veiligheidsplan van de lokale politie.

INHOUD VAN HET STRATEGISCH VEILIGHEIDS- EN PREVENTIEPLAN

coördinatie

STRATEGISCHE DOELSTELLING 1: Een goede administratieve, logistieke en financiële werking van het plan en opvolging met de subsidiërende autoriteiten verzekeren

STRATEGISCHE DOELSTELLING 2: Een samenwerkingsverband tussen de verschillende lokale preventieacties en een afstemming met de zonale politionele preventie verzekeren

STRATEGISCHE DOELSTELLING 3: Een permanent evaluatieproces van het plan verzekeren

STRATEGISCHE DOELSTELLING 4: Verzekeren van informatie naar de bevolking

Fenomeen 1: fietsdiefstal

STRATEGISCHE DOELSTELLING 1: Inwerken op de criminogene omstandigheden en omgeving.

STRATEGISCHE DOELSTELLING 2: De negatieve gevolgen gelinkt aan slachtofferschap doen afnemen.

Fenomeen 2: geweld in het openbaar vervoer

STRATEGISCHE DOELSTELLING 1: de sociale controle bevorderen in het openbaar vervoer

STRATEGISCHE DOELSTELLING 2: een geïntegreerde en integrale aanpak bevorderen

Fenomeen 3: geweld tijdens evenementen en publieke gebeurtenissen

STRATEGISCHE DOELSTELLING 1: een geïntegreerde en integrale aanpak bevorderen

Fenomeen 4: sociale overlast

STRATEGISCHE DOELSTELLING 1: de sociale controle bevorderen in buurten waar sociale overlast ervaren wordt

STRATEGISCHE DOELSTELLING 2: een geïntegreerde en integrale aanpak bevorderen om de overlast veroorzaakt door rondhangende jongeren te verminderen

STRATEGISCHE DOELSTELLING 3: Inwerken op de criminogene omstandigheden en omgeving

Fenomeen 5: druggerelateerde maatschappelijke overlast

STRATEGISCHE DOELSTELLING 1: De resocialisatie van druggebruikers bevorderen

STRATEGISCHE DOELSTELLING 2: Een geïntegreerde en integrale aanpak bevorderen

STRATEGISCHE DOELSTELLING 3: Inwerken op de criminogene omstandigheden en omgeving

LINK MET ANDERE LOKALE BELEIDSPLANNEN

Ondanks de vrij specifieke materie in dit beleidsplan zijn er toch verwijzingen naar andere lokale plannen. In het bijzonder is er, net zoals in het lokaal sociaal beleidsplan en in de convenant Etnisch –culturele minderheden, in het SVVP ook aandacht voor een wijkgerichte aanpak, en meer bepaald door de inzet van straathoekwerkers en stadswachten¹⁵ (fenomeen 4). Ook het buurtvaderproject in de wijk Meulenberg is opgenomen in het SVPP, onder dezelfde doelstelling, met het oog op het bevorderen van de sociale controle. Op het terrein is er effectieve samenwerking met de andere wijkgerichte partners, namelijk jeugdwelzijnswerkers en opbouwwerkers.

Onder speerpunt 1 (leefkwaliteit en leefomgeving) in het gemeentelijke strategisch plan duidt men tevens de sensibiliserende rol van de stadswachten in het bevorderen van een veilige en propre gemeente.

Via de preventieraad worden beleidsadviezen geformuleerd en de realisatie van de geformuleerde doelstellingen geëvalueerd. Aangezien alle betrokken lokale partners hieraan deelnemen en hun visie meegeven is ook op dit terrein participatie gewaarborgd.

6.6. JEUGDBELEIDSPLAN (2008-2010)

INHOUD VAN HET JEUGDBELEIDSPLAN

In het jeugdbeleidsplan onderscheiden we volgende onderdelen:

1. Jeugdwerkbeleid

- ondersteuning jeugdwerk
- kadervorming
- toegankelijkheid van het jeugdwerk
- jeugdinfrastructuur

2. Jeugdbeleid

- geïntegreerd jeugdwerkbeleid
- ruimte voor jeugd
- participatie en terugkoppeling
- communicatie en informatie voor jeugd
- interactief bestuur

LINK MET ANDERE BELEIDSPLANNEN/THEMA'S

Het jeugdbeleidsplan besteedt niet enkel aandacht aan verwachtingen van reguliere werkingen. Ook behoeften van het niet-reguliere jeugdwerk, met name het jeugdwelzijnswerk, worden in kaart gebracht (link met convenant etnisch-culturele minderheden).

Deze geïntegreerde aanpak komt tevens tot uiting in de samenstelling van de jeugdraad. Dit is een adviesorgaan waarin de mondige, maar ook maatschappelijk kwetsbare jongeren een stem hebben. Verschillende inspraakmomenten stonden en staan op het programma om de participatie van deze doelgroepen te bevorderen.

Om de ondersteuning van deze visie in de eigen gemeentelijke organisatie zichtbaar te maken, opteert het bestuur ervoor om vanaf januari 2008 de dienst welzijn en de dienst cultuur en jeugd te integreren in één dienst.

¹⁵ Stadswachten worden vanaf 01.01.2008 "gemeenschapswachten" genoemd

6.7. CULTUURBELEIDSPLAN

WIJKGERICHTE FOCUS

In het cultuurbeleidsplan zijn ook doelstellingen en acties opgenomen in het kader van een wijkgerichte focus. We vermelden kort de visie en de relevante strategische, operationele doelstellingen en acties.

VISIE: Wijken en buurten zijn de uitvalsbasis bij uitstek om van Houthalen-Helchteren een gemeente met een hecht sociaal weefsel te maken, waar inwoners op een respectvolle en verdraagzame manier met mekaar omgaan, waar jong en oud aan zijn trekken komt via zinvolle vrijetijdsbesteding al dan niet in verenigingsverband, waar de verschillende culturele gemeenschappen harmonieus met elkaar samenleven en mekaar ontmoeten.

STRATEGISCHE DOELSTELLING 1: Het cultuurbeleid in Houthalen-Helchteren gaat uit van het realiseren van een cultuuraanbod voor en/of door alle potentieel geïnteresseerde inwoners van de gemeente.

Operationele doelstelling 1: gemeenschapsvorming

Vanuit een wijkgerichte benadering zal zowel cultuurcreatie (actief – zelf doen) als cultuurprogrammatie (passief – cultuuraanbod) dichterbij de mensen gebracht worden en dit met het oog op het verhogen van de cultuurparticipatie door de diverse doelgroepen in de wijk.

Acties :

1. In de geselecteerde wijk wordt een inventaris van bestaande initiatieven en werkingen opgemaakt.
2. De evenementen op locatie van de gemeentelijke vrijetijdsdiensten worden gefocust op de geselecteerde wijk.
3. In overleg met de geselecteerde wijk wordt een communicatiecampagne uitgewerkt.

PARTICIPATIE

Aandacht voor burgerparticipatie kan eveneens niet ontbreken in het cultuurbeleidsplan:

VISIE: Houthalen-Helchteren is een gemeente waar inwoners maximaal gestimuleerd worden tot het opnemen van een actieve rol in het modelleren van het cultuurbeleid. Dit gebeurt via eigen cultuurcreaties door en met haar inwoners, via inspraak in het ontwikkelen van het cultuuraanbod en met ruime aandacht voor de verschillende doelgroepen in de gemeente. Het gemeentebestuur focust zich op het creëren van de randvoorwaarden om deze actieve burgerparticipatie in het cultuurbeleid mogelijk te maken.

Operationele doelstelling 2: cultuurparticipatie

Het cultuuraanbod gaat uit van specifieke aandacht voor en benadering van (moeilijk bereikbare) doelgroepen (jongeren, allochtonen, kansarmen, senioren).

Acties: integratie en participatie van specifieke doelgroepen

1. De gemeentelijke vrijetijdsdiensten hebben bij de voorbereiding en evaluatie van het eigen cultuuraanbod specifiek aandacht voor de toegankelijkheid van het aanbod voor jongeren, allochtonen, kansarmen en senioren. Via de bestaande advieskanalen, overlegmomenten en beheersstructuren wordt met het oog op dergelijke evaluatie input van de doelgroepen gevraagd.
2. Bij de evaluatie van het cultuurcentrum, de bibliotheek, Villa Basta vzw en de vzw Internationaal Lachfestival wordt jaarlijks aangetoond op welke manier men inspanningen geleverd heeft om deze doelgroepen te bereiken.

Burgerparticipatie wordt ook beschreven in het onderdeel inspraak en communicatie over het cultuurbeleidsplan:

1. De integrale versie van het gemeentelijke cultuurbeleidsplan zal beschikbaar zijn via de gemeentelijke website en kan in gedrukte of digitale vorm opgevraagd worden bij de dienst welzijn, cultuur en jeugd.
2. Het goedgekeurde cultuurbeleidsplan zal thematisch vertaald worden via de gemeentelijke communicatiekanalen:
 - het gemeentelijke infoblad 'In&Om'
 - de gemeentelijke website
 - de driemaandelijks nieuwsbrief cultuur

Na goedkeuring van het cultuurbeleidsplan 2008-2013 is het de bedoeling om jaarlijks in de vorm van een open cultuurraad (feestelijk moment) de concrete vertaling van de doelstellingen toe te lichten aan een ruim geïnteresseerd publiek. De adviesraad met betrekking deze materie is de cultuurraad. De zoektocht naar een aangepaste manier om burgers vandaag te enthousiasmeren voor beleidsparticipatie was de afgelopen periode een belangrijk item op niveau van de cultuurraad en het overleg 'adviesraden'. Nieuw voorstel is daarom om in de toekomst te werken via werkgroepen, waarin telkens specifieke thema's worden behandeld.

6.8. SPORTBELEIDSPLAN

Wat betreft een wijkgerichte focus blijft ook het sportbeleidsplan niet achter

WIJK- EN BUURTSPORT

STRATEGISCHE DOELSTELLING 1:

Tegen 2012 zal de participatie van de inwoners van de verschillende wijken aan de wijk- en buurtsporten met 10 % verhogen en dit door middel van sportpromotionele acties en investeringen in ontbrekende en/of nieuwe sportinfrastructuur.

Operationele doelstelling 1:

Vanaf 2008 is er jaarlijks, in het kader van de actie "Wijk in de kijker" een aanbod van diverse sportactiviteiten voor de inwoners van de gemeente.

Financiële prognose (budget): 2.000 euro

Indicator:

- aantal wijken
- aantal buurtsportactiviteiten per wijk

Maatregelen

1. Organiseren van buurtsport-activiteiten in de wijken
2. Promotie van buurtsportactiviteiten in de wijken

Periode-timing

- jaarlijks vanaf 2009
gedurende het hele jaar

Wie

- sportdienst-dienst
welzijn
afdeling
sportpromotie

Operationele doelstelling 2:

Tegen 2010 heeft de dienst sport in samenwerking met de dienst welzijn, dienst cultuur en jeugd een nieuwe buurtsportwerking opgestart die minstens 3 keer per jaar een initiatief organiseert.

Financiële prognose (budget): 1.000 euro jaarlijks

Indicator:

- aantal wijken
- aantal buurtsportactiviteiten per wijk

Maatregelen

1. Overleg organiseren met de diverse partners

Periode-timing

- vanaf 2008

Wie

- sportdienst-diensten
vrijtijd-sportclubs-
buurtverenigingen

2. Promotie van buurtsportactiviteiten in de wijken	gedurende het hele jaar	afdeling sportpromotie
3. Financiële ondersteuning bieden voor de organisatie van de buurtsportactiviteiten	bij de realisatie van een nieuwe buurtsportwerking	diensten sector vrije tijd

STRATEGISCHE DOELSTELLING 2:

Tegen 2012 zal het aantal deelnemers aan de naschoolse sportactiviteiten toenemen met 10 %.

Operationele doelstelling 1:

Vanaf 2008 wordt in minstens 3 lagere scholen van de gemeente Houthalen-Helchteren wekelijks een naschools sportaanbod gerealiseerd.

Financiële prognose (budget): ?

Indicator:

- aantal scholen
- aantal deelnemers aan het naschools sportaanbod

Maatregelen

Periode-timing

Wie

1. Overleg organiseren met de scholen	september 2008	sportraad-sportge-kwalificeerde ambte-naar
2. Promotievoering in de scholen voor het naschools sportaanbod	begin schooljaar 2008	sportdienst-leerkrachten LO
3. regelen van Valbuslesgevers of clublesgevers	juni 2008	sportdienst-sportraad
4. Financiële ondersteuning aan de scholen verlenen waar het naschools sportaanbod wordt gerealiseerd	Bij de realisatie van het naschools sportaanbod	sportdienst

LINK MET ANDERE LOKALE PLANNEN

Strategische doelstelling 4 van het lokaal sociaal beleidsplan "Het versterken van de wijkgerichte aanpak", is duidelijk aan de orde in het sportbeleidsplan. Nieuw is ook de bijzondere aandacht die wordt besteed aan buurtsport voor alle doelgroepen, en dit als inclusief project (in samenwerking met de dienst welzijn, cultuur en jeugd). Via de convenant etnisch culturele minderheden zullen dus ook de jeugd welzijnswerkingen betrokken worden bij het buurtsportgebeuren.

7. PARTICIPATIE

Niet alleen vraagt het decreet lokaal sociaal beleid bijzondere aandacht voor het luik participatie, ook het lokale bestuur benadrukt het belang van betrokkenheid van de doelgroepen en relevante actoren op de verschillende domeinen die dit lokaal sociaal beleidsplan omvat.

In dit hoofdstuk beschrijven we voor de verschillende strategische doelstellingen (1-4) hoe participatie wordt geconcretiseerd.

Bij wijze van conclusie onderzoeken we hoe we in de toekomst participatie verder kunnen invullen en formuleren we hoe we wensen te communiceren over dit lokaal sociaal beleidsplan en de uitvoering ervan.

PARTICIPATIE MET BETREKKING TOT DE STRATEGISCHE DOELSTELLINGEN VAN HET LOKAAL SOCIAAL BELEIDSPLAN

STRATEGISCHE DOELSTELLING 1: we versterken de positie van maatschappelijke achtergestelden in Houthalen-Helchteren

Enerzijds ligt de focus met betrekking tot deze doelstelling grotendeels op de betrokkenheid van vzw Warm Hart, de vereniging waar armen het woord nemen. Anderzijds zijn de voorbije maanden zowel andere doelgroepen als welzijnsactoren bevroegd in het kader van lokaal sociaal beleid.

Vzw Warm Hart is een vereniging die in Houthalen-Helchteren nauw betrokken is bij het lokale welzijnsbeleid: zij werkten in 2007 ondermeer mee aan de organisatie van het internationaal kinderfeest, het wijkfeest Meulenberg en de Iftarmaaltijd. Ook met betrekking tot de jaarlijkse "werelddag van verzet tegen de armoede" op 17 oktober is er een samenwerking.

De participatie is tweeledig: Warm Hart werkt actief mee aan gemeentelijke initiatieven en leidt anderzijds hun doelgroep ook toe naar gemeentelijke initiatieven. Met betrekking tot bepaalde problematieken trachten zij ook aan preventie te doen (drugs- en alcoholproblematiek) en rond verschillende thema's zijn er tal van informatieve sessies. Hun mogelijke rol met betrekking tot gemeentelijke adviesverlening wordt onderzocht (operationele doelstelling 3).

Onder de noemer 'focusgroepen armoedebestrijding'¹⁶ werden verschillende bijeenkomsten georganiseerd op initiatief van het Sociaal Huis, de gemeentelijke dienst welzijn en vzw Boom (ondersteuner i.k.v. lokaal sociaal beleid), met het oog op participatie van zowel doelgroepen, vrijwilligers en professionele actoren rond het thema armoede.

Samenstelling focusgroepen:

- Focusgroep 1: professionelen uit het werkveld: sociale huisvestingsmaatschappij Kempisch Tehuis, thuisverpleging, gerechtsdeurwaarder, opvoeder, enz).
- Focusgroep 2: doelgroep zelf : leden van Warm Hart en van St. Vincentius, cliënteel Sociaal Huis
- Focusgroep 3: professionelen gelinkt aan het lokale bestuur (gemeentelijke dienst welzijn, maatschappelijk werkers Sociaal Huis, medewerkers sociale tewerkstelling, enz.)

Tijdens de overlegmomenten met deze focusgroepen werden telkens volgende vragen voorgelegd:

- Wat zijn volgens jullie belangrijke aandachtspunten in onze gemeente aangaande armoedebestrijding? (neem even rol van beleid op)
- Wat verloopt goed in onze gemeente en moet behouden blijven ?

De resultaten van deze bijeenkomsten leest u in het verslag als bijlage. Deze vormden mee de uitgangspunten voor de formulering van de eerste strategische doelstelling van dit lokaal sociaal beleidsplan en enkele van de daaronder vermelde operationele doelstellingen. De

¹⁶ Zie verslag in bijlage

gesprekken met de focusgroepen maakten duidelijk dat armoedebestrijding een essentieel onderdeel vormt binnen het lokaal sociaal beleid.

STRATEGISCHE DOELSTELLING 2: We bouwen het Sociaal Huis verder uit

In september 2003 opende het Sociaal Huis haar deuren, met als voornaamste opdrachten:

- Informatie- en doorverwijsfunctie
- Uitbouw van psycho-sociale begeleiding
- Ontwikkeling van maatzorgprincipes
- Centrale coördinatiefunctie op cliëntniveau en voorzieningenniveau
- Signaalfunctie naar centrale overheden
- Kaderend binnen globale visie op Lokaal Sociaal Beleid

De gerealiseerde één-loketfunctie (Sociaal Huis) speelde een belangrijke bij het informeren van maatschappelijk kwetsbare doelgroepen over het aanbod aan sociale dienstverlening en het participeren daaraan.

In 2006 registreerde het Sociaal Huis 8.036 bezoeken (daggemiddelde van 35,74).

In 2007 (januari-oktober 2007) is dit 7.120 bezoeken (daggemiddelde van 32,86)

Sinds de opstart maakten ook talrijke verenigingen en diensten kennis met de werking van het Sociaal Huis (seniorenraad, migrantenraad, Sint-Vincentiusvereniging,), evenals meerdere andere lokale besturen die zich kwamen informeren en inspiratie zochten voor de uitbouw van een Sociaal Huis in hun gemeente of stad.

Ook in de toekomst zal aandacht voor drempelverlaging en bekendmaking van het aanbod aangaande sociale dienstverlening een prioriteit blijven. Zowel sensibilisering van de maatschappelijk kwetsbare doelgroepen als informeren van professionele actoren blijft noodzakelijk om efficiënte hulpverlening te kunnen uitbouwen.

Een instrument bij uitstek om de mening van de doelgroep met betrekking tot de dienstverlening van het Sociaal Huis (OCMW) te kennen, is het tevredenheidsonderzoek onder OCMW-cliënteel dat uitgevoerd wordt in het najaar 2007 – voorjaar 2008.

STRATEGISCHE DOELSTELLING 3: We hebben bijzondere aandacht voor de doelgroep senioren in Houthalen-Helchteren.

De gemeentelijke **seniorenraad** vierde in 2007 haar 30-jarig bestaan. Hierin zijn zowel senioren vanuit verschillende verenigingen, alsook individuele niet-georganiseerde senioren vertegenwoordigd. Naast het gevarieerd aanbod dat de vertegenwoordigde seniorenverenigingen zelf organiseren, organiseert de seniorenraad infomomenten en vorming rond allerlei thema's, relevant voor deze doelgroep.

Op die manier participeren zij aan het aanbod op verschillende levensdomeinen.

Inzake participatie aan het lokaal sociaal beleid, wordt dit thema sinds 2005 regelmatig op de agenda van de seniorenraad geplaatst: (verkeers)veiligheid, mobiliteit, ontmoetingsplaatsen voor senioren, enz. ... formuleren zij als aandachtspunten voor het lokaal ouderenbeleid. De desbetreffende gemeentelijke diensten werden telkens bevraagd om hierop in te spelen.

Een ander belangrijk initiatief om na te gaan wat senioren belangrijk vinden is het wetenschappelijk onderbouwd **behoefteonderzoek**, georganiseerd door de VUB in samenwerking met de provincie Limburg, waaraan onze gemeente in het voorjaar 2008 participeert. Ook hierin zal de seniorenraad een belangrijke partner zijn.

STRATEGISCHE DOELSTELLING 4: We versterken de wijkgerichte aanpak

Het lokale bestuur streeft ernaar om burger en beleid dichter bij elkaar te brengen. Dit impliceert aandacht voor goede communicatiestructuren. Men onderzoekt binnen welke overlegstructuren verenigingen en burgers beter kunnen betrokken worden bij de beleidsvoering.

Het opbouwwerk (RIMO) staat in 3 wijken van onze gemeente in voor de burgerparticipatie, dit vooral ter bevordering van de leefkwaliteit en de leefomgeving. Ondermeer met betrekking tot inrichting van speelpleinen, straten worden bewoners van bij aanvang betrokken. Er zijn dus duidelijke communicatielijnen tussen verschillende professionele instanties en de burgers, maar de missing link in de wijken is een goed uitgebouwd netwerk van zowel vrijwilligers als professionelen, ondersteund via een brugfunctie naar het gemeentebestuur. Het gemeentebestuur voorziet daarom een coördinatiefunctie binnen de gemeentelijke dienst welzijn, cultuur en jeugd.

BESLUITVORMING MET BETREKKING TOT PARTICIPATIE VAN DE BURGER

Uit voorgaande wordt duidelijk dat participatie van de burgers bij het lokaal sociaal beleid de nodige aandacht krijgt. Een aantal doelgroepen zijn al expliciet betrokken, voor anderen is dit voorzien op korte termijn.

Maar we willen hier ook de link leggen met bestaande initiatieven binnen het lokale bestuur, waar de burger wordt betrokken bij beleidsvoering.

In tal van adviesraden en werkgroepen is er aandacht voor de mening van zowel professionele actoren als vrijwilligers. Zowel in de migrantenraad, de seniorenraad, de sportraad, de jeugd- en cultuurraad, de verenigingsraad,... zijn burgers belangrijke partners bij het tot stand komen van gemeentelijk beleid en is hun mening van belang bij het formuleren van nieuwe voorstellen. Omtrent verschillende domeinen (diversiteit, vrije tijd, tewerkstelling,..) trachten we een breed gedragen beleid te voeren.

Blijvende aandacht wordt besteed aan het betrekken van minder mondige burgers (kansarmen, allochtonen). Laagdrempelige initiatieven moeten dit bevorderen.

Want, het is echter niet evident om burgers warm te maken voor een thema als 'lokaal sociaal beleid'.

Bovendien creëert een bevraging of het betrekken van mensen ook vaak verwachtingen. Bewaken van de haalbaarheid van ideeën en voorstellen is eveneens noodzakelijk.

Dit brengt ons bij de verdere communicatie omtrent dit lokaal sociaal beleidsplan.

Het zou al te eenvoudig zijn om dit beleidsplan louter te bedelen aan al de betrokken partijen en de burgers van onze gemeente.

Naar effectiviteit en efficiëntie zou dit vragen oproepen. Ons inziens kan een presentatie aan de professionele actoren in het lokale welzijnsveld niet ontbreken, gekoppeld aan het uitwerken van concrete voorstellen, actieplannen in workshops, enz. Spreken over 'participatie' impliceert in dit kader ook terugkoppeling van de voorstellen naar de achterban. Enerzijds zullen de verschillende adviesraden worden betrokken wat betreft voor hen relevante items. Maar ook zullen de migrantenraad en vzw Warm Hart een belangrijke rol toebedeeld krijgen in het communiceren met hun doelgroepen.

8. EVALUATIE EN BIJSTURING

Volgens de bepalingen van het decreet beslaat het lokaal sociaal beleidsplan een periode van 6 jaar, met een tussentijdse evaluatie en bijsturing na 3 jaar. De tussentijdse evaluatie gebeurt aan de hand van een sociale conjunctuurbarometer. De Vlaamse regering bepaalt het model van de sociale conjunctuurbarometer en stelt jaarlijks de gegevens ter beschikking aan de lokale besturen.

Het lokaal sociaal beleidsplan moet achtereenvolgens worden goedgekeurd door de raad voor maatschappelijk welzijn en de gemeenteraad en moet onmiddellijk na goedkeuring ter kennisgeving aan de Vlaamse regering worden bezorgd.

Voorliggend lokaal sociaal beleidsplan zal jaarlijks opgevolgd en geëvalueerd worden door de stuurgroep Lokaal Sociaal Beleid. Na 3 jaar zullen wij een grondige tussentijdse evaluatie maken.

9. BIJLAGEN

LOKAAL SOCIAAL BELEID HOUTHALLEN-HELCHTEREN

Focusgroepen armoedebestrijding

- 20 november 2006

- 29 november 2006

- 11 december 2006

- 4 september 2007

FOCUSGROEP 1 – 20 november 2006

Aanwezig:

Stef Vandebroek	vzw Boom – extern begeleider LSB Houthalen-Helchteren
Annemie Schepers	diensthoudend welzijnsdienst
Greet Jaspers	welzijnscoördinator
Erik Vangeneugden	diensthoudend Sociaal Huis
Alda Ceysens	SIT-voorzitter wvd. - zelfstandig thuisverpleegster
Jaak Erckens	Kempisch Tehuis
Jean Lachapelle	voorzitter Sint-Vincentius Houthalen

Verontschuldigd:

Albert Debakkere	priester
Marc Knoops	hoofdopvoeder De Tuimelaar
Hubert Schepers	gepensioneerd leerkracht Sint-Pauluscollege
Kerkstoel	gerechtsdeurwaarder
Kind en Gezin Houthalen-Helchteren	

Verslag: Erik Vangeneugden

1. situering samenkomst

Het lokaal bestuur van Houthalen-Helchteren werkt momenteel actief aan de voorbereiding van haar lokaal sociaal beleidsplan 2008 – 2014. Daarbij gaat ruime aandacht naar de lokale (kans)armoedeproblematiek, gelet op de vaststelling dat het algemeen inkomenspeil in Houthalen-Helchteren vrij laag ligt (15 % van onze inwoners moet overleven met een jaarlijks netto gezinsinkomen van 10.000 EUR of minder).

In het kader van de opmaak van dit lokaal sociaal beleidsplan adviseerde de stuurgroep Lokaal Sociaal Beleid om enkele relevante partners/doelgroep te bevragen over (kans)armoede.

Het resultaat hiervan is dat wij drie verschillende 'focusgroepen' éénmalig samenroepen om ervaringen over (kans)armoede en verwachtingen hierover ten aanzien van het lokaal bestuur uit te wisselen, begeleid door Stef Vandebroek (vzw Boom).

Vandaag bijten wij de spits af met de eerste 'focusgroep', samengesteld uit diverse externe actoren of beroepsgroepen die vanuit hun specifieke invalshoek of engagement geconfronteerd worden/werden met de problematiek van (kans)armoede in onze gemeente.

Kennismakingsronde

De vergadering start met een kennismakingsronde waarbij eenieder toelicht welke ervaringen hij/zij gehad heeft met (kans)armoede in onze gemeente.

- Alda Ceyskens:
 - 15 jaar ervaring als zelfstandig thuisverpleegster in HH
 - stelt in haar beroep vast dat armoede overal in de gemeente voorkomt
 - zij begeleidt ook jonge collega's in hun taak als zelfstandig thuisverpleegkundige
- Jaak Erckens:
 - jarenlang werknemer van de sociale huisvestingsmaatschappij Kempisch Tehuis
 - huurwoningen voor mensen met een beperkte middelen
 - ervaart weinig rechtstreekse confrontaties met armoede, maar wel onrechtstreeks omdat cliënten vaak een hele voorgeschiedenis hebben bij het OCMW.
- Jean Lachapelle:
 - voorzitter van Sint-Vincentius Houthalen: deze vereniging richt zich naar alle inwoners van de gemeente.
 - maandelijkse bedeling van 100-tal voedselpakketten aan behoeftige burgers. Dit aantal blijft vrij stabiel, in de eindejaarsperiode vaak extraatjes mogelijk dankzij schenkingen van de serviceclub.
 - verkoopswinkel van gekregen tweedehands kledij en speelgoed: opbrengst is bestemd voor de aankoop van voeding voor de voedselpakketten.
 - goede samenwerking met het OCMW / Sociaal Huis inzake de doelgroepafbakening.
- Annemie Schepers en Greet Jaspers:
 - in hun functie van respectievelijk diensthoofd welzijnsdienst en welzijnscoördinator worden zij onrechtstreeks geconfronteerd met armoede via doelgroepenwerking: o.a. etnisch culturele minderheden, personen met een handicap, senioren, ...
- Erik Vangeneugden:
 - Uiteraard wordt het OCMW / Sociaal Huis rechtstreeks geconfronteerd met armoede: aantal mensen zijn financieel afhankelijk van het OCMW: ca 80 leefloontrekkers, 70-tal mensen in budgetbeheer/schuldbemiddeling, tal van andere financiële steunaanvragen. Het aantal mensen met financiële problemen die beroep doen op het OCMW neemt toe.

Cijfergegevens

Erik schetst de voornaamste indicatoren en cijfergegevens die betrekking hebben op armoede.
Bron = omgevingsanalyse Lokaal Sociaal Beleid 2005.

- Inkomen: 15 % van de inwoners van Houthalen-Helchteren moet zich redden met een jaarlijks netto gezinsinkomen van 10.000 EURO of minder. Bijna 40 % moet rondkomen met een inkomen tussen 10.000 en 20.000 EURO. We kunnen dus stellen dat het algemeen inkomenspeil in onze gemeente vrij laag ligt.
- Werkloosheid: In Houthalen-Helchteren kennen we een grote vrouwelijke werkloosheid van 15 %. Dit is ruim boven het Limburgs (11,3%) en het Vlaams gemiddelde (5,6%). Ook de mannelijke werkloosheid met 7,4 % ligt hoger dan in Limburg (5,7%) en in Vlaanderen (5,6%).
- Veel laaggeschoolde werklozen, vaak van Turkse of Maghrebijnse afkomst. Het gaat ook vaak om langdurige werkloosheid (> 2 jaar).
- Huisvesting: Een toenemend aantal mensen kunnen zich geen eigen huis veroorloven of zelfs geen privé-woning huren en zijn aangewezen op de sociale huisvestingsmarkt met ellenlange wachtlijsten tot gevolg. De gemiddelde wachttijd voor een sociale huurwoning van het Kempisch Tehuis bedraagt 39 maanden.

Waar verschilt Houthalen-Helchteren van anderen ?

- Minder armoede in Helchteren o.w.v.: minder inwijkelingen, minder allochtonen
→ groter sociaal vangnet (men kent mekaar beter)
- Hoger aantal sociale woningen dan in Limburg (8 % versus 5,8%)
→ de solidariteit tussen gemeenten inzake sociale huisvesting is te beperkt, waardoor een te sterke concentratie van sociale (huur)woningen ontstaat in 'achterstellingsgebieden'.

- Senioren in armoede: geen opvallende stijging maar wel opmerkelijke stijging van het aantal echtscheidingen na jarenlang huwelijk, met kans op financiële moeilijkheden.
→ vaak te trots om hulp te vragen aan het OCMW.
→ de pensioenen volgen de stijgende levensuitgaven niet
- Generatiearmoede, maar ook slachtoffers van het maatschappelijk systeem.

2. Wat zijn volgens jullie belangrijke aandachtspunten in onze gemeente:

Stel: je bent burgemeester/OCMW-voorzitter van Houthalen-Helchteren: Wat zou er moeten gebeuren ? Wat zou jij veranderen ?

- Prioriteiten stellen:
 - alle actoren bevragen om signalen te detecteren → duidelijk klankbord organiseren
 - versterken van het vrijwilligersengagement, te beginnen met onszelf
→ er ontbreekt momenteel een gestructureerd vrijwilligersnetwerk rond sociale thema's.
 - netwerking: van mekaar weten wie wat doet → goede sociale kaart ontwikkelen
 - het OCMW moet haar inspanningen minimaal kunnen volhouden, liefst uitbreiden, om haar taak naar de burgers volwaardig op te nemen.
 - actief promoten van het OCMW / Sociaal Huis: in lokale verenigingen, doelgroepen
→ bvb. maatschappelijk werkers inschakelen/laten deelnemen aan sociale activiteiten in probleemwijken.
→ OCMW-krantje uitwerken i.s.m. cliëntendoelgroep, bestemd voor OCMW-cliénteel en armenorganisaties.
 - meer ondersteuning/energie in mantelzorg.
→ voorstel: aantal stadswachten creëren met een sociale opdracht in specifieke (kans)arme wijken, bvb. huisbezoeken bij mensen die leven in isolement.

Besluit:

Ondanks de vele verontschuldiging, wat wij betreuren, werden er toch een aantal interessante ideeën aangereikt, die zullen worden voorgelegd aan het nieuwe bestuur.

FOCUSGROEP 2 – 29 november 2006
--

Aanwezig:

Stef Vandebroek	vzw Boom
Erik Vangeneugden	diensthofd Sociaal Huis
Annemie Schepers	diensthofd dienst welzijn
Greet Jaspers	welzijnscoördinator
leden vzw Warm	
St.Vincentius	
Cliënteel Sociaal Huis (art. 60 – leefloon)	

Verslag:

Annemie Schepers

1. Situering samenkomst

Op vraag van minister Vervotte maken de gemeente en OCMW een plan. Dit is ook een opdracht voor andere gemeenten. Het al dan niet maken van een plan is niet verbonden aan subsidies of sancties. In dit plan zal worden opgenomen wat beide besturen in de periode 2008-2013 omtrent armoede willen doen. Ook een aantal andere thema's omtrent lokaal sociaal beleid komen aan bod. Maar, alvorens dit plan op te maken, willen de besturen een aantal mensen die ervaring hebben met armoede, zowel burgers als professionelen, bevragen, naar hun bekommernissen luisteren.

2. Wat zijn volgens jullie belangrijke aandachtspunten in onze gemeente:

Stel: je bent burgemeester/OCMW-voorzitter van Houthalen-Helchteren: Wat zou er moeten gebeuren ? Wat zou jij veranderen ?

a) Mobiliteit

- Momenteel zijn er geen goede busverbindingen van Helchteren/Meulenberg enerzijds naar Houthalen-Oost en omgekeerd.
- Belbus is wenselijk
- Gratis busverbindingen binnen de gemeente

Vanuit het sociaal huis bestaat er reeds een 'mindermobielecentrale', met 13 vrijwilligers. Men moet wel lid zijn om hiervan gebruik te kunnen maken.

b) Meer inzet van politie/stadswachten...

Op Meulenberg zijn er buurtvaders, maar dit vooral 's avonds. Vraag is ook overdag meer politie en stadswachten zichtbaar in te zetten. Algemene vraag naar meer toezicht.

Momenteel zijn er 4 stadswachten halftijds in dienst voor gans de gemeente. Deze houden toezicht in de wijken, op markten en kermissen en op de bussen.

c) Meer betaalbare woningen

- De wachtlijsten van de sociale woningen moeten beter gecontroleerd worden: zijn er reeds eigenaars van woningen op de lijst? Is er voldoende controle op inkomen?
- Problematiek van de leegstand: belastingen heffen, verplicht renoveren of renoveren en op lijst van sociale woningen zetten

Sinds 3 jaar bestaat er een sociaal verhuurkantoor: privé-eigenaars verhuren aan sociaal verhuurkantoor (svk). Hieraan zijn een aantal voordelen verbonden: svk zoekt naar betaalbare woningen, waarborgt maandelijkse betaling van huur en voorziet in kleine herstellingen indien nodig.

d) Wenselijkheid sociaal restaurant

Een warme maaltijd wordt aangeboden aan sociaal tarief, men heeft sociale contacten, enz... Voorwaarde: hangt samen met voldoende mobiliteit

Er bestaat reeds een seniorenrestaurant: 2/maand in Houthalen-Oost en Centrum en 1/maand in Helchteren. Dit is in principe toegankelijk voor alle senioren (60+), prijs 5,5 €/maaltijd.

e) Betaalbaar vrijetijdsaanbod

vzw Warm Hart organiseert reeds activiteiten, ook in samenwerking met sociaal huis. Ook vanuit het buurthuis Meulenberg worden er initiatieven genomen. Mogelijkheid van cultuurcheques.

Maar, belangrijk is communicatie hieromtrent, kenbaar maken van dit aanbod en de mogelijkheden.

f) Problematiek zwerfvuil/groenonderhoud

In Zonhoven maakt men gebruik van blikvangers, is dit niet mogelijk in onze gemeente? Wat betreft het groenonderhoud schuiven gemeente en Kempisch Tehuis de verantwoordelijkheid naar elkaar: er worden geen werken uitgevoerd op gronden waar men geen eigenaar is. Dit wordt vaak zeer strikt geïnterpreteerd.

Een propere gemeente is belangrijk zowel voor arm als rijk. Kleine ongevallen of defecten naar aanleiding van zwerfvuil of slecht onderhouden openbaar domein betekenen soms een grote kost voor bepaalde doelgroepen (bv lekke band door blikjes).

Gemeentelijk personeel voert inderdaad geen werken uit op gronden van het Kempisch Tehuis en omgekeerd, tenzij hieromtrent overeenkomsten zijn afgesloten.

Maar, ook voor de gemeentelijke diensten zelf zijn deze afspraken niet altijd duidelijk. Dus, dit is zeker een aandachtspunt.

g) Nederlands leren

Zolang men niet verplicht wordt om Nederlands te leren, lukt dit voor een aantal mensen niet: ofwel willen ze zelf niet of mogen niet van hun familie.

Er is genoeg aanbod, maar de doelgroep wordt moeilijk bereikt.

Sensibilisatie omtrent het aanbod blijft belangrijk.

h) Klusjesdienst

Arme mensen kampen vaak ook met gezondheidsproblemen, waardoor ze een aantal zaken niet zelf kunnen doen. Ze hebben ook niet de middelen om hiervoor iemand te betalen.

Dus, nood aan klusjesdienst.

3) Wat is goed in onze gemeente en moet behouden blijven?

- werking van het sociaal huis wordt als positief ervaren
- bestaande verenigingen en buurtwerkingen zijn goed: mensen hebben het gevoel dat ze er niet alleen voor staan en hebben sociale contacten
- onderhoud in de wijk Meulenberg is er sinds een aantal jaren op verbeterd
- er wordt in onze gemeente geluisterd naar de burger

FOCUSGROEP 3 – 11 december 2006

Aanwezig:

Van de Broek Stef
Schepers Annemie
Jaspers Greet
Erik Vangeneugden
Kuppens Willy
Vlyminck Veerle
Vanhoudt Marleen
Bervoets Brigiet
Yurdakul Necati

vzw Boom
Dienst hoofd dienst welzijn
welzijnscoördinator
Sociaal Huis, diensthoofd
Sociaal Huis, coördinator 1^e opdrachtniveau
Sociaal Huis, schuldhulpverlening
Sociaal Huis, cel leefloon
Open School
begeleider vzw Driehoek, cvba Industria

Verontschuldigd:

Hus Marleen
Daenen Geert

opbouwwerk De Standaard, RIMO
coördinator JWW Meulenberg

Verslag :

Jaspers Greet

1. situering samenkomst

Het lokaal sociaal beleidsplan wordt gekaderd.

Er werd geopteerd om een aantal consultatierondes te houden in de vorm van focusgroepen (3) rond het thema armoede, in de hoop dat dit zaken zal opleveren die in het plan kunnen opgenomen worden.

1^e groep: verschillende beroepsgroepen, gaande van deurwaarder tot pastoor

2^e groep: de doelgroep armen zelf

3^e groep: professionelen gelinkt aan het lokale bestuur die met armen werken

De opmaak van het plan wordt ondersteund door vzw Boom, opgenomen door Stef Vandebroek. Hij zal het gesprek van vandaag in goede banen leiden.

We staan even stil in welke mate de deelnemers in aanraking komen met armoede.

Erik overloopt interessant cijfermateriaal:

Inkomen:

- ◇ 15 % van de inwoners van Houthalen hebben een jaarlijks netto belastbaar inkomen lager dan 10.000,00 €
- ◇ 50 % van de mensen van Turkse of Marokkaanse herkomst leeft onder de armoedegrens
- ◇ 40 % van de inwoners van Houthalen heeft een gezinsinkomen tussen 10.000,00 en 20.000,00 €

Tewerkstelling:

- ◇ We zijn een gemeente met veel arbeidsplaatsen, maar die worden veelal ingenomen door mensen van buiten de gemeente
- ◇ Hoge werkloosheid bij vrouwen en jongeren (-25j). Houthalen werd geselecteerd in het kader van het actieplan jeugdwerkloosheid.

Wonen:

- ◇ 8 % van de woningen zijn sociale huurwoningen
- ◇ 630 mensen op de wachtlijst voor een huurwoning bij KT
- ◇ De groep mensen waar het aandeel huisvesting en energie 1/3 van het inkomen bedraagt stijgt

2. Wat zijn volgens jullie belangrijke aandachtspunten in onze gemeente:

Iedere gemeente moet een LSB-plan maken tegen eind 2007, dat goedgekeurd moet zijn door de lokale besturen. Dit betekent dat het plan in feite af zou moeten zijn in het najaar van 2007.

Vandaag willen we 2 vragen stellen:

1. wat zijn de sterke punten van onze gemeente
2. wat zou er beter kunnen, wat is er nog niet en waar zouden beter middelen voor vrijgemaakt worden?

We doen dit op niveau van gemeente en OCMW.

3. Waar zijn we goed in, wat zijn de positieve punten van Houthalen-Helchteren?

- a) De ligging van Houthalen-Helchteren:
 - autosnelwegen
 - centrale ligging
 - industriezones
 - toeristische domeinen: Hoe staat dit in verhouding tot armoede? Door een betere invulling, uitbating meer tewerkstelling
- b) Veel industriezones, maar weinig laaggeschoolde arbeid. Er zouden in dit verband meer contacten moeten zijn met het bedrijfsleven.
- c) Veel sociale woningen op het grondgebied

Volgens de literatuur zou 17 % wenselijk en behoeftedekkend zijn, en om regulerend te kunnen optreden. In Houthalen halen we 8% wat ruim boven het Limburgse gemiddelde ligt. We zouden er ook voor opteren om de woningen efficiënter te verdelen. Het voorbeeld wordt aangehaald van 2-verdieners die in een sociale woning blijven wonen, terwijl dit voor soms geen noodzaak meer is.

- d) Aanwezigheid van het Sociaal Verhuurkantoor, met aandacht voor de zwakke huurders en minder bemiddelde gezinnen
- e) Goede netwerken, door goede afspraken tussen het bestuur en bv. Sint-Vincentius.
- f) Het bestaan van een vereniging als Warm Hart. Het is positief dat er in Houthalen een vereniging waar armen het woord nemen actief is en dat zij als spreekbuis dienen voor de doelgroep. Armen worden uit hun isolement gehaald door het activiteiten aanbod.
- g) Aanbod onderwijsinstellingen
- h) Jonge bevolking, zij zijn actief maar er is voldoende ondersteuning en begeleiding nodig om deze doelgroep te activeren naar werk. Trajectbegeleiding is erg belangrijk, zeker voor de laaggeschoolde jongeren.
- i) Sportaccommodatie en aanbod van verenigingen
- j) Budgetten die het Sociaal Huis aanvraagt en aangewend worden voor sport- en cultuurparticipatie zijn heel positief voor de doelgroep.

Stel: je bent burgemeester/OCMW-voorzitter van Houthalen-Helchteren: Wat zou er moeten gebeuren ? Wat zou jij veranderen ?

- a) Het invoeren van een huursubsidie voor huurders op de privé-markt: 1/2 van het gezinsinkomen gaat bij de doelgroep leefloon vaak naar huur. Om dit aandeel te verminderen zou er een huursubsidie moeten komen. Deze huursubsidie zou de periode van de wachttijd op een sociale woning moeten ondervangen. Dit natuurlijk onder strikte voorwaarden.
- b) Gebruik maken van de gemeentelijke adviesraden, deze worden nu te weinig geraadpleegd en er is te weinig terugkoppeling.
- c) Trajectbegeleiding van jongeren naar werk. Dit zou beter kunnen dan momenteel het geval is. Hoe? Door de schoolverlater intensief te begeleiden naar werk.
- d) Prioriteit geven aan de schoolloopbaanondersteunende en opvoedingsondersteunende projecten, die preventief trachten te werken, zoals het schoolopbouwwerk (SOW). Nadruk leggen op het belang om samen met de ouders in de school projecten op te zetten.
- e) Het bestuur moet de volgende prioriteiten stellen:
 - 1. tewerkstelling** voor laaggeschoolden: de lat en de verwachtingen liggen erg hoog.Vragen vanuit de groep:
 - * Hoe maak je dat als lokaal bestuur waar?
 - * Ligt de doelgroep leefloon en armen niet al buiten de arbeidsmarkt o.w.v. niet productief genoeg, niet meer meekunnen, geen arbeidsattitude, ziekte,...?
 - * Wat kan je als lokaal bestuur doen? Bv. buurt- en nabijheidsdiensten, de socio-economie beter uitbouwen door het creëren van meer arbeidsplaatsen, dus een goed uitgebouwd beleid ten aanzien van socio-economie.
 - * Bedrijven via maatregelen (?) stimuleren mensen uit Houthalen-Helchteren aan te werven.
 - * Gemeentelijke opdrachten die worden uitbesteed zouden in de mate van het mogelijke moeten uitgevoerd worden door socio-economie.

2. onderwijs

3. huisvesting:

- * goedkope bouwkavels
 - * druk zetten op de leegstand
 - * onderhandelingen met de sociale bouwmaatschappijen
 - * aanstellen van een huisvestingsambtenaar
- f) Opzetten van projecten waar het aanleren van sociale vaardigheden centraal staan
- g) Opstart van een sociaal restaurant, gerund door vrouwen die nu werkloos thuis zitten
- h) Betere samenwerking tussen diensten, zoveel mogelijk diensten betrekken bij het armoedebeleid in de gemeente
- i) Verenigingen waar armen het woord nemen ondersteunen en beluisteren, maar ook niet overschatten en overvragen.

FOCUSGROEP 4 – 4 september 2007

Aanwezig:

Stef Vandebroek	vzw Boom – extern begeleider LSB Houthalen-Helchteren
Annemie Schepers	diensthofd welzijnsdienst
Erik Vangeneugden	diensthofd Sociaal Huis
Jan Kerkstoel	gerechtsdeurwaarder
Geert Daenen	coördinator JWW Meulenberg
Marc Knoops	hoofdopvoeder De Tuimelaar

Verontschuldigd:

Albert Debakkere	priester
Hubert Schepers	gepensioneerd leerkracht Sint-Pauluscollege
Kind en Gezin	Houthalen-Helchteren

Verslag:

Erik Vangeneugden

Inleiding

Op verzoek van de stuurgroep Lokaal Sociaal Beleid organiseren wij deze nieuwe focusgroep armoedebestrijding, samengesteld uit genodigden die zich hebben verontschuldigd bij de bijeenkomsten van de hoger vermelde focusgroepen.

Kennismakingsronde

De vergadering start opnieuw met een kennismakingsronde waarbij eenieder toelicht welke ervaringen hij/zij gehad heeft met (kans)armoede in onze gemeente.

- Geert Daenen:
 - ruim 30 jaar ervaring in het jeugdwelzijnswerk van Meulenberg
 - werkt met kansarme kinderen, jongeren (en ook volwassenen) van Meulenberg, de meesten van Marokkaanse en Turkse origine
 - ervaart dat de officiële hulpverlening zich dikwijls te weinig "stand by " houdt voor sommige hulpvragers (ondersteunen niet ver genoeg).

- Jan Kerkstoel:
 - reeds 40 jaar actief als gerechtsdeurwaarder. Stelt dat een deurwaarder steeds na de feiten komt.
 - komt als gerechtsdeurwaarder uiteraard in aanraking met mensen met financiële (en vaak ook andere) moeilijkheden
 - probeert een "deurwaardersopdracht" steeds zo sociaal mogelijk uit te voeren door de mensen in te lichten en alternatieven te zoeken en aan te bieden
 - ervaart dat de wetten op de handelspraktijken en bescherming van de consument (Wet Willy Claes) veel te weinig bekend zijn.
- Marc Knoops:
 - Reeds vele jaren actief als hoofdopvoeder van De Tuimelaar (= internaat voor geplaatste kinderen en jongeren). Onlangs is De Tuimelaar gefusioneerd met Bethanië Genk → OGL
 - Het gaat vaak om kinderen/jongeren uit sociaal zwakke en geïsoleerde gezinnen met weinig veerkracht om uit die spiraal te geraken, met een zeer zwak sociaal netwerk ook niet bij professionele hulpverlening.
 - Vaststelling: Grote dienstverleners gaan vaak over tot schaalvergroting, zogenaamd o.w.v. efficiëntie en kostenbesparing, maar de negatieve effecten worden vaak afgewimpeld op de sociale hulpverlening. Bvb. sluiting postkantoor Meulenberg.
- Annemie Schepers:
 - in haar functie van diensthoofd gemeentelijke welzijnsdienst wordt zij onrechtstreeks geconfronteerd met armoede via doelgroepenwerking: o.a. etnisch culturele minderheden, personen met een handicap, senioren, ...
- Erik Vangeneugden:
 - Uiteraard wordt het OCMW / Sociaal Huis rechtstreeks geconfronteerd met armoede: aantal mensen zijn financieel afhankelijk van het OCMW: ca 80 leefloontrekkers, 70-tal mensen in budgetbeheer/schuldbemiddeling, tal van andere financiële steunaanvragen. Het aantal mensen met financiële problemen die beroep doen op het OCMW neemt toe.

Stel: je bent burgemeester/OCMW-voorzitter van Houthalen-Helchteren: Wat zou er moeten gebeuren ? Wat zou jij veranderen ?

- Geert Daenen:
 - (Sociale) tewerkstelling prioritair actiepunten.
 - arbeid is veel meer dan louter inkomen: fierheid, sociaal netwerk, enz...
 - instandhouden van goed lopende initiatieven zoals bvb. de VDAB-actie: vacatures worden 14 dagen vrijgehouden voor de kwetsbare doelgroep - 25jarigen.
 - Huisvesting:
 - spreidingsbeleid conform de diversiteit van de bevolking
 - momenteel teveel 'apart' wonen
 - Meulenberg: Marokkaanse en vooral Turkse concentratie neemt toe = doelgroep die zich meer en meer op eigen cultuur terugplooit.
 - advies aan gemeente: invloed aanwenden voor meer woonaanpassingen
 - Advies aan nieuw gemeentebestuur: de destijds gekozen prioriteiten inzake sociaal beleid niet overboord gooien:
 - buurt- en jeugdwelzijnswerkingen zijn essentieel onderdeel in een sociale kansarme wijk en ook permanent noodzakelijk.
 - deskundige hulpverleners op de o-lijn (basiswerk) inzetten met een fatsoenlijk statuut en fatsoenlijke verloning
 - Strenger optreden tegen profetariaat
 - "All round" hulpverlening verdwijnt te veel (veel taakspecialisatie + versnippering)
- Jan kerkstoel:
 - Deurwaarders kunnen de 'pijn' verzachten door een sociale aanpak.

- Behoeftte aan initiatieven om mensen met schulden aan te zetten om sneller beroep te doen op hulpverlening → snelle detectie van schuldproblemen !
- Marc Knoops:
 - Ervaart veel versnipperde hulpverlening → behoefte aan meer coördinatie / afstemming van hulpverlening.
 - Advies: grote maatschappelijke investeringen in bepaalde probleemdomeneinen, die niet het beoogde succes kennen (niet voorbij kritisch succespunt), worden best elders ingezet.
- Annemie en Erik:
 - Pleiten voor de opwaardering van wijkagenten → belangrijke rol in het sociaal bindweefsel in een wijk.
 - Meer structureel overleg en permanente communicatie tussen lokaal bestuur en wijkgemeenschappen.
Bvb. schepen van onderwijs minstens 2 x / jaar overleg met de verschillende gemeenschappen.